

۱۲ گرامه ماغزه

شهرت ننگیال

دوولس گرامه ماغزه

شهرت ننگیال

۱۳۹۴ کال

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دوولس گرامه ماغزه

لیکوال: **شهرت ننگیال**

خپرندوی: **دانش خپرندویه ټولنه**

د خپرېدو نېټه: **وږی- ۱۳۹۴ لمریز**

چاپشمېر: **۱۰۰۰ ټوکه**

چاپ نوبت: **لومړی**

دیزاین: **سپین سهار**

چاپځای

اسد دانش مطبعه - کابل / ۰۷۰۰۴۴۹۲۹۸

د تر لاسه کېدو پتې:

(۱) میوند واټ، پخته فروشی کوڅې ته مخامخ، احمدي پلازا، څلورم پور،
دانش کتابخانه- کابل/ ۰۷۷۱۱۴۴۳۱۷

(۲) میرویس میدان (کوټه سنګي)، بهزاد کورس ته مخامخ،
مینه یار مارکیټ، دانش کتابپلورنځی/ ۰۷۸۵۲۰۰۲۱۲

(۳) اسحاق زی مارکیت، څمکتل، دانش کتابخانه- جلال آباد/ ۰۷۸۶۹۸۸۶۵۵

د خپرندویې ټولنې یادښت

دوولس گرامه ماغزه، د افغانستان د تاوجنو سیاسي پرمختیاوو پر منظره کشې او تحلیل دواړو راگرځي.

دغه تصویرونه له ټولو ربښتیني او ژوندي دي، چې لیکوال راساً د خپلو سترگو لینز کې له راخیستو وروسته په تورو ټکو خورا په زړه پورې انځور کړي دي.

د هغو بوږنوونکو پېښو او لړزوونکو پرمختیاوو انځورنه چې له میډیا پټې راپورته شوې، او د خلکو له سترگو الونیا غزېدلی دی.

لیکوال د ډېرو پېښو او پرمختیاوو خپله شاهد دی، څنگ ته یې پاتې شوی او له نژدې یې څارلې دي.

څکه خو د لومړي لاس موادو په توگه دغه یادښتونه د راتلونکي تاریخ لپاره د نغدو لاسوندو زیرمه برابره کړې ده.

ښاغلی شهرت ننګیال له قضاوت تر ډېره ډډه کړې، په دې توګه یې د لوستونکي دغه حق خوندي کړی دی.

ناپیلتوب ته یې هم خپله ژمنه پاللې لکه یو امانت پېښې او پرمختیاوې یې پخپله اصلي بڼه او څېره زموږ مخې ته ایښی دی.

د دغو یادښتونو ارزښت په دې کې دی چې نن او د نن په رڼا کې نه دي کښل شوی پرون یې په هماغه پرون کې د پرون په دود او موډ قلمبند او محفوظ کړی دی.

هغه مهال چې پر هېواد د لومړنی تیلي جګړې اور لګېدلی و، دا اور څنګه ولګېده، چا ولګاوه چا لمن ورته وهله، څوک یې تاو ته پنډ وو، چا پرې اوبه، چا تېل غورځول ټول د دغه کتاب منځپانګه ګرځېدلې.

دانش خپرندویه ټولنه د دغه کتاب پر خپراوي ویاړي، ښاغلي شهرت ننګیال ته مبارکي وایي او لوستونکي یې لوستلو ته رابولي.

درنښت

دانش خپرندویه ټولنه

دولس گرامه ماغزه/ ۵

هزاران سال با فطرت نشستم
از خود ببریـدم و با غیر بستم
ولیکن سر گذشتم این سه حرف است
تراشیدم، پرسیتدم و شـــــکستم

لړليک

سېلابي اوبو کې جل وهلې تنده

دا د هغه مهال يادښتونه، برداشتونه، انګېرنې، خاطرې، يونليکونه او د سياسي سوچ خورې ورې نخچې او زاويې دي چې ژوند بايلله، مرګ ګټله. د هغه وخت فکري موډ او سياسي فېشن ډيزاين چې وخت يوازې د مرګ برېوکی الوزولې او د ژوندانه دنياګۍ يې د وحشت له دوړو او خځلو ډکوله.

موږ برباد نسل هم دغو څپو په خورا بې دردۍ يوه بله خوا غورځولو - د ساحل په تمه مو کله سرونه له کمرونو سره لګېدل، کله به د نهنګونو او مګرمچو خولو ته لوېدلو...

لکه د سېلاب اوبو کې جل وهلي تږي چې د سرابونو په لالهاندۍ او بې دمې ستوماني اوښتي وي...

دغو برېوکيو زموږ سترګې له خاورو خځلو ډکې کړې، خو له خپلې مخې يې کاږه نه کړو، خپله لاره يې را نه ورکه نشواى کړاى ...

دا يوه کيسه هم ده - د يوه مجاهد ولس د مېړانې حماسه او پر دغه اتل ولس د تپليو مشرانو د ذهني پستۍ او سياسي خوارۍ شر مناک داستان ... هغه چې جهاد يې له لاسه پر فساد واوښت، پر اسلام او افغانيت يې بولۍ ولګوله، خپل خلک يې له يرغلګرو په زيات قساوت او شقاوت وځپل - د خپل مېړني ولس د عزت او عظمت شمله يې د پرديو پښو ته ټيټه کړه، ملي، ديني او افغاني ارزښتونه يې په خورا نامردۍ

لیلام کړل ...

په حقیقت کې دغه یادښتونه د اسلام او جهاد تر نامه لاندې د ملت پر مرۍ د چاړې راکښلو د خونړي فلم د ځینو صحنو ننداره ده، د مرگونو پېښو او پرمختیاوو نیمگړي او تت تصویرونه، د هغه پرون تصویرونه چې تر نن یې د وحشت تیارې غځېدلې او لا سبا شوی نه دی...

دغه یاد ښتونه هماغه وخت احمد ضیاء بابري په مکنتاش کمپیوټر کې کمپوز کړي وو، هغو ورځو کې چې کمپیوټر پښتو توري نه لرل، د احمد ضیاء په گوتو د دغو یادښتونو پروف له ما په لېږد را لېږد کې بې درکه شول - دوه کال وړاندې چې پر یوه بله ورکه پسې گرځېدم پر دغو کاغذونو ور پېښ شوم.

یا خدایه! اوس په دې څه وکړم ...؟

د دغو پاڼو په موندلو ما ته ځان داسې برېښېده لکه خپله لمن پر سر اړوم ...

له سره د پروفو کمپوز اسانه، نه وو، چې یو خو یې پښتو توري نلرل - بل د پروفو تصحیح له لوستو ایستي و.

روښنا وردگ خور ته مې مخ واړاوه، له واره یې ښه کړه، په لنډ وخت کې یې پروف را وسپارل، خو زه لندن ته ولاړم، په راگرځېدو د ناروغۍ یوې بلې خپې لاندې کړم، تر هغې مې چې پروف لوستل د روښنا لپ ټاپ ټول متن خوړلی و.

دا ځل مې اسد جان ته غاړه کېږه کړه- ده قاري صاحب ته د پاڼو سپارلو حکم راکړ - ما په تلو کې قاري صاحب ته د پروفو پاڼې ولېږلې، خو له ولایت زما په راگرځېدو یې لا کمپوز بشپړ شوی نه و - نژدې کال

له گران عبدالهادي سره پاتې وو چې دی په لوست او ازموینو بوخت و، ما د کتاب له کمپوز د ده لوست او کامیابي درنه گڼله ...

له پروفو کمپوز خورا زره خوړينې چاره ده، زه له روښنا خور او عبدالهادي مننډوی یم. د کتاب د پیل برخه نقیب الله مل کمپوز کړې دغسې حبیب جان هم د پروفو تصحیح کې ډېره خواري کړې د دوی مننه پر ځان پور گڼم. زه دا منم چې دغه یادښتونه د پرون په موډ او منطق راگرځي - متن، موضوعات او اوډن پرېږده، سرلیکونو کې هم ما کوم بدلون نه دی را وستی، دا مې غوره بللې د پرون ناخوالې په هماغه کاني تول ته کېږدم... لوستونکي ښايي پرون، د پرون له زاويې و ارزوي د نن له عینکو دې نه گوري، د پرون کاني تله دې پسې راواخلي هماغه څپه او سیاسي فېشن پام کې ونیسي، پرون ته خپل سر ور دننه کړي، نن ته یې را نه ولي ... قضاوت د لوستونکي حق دی - ځکه خو ما د ښه او بد له قضاوت او احساساتو پرته خپل یادښتونه لیکلي او را غونډ کړي دي.

وايي اختر چې تېر شي نکريزې پر دېوال تپېږ... که دغه پانې پر دېوال تپلې نکريزې راخېژي، پر رنگ او سوروالي يې سترگې نه شي پټېداى ... همدا سرخي د ملي مبارزې سورمخي ده. کتاب له ولسمشريزو ټاکنو دمخه چاپ ته چمتو و، خو د ملگرو له دغې اندېښنې چې کېداى شي منځپانگه يې د ټاکنيزو تکتونو پر خلاف وکارول شي، له ټاکنو وروسته کړ.

خو ټاکنو موږ يو ځل بيا د تاريخ د تکرار له نخرې سره لاس و گريوان کړو. په کومه شرمېدلې بڼه چې جهادي مشران د پېښور گورنر هاوس، بگراميو، اسلام اباد کې د ترکي الفيصل، جنرال حميد گل، اعجازالحق،

نوازشريف، غلام اسحق خان پر وړاندې ګډ شول، د اوباما، جانکيري، يانکويچ، نيکولاس هايسم او ... په مخ کې هم په هغه بڼه نخا تر سره شوه: د اسلام، جهاد، شريعت له شعارونو سره د ديموکراسی، مدني حقونو د خلکو ارادې ته د درناوي هغو حساب او انجام برابر وخوت ...

اوره دې په اوره منت دې په څه ...؟

د پرون لوبه د نن له ډرامې سره څومره ورته وخته ...؟ يوازې د ريفري او پروډيوسر توپير ... له انلوګ ډيجيټل ته د لوبې او ډرامې د ننداري فرق ... زموږ ملت چې وار په وار د انقلاب، کارګر، خواريکښ ... جهاد، اسلام، شريعت او دموکراسی په نامه يرغمل دی، زاره ګنا کاران غواړي له سره د ملت اراده برمته وساتي ...

يو ځل بيا دغه يادون ته ورګرځم چې د دغو يادښتونو د چاپ يوازينی موخه په تورو تکو د پېښو او پرمختياوو د انځورنې هڅه ده - نه د چا د محکوميت او برأت نيت ...

که دې کې کوم رنګ روښانه، شوخ او يو نيم تت او تياره راغلی وي لامل يې زما کمزوري ده چې پر يادون يې سترګې نه شواى پټېداى.

دغه پاڼې زما د ژوند د ضايع شوې برخې هغه پانګه ده چې له مودو زما د زړه او اوږو بار ګرځېدلی ... له لوستونکو مننه که د دغه باره په اوچتولو کې يې را سره مرسته کړې ...

له دغو يادښتونو ځينې ما .خپل ځان لپاره کښلي، مانا د خپل پام غلطولو لپاره... په بله وينا دا هغه وخت زما فيسبوک او ټويټر دی ...

۲۹ کتابچې، ډايری مې له دغسې يادښتونو ډکې دي ...

يو ځل مې زړه کې راتېره شوه چې له سره يې و کاږم ، نه پوهېږم همداسې به ښه وو، که له سره مې ليکلي وای ...؟

ډایري به څه ډول کاږي ...؟ چې هر چوکاټ ته یې غورځوې په هماغه یوه جولۍ کې به یې په راټولولو ځان اړ ګورې، چې دا ستا ټکي خبرې نه بلکې هغه څه دي چې تا لیدلي اورېدلي دي ... بیا هم له بده بخته چې زموږ پرون سبا شوی نه دی، د نن څېره ته او پټه ده، زموږ ارزونه او قضاوت هله متوازن او رښتینې راختی شي چې پرون له ټولو کردارونو او کرکټرونو سره له هغسې عینکو وګورو چې د راتلونکي لپاره ترې د عبرت درسونه تر لاسه کړای شو - که نه د پرون د کړاړې او وینو ترې دښتې ستومانه سفر به مو کله هم دمه شوی نه وي.

له لوستونکو د هر ټکي او خبرې د منلو هیله نه شم پاللی چې دا کوم تاریخ نه دی، زما خپله مشاهده ده، د کمزوریو، تېروتنو اړخ یې جوت دی، له لیدلیو هغو پرته نورې زما خپلې اندازې او اټکلونه دي، ډېری سرچینې را نه هېرې دي، په تسلسل کې یې هم ستونزې ګورم ځینې پرمختیاوې له موضوع سره د اړیکي له مخې تکرار راغلې، چې دغه یاددښتونه ما په پاڼه پاڼه، لارو، موټرو - منډه او پټه کښلي دي.

بې کمپوزه نور یاددښتونه مې پرېښودل، که ژوند و، هغه به بل ټوک کې را غونډ کړم - وګورو یوویشتمه پېړۍ کې د شلمې هغه خنګه لګي...؟

ځکه خو له درنو لوستونکیو وار له مخه بښنه غواړم.

یار زنده صحبت باقي

یاد ماضی عـــــذاب ہے یا رب

چین لے مجھ سے حافظہ میرا

۱۳۹۳/۰۲/۶

ننګیال

نیمگړي رښتیا

رضا علي عابدي په دې اند دی چې ژورنالست ښايي زړه ونلري... ددې مانا دا نه ده چې بې زړه یا ډارن وي... مطلب د اچې د ده موخه رپوټېنګ او خبر دی، دا نه چې د غمونکو، بورنوونکو پېښو په لیدو له خواشینۍ په اه، اوف لګیا اوسي.

زړه ونه لري، دا چې په چا بد نشي، دلته زړه هغه خنډ دی لکه سیاست کې سړی ورسره په جنجال اوښتی وي.

یوه نیمه لسیزه وړاندې د BBC فارسي څانګې لطف علي خنجي یو حیرانوونکی لیک لوست:... تاسې په مرګونو، زخمونو او بچاړیو کې موندلې.... پر همدې د خپلې روزۍ ګاډی چلوی، خدای[ج] به داسې ورځ را نه ولي چې کراره کراري وي او تاسې د خبر لپاره څه ونه لری....؟

خنجي ویل: پر موږ دغسې ورځ وار له مخه راغلې... هغه ورځ دومره په خیر او کرار تېره وه چې پروګرام خپراوي ته چمتو و، موږ خبر نه و موندلی...

یو بهرنۍ ژورنالستې ته مې افغانستان کې د زېږون پر وخت د میندو د مړینې کچه یو څه مبالغه ۴۵ سلنه ښوده... په لنډه یې راپرې کړه : بچي دې نه راوړي...

لکه ژورنالستان رښتیا زړه نه لري.

څینې حقیقتونه افسانه وګرځي، خو څینې افسانې حقیت خېژي...

زه چې له کابل وتم، کابل ناکرار و، خو کابل اباد و.... چې بېرته ورته راوگرځېدم کابل ویجاړ و... زما په مخ کې وران شو، ما په خپلو سترگو د کابل ورانی لیده، زما پر وړاندې کابل ورانېده... د کابل بربادي ما په خپلو سترگو لیدله...

کابل د خپلو فاتحانو د هوس قرباني و، دا د کوم پردي هېواد یرغلگر نه وو، چې پر کابل یې د توغندیو، لوټماریو او وحشت قیامت راتیټ کړی و. د خپل هېواد، خپلو خلکو د فتحې په هوس کابل کې د مرگونو او بربادیو هنگاه توده وه. زه خپله د مرگ په منظره او تجربه اوښتی وم... زه مړ وم، خو د بیا بیا مرگ لپاره ژوندی پاتې وم...

د کابل کیسي ډېرې دي، یو وخت د کابل کوتوال مشهور و، بیا یې ښاروال یادېده... کوتوال په زور، ونیسه وتړه... ښاروال په خدمت...

ښاروال کابل ورغاوه- له پامیر سینما تر حضوري چمن یې واټ ویوست دومره پراخ چې پامیر سینما سره به سړی ودرېد حضوري چمن یې لیدای شوای. د میوند واټ یې نوم شو.

له میوند واټ یې تر پښتونستان خلورلارې نادر پښتون واټ وغزاوه. ښاروال به کری ورځ په دوړو خاورو کې له کارگروو سره لگیا و. غرمه به یې له گندنې سره ډوډۍ تاووله... مرحوم غلام محمد فرهاد یادوم، د کابل لومړنی انتخابي ښاروال.... ځکه خو کابل هر چا ته غېږه پرانیستې وه، ټول دغه غېږ کې بسیا وو. د هندو، مسلمان، پښتون هزاره، ازبک هتی ځنگ په ځنگ خوندي وې. د یو بل عقیدې او ژوند دومره درناوی چې د روژې غرمه کې هندوانو دوکانو ته پردې نیولې. هندو مسلمان پښتون، تاجک هزاره په گډه په مینه د ژووند ارابې ته دیکه ورکوله- چا د بل سر کې مېخونه نه ټک وهل، د مړي رقص دود نه و، له چا غوړونه

پوزې نر پرې کېدې، په تازه مېوو کې يې زهر نه پيچکاري کول....

د کابل د وياړ او خوښيوو کيسې ډېرې دي، د ودان سمسور کابل خاطرې ژوندۍ دي، خو دا وخت کابل زخمي دی، د کابل ښايست شهيد دی کابل کنډاواله دی، هديره دی. ډار ، وېره، وحشت د کابل برخليک گرځېدلی، لکه د مغولو، چنگيز هلاکو لښکر پر کابل ورختلی...

د کابل فاتحانو نوم لگي، د هيبت او وحشت کيسې يې خپرې دي...

زه ظاهرا په وران ويجاړ کابل کې ژوندی گرځېدم، خو دننه مړ وم، لکه فلمو، ناولو کې چې يو مړی او لاش راپاڅېدلی وي، گرځي... چې دلته «رقص مرده» دود و، ځکه خو زه تر اوسه مرم... کله په يو لاس کله په بل، نن د يوه په گولۍ سبا د بل، لکه د بيا بيا مرگ لپاره ژوندی پاتې وم... لکه هغه مجرم چې قاضي په يوار په شل ځلې اعدام محکوم کړی وي.

ما د کابل همد غسې مرگ او محکوميت ليدلی... د شېرپور مرگ، د ميوند واټ جنازه د چندولو تالان، د دارلامان لوټمار، د چهلستون بربادي.... هغه وخت چې شور بازار کې د ژوند مړی زيندی وه، يواځې د بارودو او گوليو انگولا گډه وه...

د ډاکتر صمد علي حکمت کتنځی کنډواله، د حسين حسرت معاينه خانه ويجاړه وه... خرابات نړېدلی،،، د استاد سراهنگ او استاد رحيم بخش مېنې ويجاړې دي.... بارانه کوڅه کې تيغلي بگلامي چيغې نه وي، کافروشی کې د خليفه رازق دوکان دړه پرمخې پرته وه...

سرچوک کې د ملا ازبک دواخانه د موتي سېنگ مطب نړېدلی، د کرم چند د ټوکرانو دوکان لوټ دی...

د صدارت له څلور لارې د رام پرکاش عکاسخانه او د پانو ځای ورک دی... د حضوري چمن سینه ټانکو شوديارہ اړولې- د جشن سیمه وحشت پر سر اخیستې، کابل ننداري، بهزاد، د فرخي سیمنا کنډواله ده.

پر حبیبه، غازي، رحمان بابا، خوشال خان لیسو د توغندیو خولې ښخې دي.

نادرشاه روغتون، ابن سینا.... کې د مرگ اتڼ گډ دی، پر کابل پوهنتون د وحشت دیوانو گونډه وهلې...

کابل له جگړو ویجاړو او له جگړمارو لوټ دی... د جنگیالیو، ملیشو، مجاهدینو، جگړه مارو هر یوه خپل قیامت دی... کابل زخمي دی، د کابل ښکلا پر هر ده.

فاتحان یو په بل پسې پر کابل، د کابل په واټونو، کوڅو راځغلي کابل برباد دی...

کلونه تېره شول، خو زما د وطن د وینو داغونه تازه دي، وینې بهېږي، زخمونه ناسور دي.... د پرهرونو خولې خلاصې دي.

د غمیزو، بربادیو او جنگیالیو یواځې بنې او څېرې بدلېږي، په نویو شعارو او څېرو د مرگ او وحشت لوبه توده ساتي....

د ازما د وطن تپلی برخلیک دی... خو زما ملت ژوندی دی، د نړۍ هر هېواد چې دومره اوږده موده له مرکزي حکومت، نظام او سیستم بې برخې پاتې شي، ژوندی او متحد نشي پاتېدای.

افغانستان د لوي هېواد او افغان د ستر ملت په توگه ژوندی، یو موټی هېواد او ملت دی....

زما په سینه کې زړه دی... یوازې د سیاست سینه له زړه تشه ښېژي... ځکه خو په گرانه د زړه خبرو ته ورماتېدای شي... خو قلموال

د زړه له منلو نشي تېرېدای، د زړه اوري، له زړه وايي او د زړه مني، له زړه مجبور وي... چې قلمونه د زړو په وينو چلېږي... د قلم پر تقدس الله تعالی لوړه کړې. نه يوازې قلم بلکې د ټکو او لفظون پر حرمت هم...

پر دې جګړې همېشه له برې پرته غزېږي... د دغو جګړو برى هم ماتې راوځي هره غاړه ځان ګټونکی ګڼي، خو دواړو بايللې وي... دلته برى يوازې خوب پاتې شي، د حقيقت تعبير نشي ترلاسه کولای.

د بايللې جګړې نيمګړې رښتيا!

دا زما خپل رښتيا دي، زه منم دلته د هر چا خپل رښتيا دي. خو زما رښتيا د بل درواغو له پاره نه دي... قضاوت د لوستونکي حق دی.

د وخت جبر، مسلط اختناق، ترينګلي حالات او ډار زما هغه کمزوري او پړه ګرځېدلی چې ددغو يادښتونو په ليکلو راغونډولو کې يې زما پر وړاندې کومې شلولې... ځکه خو لوستونکی ښايي ((بين السطور)) خپله را وباسي... دا د لټون تجسس او جستجو هغه صلاحيت دی چې لوستونکي خپلو راپورته کړيو پوښتنو ته پر ځواب اړباسي... د ((بين السطور)) د لوستو لپاره د سر پر سترګو سربېره د زړه سترګو ته هم اړتيا ده... هيله ده د زړه په وينوو کښلې دغه پاڼې د زړه په سترګو وګورئ.

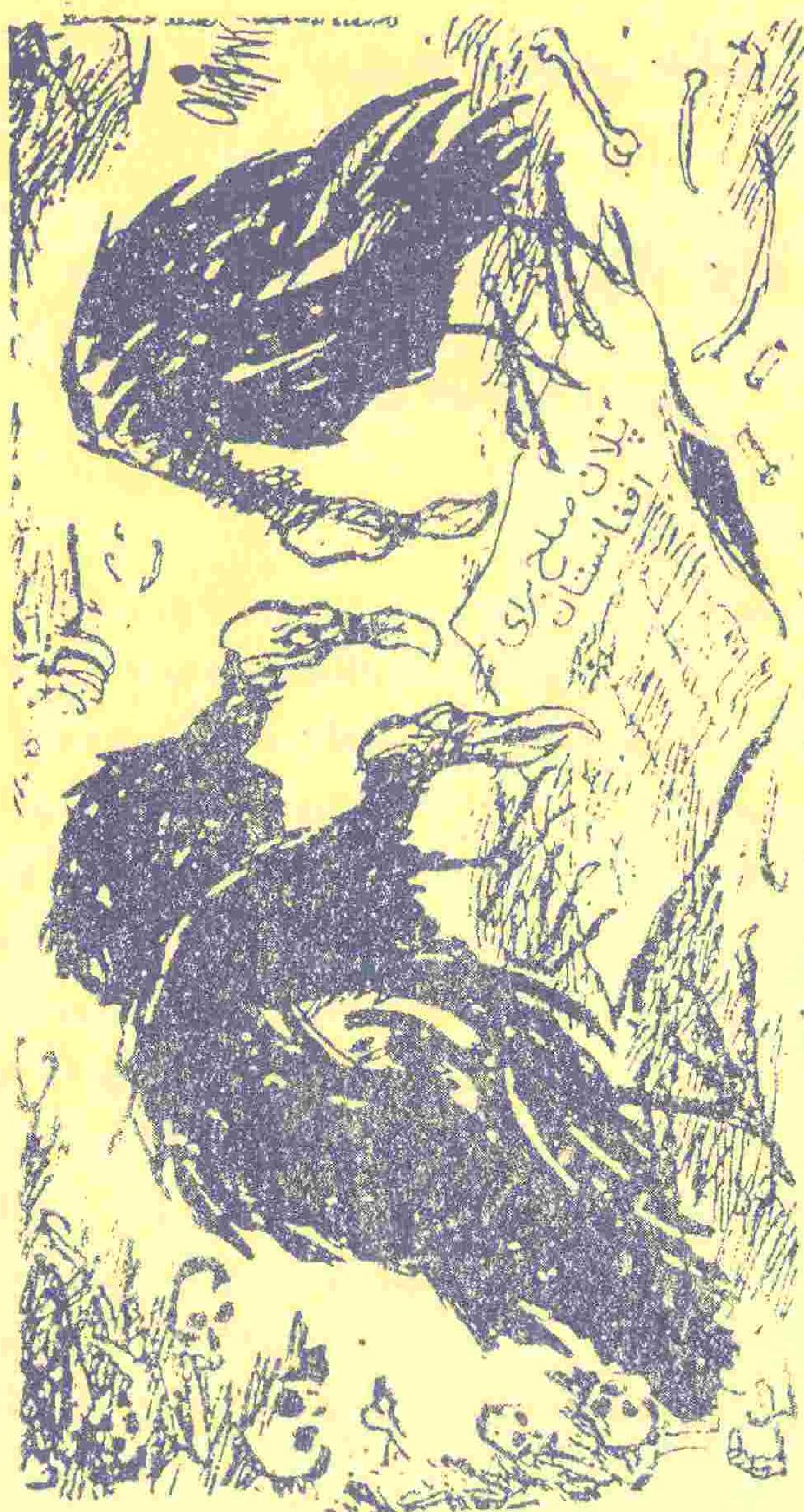
ښښنه غواړم که د زړه خبرې پر مغزو ښې ونه لګي...

د بايللې جګړې نيمګړې رښتيا

درميان قـــهر دريا تخته بندم کرده ای

باز ميگوی که دامن تر مکن هوشيار باش

۱۳۷۴/۱/۲

پلان صلح برای
افغانستان

له پردې تیرې تر تنظیمي جګړو (مذاکرات)

ملګري ملتونه، سیمه ییز اړخونه

کورني مرکچیان

د افغان ربړې اوارې لومړی پلا د ژنو مذاکراتو تر سرلیک لاندې ۱۹۹۲کې د ملګرو ملتو لخوا نژدې شپږ کاله وشاربل شو.

د خبرو پروسه د ملګرو ملتو سرمنشي خاویر پیرېز ډېکوېلار ځانګړي استازي کوردوویز پر مخ وړه، د ۱۹۸۸ د اپریل ۱۴مه یو ترون دریو سندو کې، څلورو تنو هر یوه د کابل له اړخه د بهرنیو چارو وزیر عبدالوکیل، د پاکستان بهرنیو چارو وزیر زین نوراني، د امریکا بهرنیو چارو وزیر جورج شولتز او د شوروي اتحاد بهرنیو چارو وزیر اېدوارډ شېواردنادزې په لاسلیک اعلان شو.

ژنو خبرو افغانستان کې د سولې په پرتله د شوروي پوځیانو وتلو ته د لارې برابرېدو موخه لومړی ګڼله، پاکستان د مداخلې مخنیوي د ((رسمي پولو)) تر منځ د ډېورنډ تپلې کرښې د رسمیت پېژندلو په نیت د ربړې یو لوری برمته کړی و.

کابل له دغو خبرو سره د خپل مشروعیت ثابتولو هیلې پېیلې وې، امریکا خپلو اوږدمهاله موخو او ګټو ته لار، لوري او ګودرونه کتل -

ځکه خو د ربړې اوارې ته سالم میکانېزم او د جګړې د پای ته رسېدو لومړیتوب ته له هماغه پیله نه دا چې په ټیټه وکتل شول بلکې له سره د خبرو اجنډا کې نه و نیول شوې.

ژنېو خبرو یوازې له افغانستان د شوروي لښکرو وتلو ته مخه ورکړې شوه، جګړه یې پای ته ونشوی رسولی، د دغه تړون په مټ د ۱۹۸۸ د می له پېنځلسمې د شوروي عسکرو وتل پیل او د ۱۹۸۹ د فبرورۍ پر ۱۵مه بشپړ شول، خو جګړې دوام وموند، سوله را منځ ته نه شوه او یو ناپېیلی حکومت جوړ نکړی شو - د ژنېو مذاکراتو اجنډا کې د جګړې مخنیوې، د سولې ټینګښت او ناپېیلي حکومت جوړېدن ځای نه شوی لرلی، چې د خبرو اړخونو او بهرنیو ځواکونو خپلو ګټو او موخو ته د رسېدو هیلې پاللې، ځکه خو د شوروي عسکرو له وتلو سره نه دا چې جګړه پای ته ونه رسېده بلکې لا پسې وغځېده او خونړۍ شوه.

د ژنېو مذاکراتو بهیر کې کوردویز افغان ربړه ۹۵ سلنه اواره اعلان کړه، چې له امله یې د کډوالو تر منځ د بېرته ستنېدو تلوسه دومره وغوړېده چې ډېری کډوالو د خپل بار بسترې را غونډولو تابیا ښودله.

استاد پژواک له حقوقي او ډیپلوماتیک پلوه له هماغه پیله دغه پروسې ته ګوته ونیوه، افغان مجاهد او مجاهد ولس کې یې په دې اړه په پاخه سیاسي منطق او ملي لیدلوري ولاړې لیکنې خپرې کړې چې د ولسمل په اهتمام هماغه وخت په کتابي بڼه چاپ شوې.

استاد پژواک په هر ډول منځګړیتوب او اوارې کې د افغانانو د ملي ارادې د درناوي غږ پورته کړ او د پاکستان له خوا یې د افغانانو استازیتوب مردود ګاڼه. له بده بخته تنظیمو د استاد پژواک له سیاسي بصیرت، ډیپلوماتیک منطق او ملي درایت ګټه پورته نکړی شوه، په وچ

او شعاري مخالفت ودرېدل. لکه څنګه چې افغانستان د امريکا له لاسه د شوروي کومي ته ولوېد، دغسې د ملګرو ملتو کاواکیو د افغانستان ربړه د يوه بل شر غبرګ ته وروغورځوله.

استاد پژواک تر نړيوال نظارت لاندې يوه ځانګړي کنفرانس چې لاندې اړخونه پکې برخوال وي وړانديز درلود...

۱- د ملګرو ملتو د امنيت شورا دايمي غړي.

۲- ټول افغاني ګوندونه/ تنظيمونه د خلق، پرچم په ګډون د ګوند په توګه، نه د حکومت.

۳- د اسلامي کنفرانس استازي.

۴- د ايران، پاکستان استازي.

د وړانديز له مخې ملګري ملتو ښايي د سولې لپاره د ټکر د مخنيوي په موخه خپل ځواکونه چمتو او د آزادو ټاکنو د څار لپاره يو پلاوی ټاکلی وای په دې شرط چې د افغانستان ګاونډيان د ملګرو ملتو ځواکونه او ټاکنو پلاوي کې برخه ونلري، د ټاکنو پايلې بايد ملګرو ملتو تضمين کړې وای. عبوري حکومت ښايي د اساسي قانون مسوده رامنځ ته کړي او د لويې جرګې جوړېدو ته مخه پرانيستې وای...

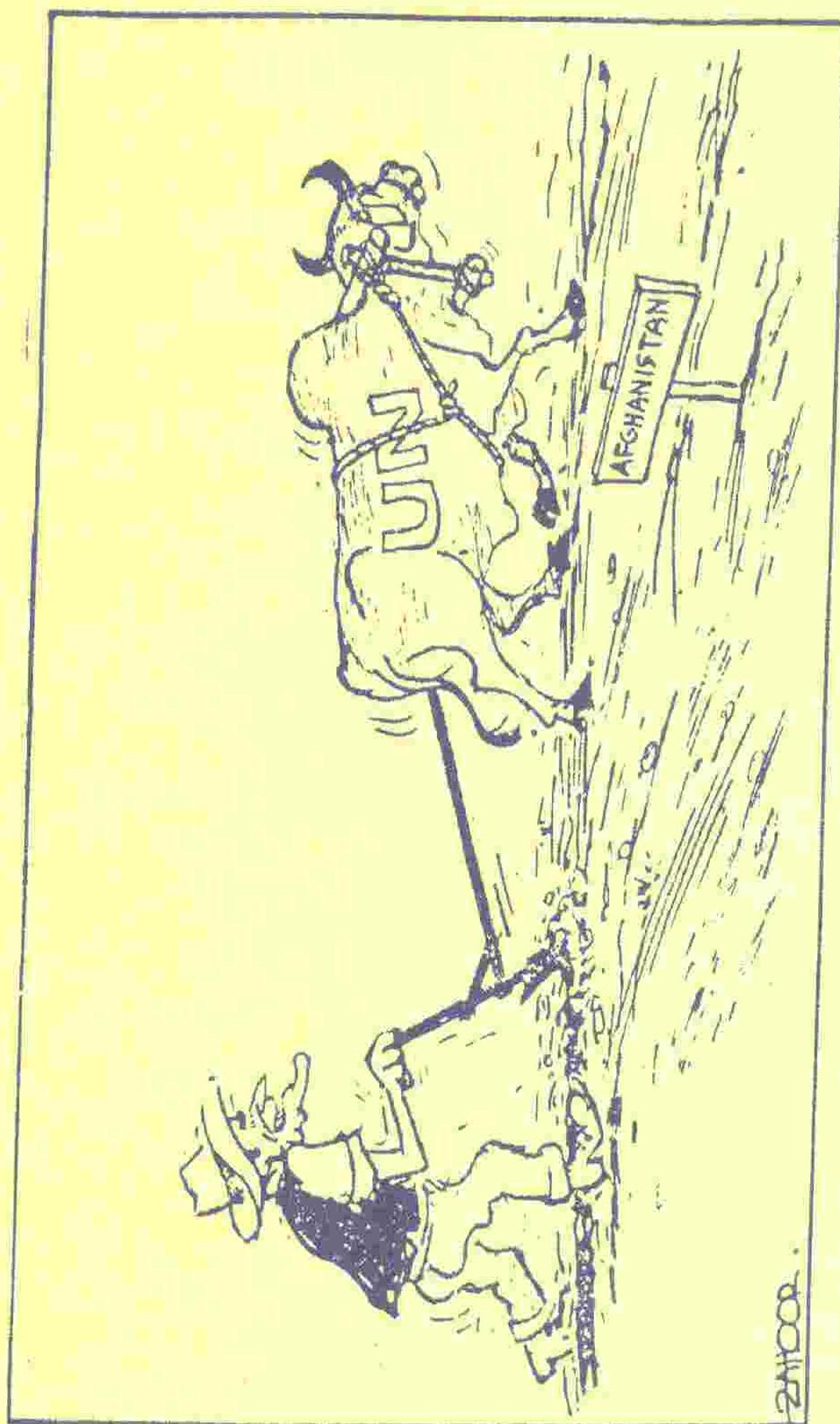
د امريکا او پاکستان هوس د شوروي په ماتې نشوی خړوبېدی، ځکه خو پخپلو ژمنو نشوی درېدی.

سيمه کې د شوروي او امريکا د موخو، ګټو او غوښتنو توپير څه کېدی شوی...؟

سړی ويلی شي چې امريکا د بل پر اوږه د ټوپک ايښودو پاليسي پامور ګوري...

لويديز او امريکا وار له مخه د شوروي تيري پر ضد د افغانانو جګړه

د کمونېزم او اسلام جنگ گرځولی، ځکه خو جگړه د افغانانو له ارادې دباندې وغځېده... امریکایي او لویدیز سکالران- پروفیسوران د اسلام او جهاد په لیکچر بوخت وو.

له همدې ځایه وه چې د نړۍ له ګوټ ګوټ څخه جنګیالي دغه جهاد ته راوبهېدل. هېچا ددغو جنګیالیو سبا ته ونه کتل... که ددغو جنګیالیو اجنډا د افغانانو له هغې سره په ټکر کې راوځي، امریکا به د خیر غونډۍ ته ختلې وي...؟

ضیاءالحق غوښتل تړون د مجاهدینو مشرتابه لاسلیک کړي، که نه وي لږ تر لږه د مجاهدینو پلاوی ژنیو کې وي، خو مولوی خالص د اتحاد د مشر په توګه نشوای چمتو کېدای ژنیو ته ولاړ شي. جنرال ضیاء له ده وغوښتل د ژنیو سفر او د سند لاسلیک ته غاړه کیږدي، خو خالص له ریاست استعفا وکړه.

حکمتیار د اتحاد موقت مشر شو، خو وراندې له دې چې د مجاهدینو پلاوی ژېنو ته ولاړ شي جونیجو د ژېنو تړون لاسلیک کړ - ده د جنرال ضیاء الحق د خوښې پر خلاف په ټول ګوندیز کنفرانس کې د ژېنو تړون د لاسلیک موافقه تر لاسه کړې وه - له همدې امله ضیاء الحق د ده حکومت ړنګ کړ. خو د ژنیو تړون لاسلیک شوی و ...

له دې دمخه د اوجړې کمپ «د افغان جهاد د وسلو او مهماتو ډیپو» د چاودنې پر پلټنو د جونیجو ټینګار، د ملکي حکومت او جنرالانو تر منځ ترینګلتیا غوروله وه... خو د ژېنو تړون پر لاسلیک بیړې د جونیجو حکومت تغر ور ټول کړ...

که ژېنو تړون کې د ناپېيلي-موقت حکومت ټينګښت پامور بلل شوی وای، ښايي د وروستیو جګړو او بدمرغیو مخه نیول شوې وی. والله اعلم

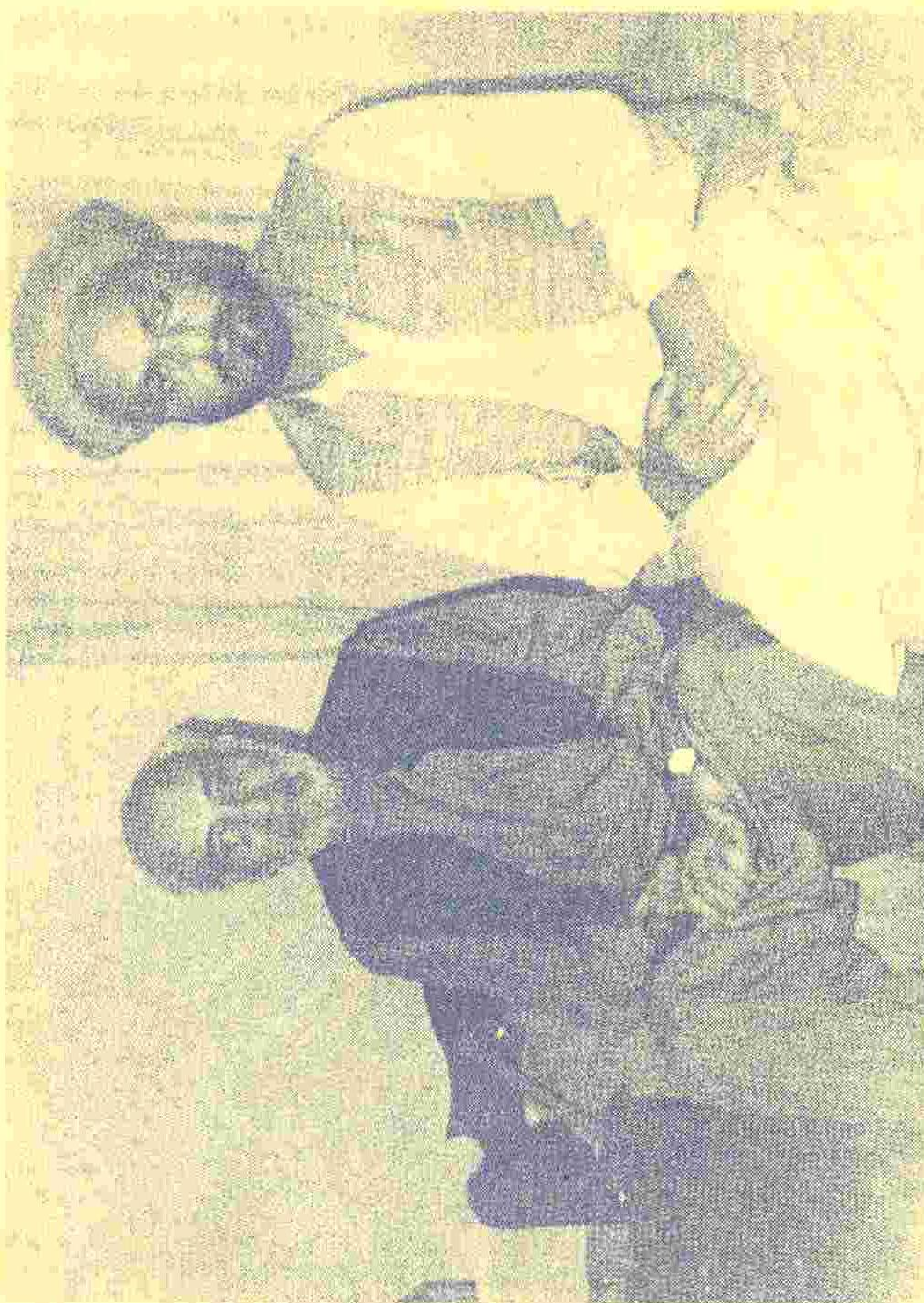
په دننه کې د پخلاینې او روغې جوړې هره هڅه د مقابل لوري پر حذف او تسلیمېدو را ګرځېده. د کابل سوله د مجاهدینو د تسلیمېدو او واک کې د ګډون په غوښتنه را ټوله وه، مجاهدینو کابل رژیم ایله د

ښښنې ور ګڼلی شوی..

یوه غاړه هم په مناسب وخت د ناپېیلي حکومت ټینګښت ته نشوی ورګرځېدی، هرې غاړې له سولې خپل ناسم تعریف او تصویر درلود، چې د سولې ټولمنلی او رښتینی تعریف نشوای ګڼل کېدای.

مجاهدین او کابل رژیم دواړه داخلي اختلافاتو او ډلبندیو د پټو معاملو او توطیو په شر او د ملي ګټو او ارزښتونو پر سر د بې توپیرۍ او سوداګرۍ په هوس اړولي وو.

استاد عبدالرحمن پژواک او شهرت ننګیال - پېښور/ ۱۳۶۷ ل

چې خـبر پـه گمراهیـو د رنـا شـوم
زه د سـتورو لـه کاروانـه را جـلا شـوم
د سحر ستوریه پرېوځـه چې سبا شو
زه پـه ټولـو رهبرانـو ناویسـا شـوم

«تقویم الحق کاکاخېل»

بې منزله لارې

۱۳٦۵ لمریز کال د افغانانو د مقاومت د عروج کال و، روسانو زموږ پر هېواد د یوځي تیري اوم کال پوره کاوه، وخت د روسانو پر زیان و - هره شېبه چې تېرېده، له یوه نوي گوزار سره مخامخېدل، نړۍ د تیري کوونکیو په توگه محکوم کړي وو. له بلې خوا د جگړې د ډگر تاوانونو د روسانو پر اقتصاد ملا ماتوونکي گوزارونه کول.

د پخواني شوروي اتحاد د بهرنیو چارو وزیر شېواردنادزي وویل: شوروي اتحاد کال کې لس مېلیارده ډالر د افغانستان په جگړه کې تاوان گالي.

روسان د عصبانیت او غوسې په حال کې وو. هغوی خپلو اسلافو او په افغانستان کې خپلو اجنټانو ته په قهر وو او له هغوی یې له وضعې نه د وتلو ابتکار غوښت، د هغه وخت شوروي واکمن گورباچوپ په خپلو پوځونو فشار راوړ، د جگړې د چټکتیا او لا وحشي کولو قومانده یې ورکړه او د مقاومت ځپلو لپاره یې د ټاکلې مودې کرښه تېره کړه. د دې تر څنگ یې د خپلو گوډاگیانو په منځ کې بدلونونه هم پاموړ گڼل.

له همدې ځایه وه چې په کابل کې د کمونېست گوند مشرانو هم د قدرت لوبه توده کړه، هر مشر او د هغه گروپ غوښتل ځان گورباچف او د هغه نژدې ملگرو ته د نوې وضعې او حالاتو په غوښتنو او د روسیې د گټو په کاني پوره ثابت کړي. ډاکتر نجیب د خپل ځانگړي استعداد او مهارت له مخې د خاد شبکې له نژدې اړیکو په گټه پورته کولو د گورباچف مغزو ته د دغې خبرې په رسولو بریالی شو چې دی د راتلونکي پړاو لپاره له نورو زیات اغېزمن ثابتېدای شي. دا داسې وخت و چې په شمال کې د احمدشاه مسعود او روسانو د موافقې له مخې اوربند و او د جگړې ټول لنگر د هېواد په ختیزو، جنوبي او جنوب لوېدیزو سیمو پروت و.

ډاکتر نجیب په ډېره ځیرکتیا له دې گټه پورته کړه او گورباچف ته یې د یوې غونډې د وقفې په منځ کې په داسې حال کې ځان ورساوه چې هغه د تفریح لپاره قدم واهه.

نجیب الله گورباچف ته وویل: اوس ټوله جگړه او مقاومت د پښتنو په سیمو کې روان دی، دی (نجیب) له دې امله چې پښتون دی کولی شی د مقاومت شدت راکم کړي، په دې ډول نجیب له دغه فکتور د یوې مهمې نقطې په توگه د گورباچف د پام اړولو په برخه کې استفاده وکړه.

له بلې خوا د شوروي زوړ قیادت د ماضي برخه گرځېدلې وه، گورباچوف د خوان زعامت نوې خبرې راتولې کړې وې، افغانستان کې هم د دغسې تجربې له اړتیا سترگې نشوی پټېدی.

د ١٣٦٥ په پسرلي کې د خلق دموکراتیک گوند اتلسم پلینوم جوړ شو، د دغه پلینوم په پایله کې ببرک کارمل لرې او ډاکتر نجیب د گوند عمومي منشي وټاکل شو. که څه هم دغه پرېکړه په مسکو کې شوې وه

خو د گوندي پلینوم د پرېکړې پرتوګ ورواغوستل شو. په راډیو ټلوېزیون کې د اشرارو نوم په اپوزیسیون واوښت. ډاکټر نجیب له اپوزېسیون سره د ډیالوګ شعار خپل کړ. د نوې اساسي قانون او ملي پخلاینې پروسه یې رامخې ته کړه او هغه ناپېیلي شخصیتونه چې دوی ته نژدې بلل کېدل په کابینه کې شامل کړل.

د ببرک کارمل پلویانو د نجیب دغه کړنې او تګلاره د ګوند له اساسي تګلارې انحراف او په اصطلاح د کارګرې طبقې له اېدیالوژی سره خیانت وباله او تر همدې نامه لاندې یې د خپلو افرادو او پلویانو سازماندهي پیل او د نجیب د پرځولو لپاره په لیکو جوړولو لاس پورې کړ.

له دې سره په کابل کې د کارمل پلویانو مظاهره وکړه، مظاهره کې د ظاهر طنین رول څرګند و، یو شمېر نجونو ارګ ته په ننوتلو د ګورباچف او ډاکټر نجیب پر ضد شعارونه ورکړل. په دې توګه د ډاکټر نجیب پر خلاف د کارمل ډلګی د څرګندې دښمنی لومړی ګام واخېستل شو.

نجیب له دې پرته بله لاره نه درلوده چې د روسي پوځیانو له وتلو سره موافقه وښیي، خو د ببرک کارمل ډلې له افغانستان نه د شوروي پوځیانو وتل د ثور انقلاب ماتې او یو تاریخي خیانت ګانه، سلیمان لایق بي بي سي ته په یوه مرکه کې وویل کله چې ګورباچف له افغانستان نه د خپلو پوځیانو د وتلو خبره رامخې ته کړه د کارمل څېره توره وایشېده، وارخطا شو، لړزه پرې ګډه شوه، ګورباچف ته یې وویل: اګر اکنون از افغانستان قطعات نظامي اتحاد شوري فراخونده شود، رهبری شوروي بار دیگر مجبور خواهد بود تا یک ملیون سرباز به افغانستان داخل کند - دې ته ورته خبره ډاکټر نجیب هم په خپله یوه مرکه کې یاده کړه. ببرک کارمل درې میاشتې په شوروي اتحاد کې وځنډول شو، ډاکټر

نجیب ته په پوځ او نورو دولتي ارگانونو کې میدان خالي و، دغه وخت ډاکټر نجیب لپاره ضروري وه په گوند او وسله والو ځواکونو کې خپله اتوریته پیاوړې او د هېواد د لومړني شخصیت په توگه ورته د تبارز زمینه برابروي، په دې توگه عملاً د گوند او حکومت لومړی درجه شخصیت وگڼل شو.

ببرک کارمل د شمال لپاره یو ځانگړي پوځي او سیاسي تشکیل منظور کړی و، د دغه تشکیل نوم "د شمال قوماندانی" و، "د شمال قوماندانی" مشر سلطان علي کشتمند و چې د ستم او پرچم د اهدافو پلي کولو ته یې نوې لارې په نښه کولې.

د شمال قوماندانی فوق العاده امکانات او امتیازات په واک کې لرل چې د شمال د ټولو فاشیستي کړیو د نښلولو پر پروسه یې کار کاوه.

مخکې تر دې چې په روسیه کې د گورباچف مرستیال "گینادي یانایف" په مشرۍ افراطي کمونېستان کودتا وکړي، د دې زمینه برابره شوه، چې کارمل بېرته هېواد ته ستون شي، چې کله افراطي کمونېستان په روسیه کې واک ترلاسه کړي د کابل واگې به کارمل ته سپارل کېږي.

ببرک له نجیب سره ژوره عقده درلوده، ده پوځ او گوند کې خپل پلویان تنظیمول او غوښتل یې که ممکن وي د تشکیلاتو له لارې او که نه د پوځي اقدام له لارې نجیب له قدرت لېرې کړي.

"آیا نجیب را میشناسید؟" کتاب څېراوی:

په شوروي کې د یانایف د کودتا له خبر سره په کابل کې د پرچم او ببرک پلویانو دغه حرکت د خپل بري په توگه جشن ونیو، خو کله چې د

کودتا د ماتې خبر خپور شو، کارمل د شوروي کمونېستانو په مرسته د اقتدار له ترلاسه کولو نهیلی شو، خو واک ته د رسېدو له هڅو او یا لږ تر لږه له نجیب الله د غچ اخېستو له کوښښونو لاس په سر نشو.

کابل کې د واک شخړو د قومي او ژبنیو اختلافاتو بڼه خپله کړه - چې د وخت په تېرېدو یې د پېښور تنظیمو باندې هم خپل سیوری وغوړاوه - عبدالحمید محتاط (۱۹۸۸دسمبر) فرخار کې له مسعود سره خپل درې ورځني ملاقات کې پر ډاکټر نجیب الله د قبیله سالارۍ د تورونو غوټه پرانیسته.

د دغو هڅو د ځنځیر یوه کړۍ د سمتي او ژبنیو تمایلاتو نه گټه پورته کول وو، په کابل او پېښور دوارو کې دغه تمایل او حساسیتونه وپارول شول چې په لومړي سر کې یې د ستم او پرچم یا په بله وینا د رباني - مسعود او کارمل د ډلو تر منځ د گډو کوښښونو مزي وغځول.

د ډاکټر نجیب الله ورور صدیق الله چې احمد شا مسعود له پنجشیره پاکستان ته ولېږداوه، I.S.I ته وسپارل شو، ای. اېس. ای د جمعیت په همکارۍ پر صدیق الله "آیا نجیب را میشناسید" تر سرلیک لاندې کتاب وکیښ چې لومړی پلا آی اېس آی او دویمه پلا د جمعیت فرهنگي دفتر په لوړ شمېر چاپ کړ. دغه کتاب ظاهراً د ډاکټر نجیب پر خلاف لیکل شوی خو ډېر ځایه تر پلاله لاندې اوبه تېرې شوې او دغسې مطالب پکې ځای شوي چې د پښتنو د کلتور، توهین او سپکاوی گڼل کېږي. په دې توگه د ستم، پرچم او جمعیت یوه بله گډه فلمي سناریو را منځ ته کړای شوه. ډاکټر نجیب الله، احمدشاه مسعود ته یوه لیک کې I.S.I ته د صدیق الله د سپارلو گیله او پېغور ورکړ. د ده په خبره صدیق الله به یې د ده پر خلاف کارولی و، خو د یوه افغان په توگه به

يې I.S.I ته د سپارلو ناځواني نه کوله.

د ډاکټر نجيب الله د ورور صديق الله له را تګ سره پېښور کې د احمد شاه مسعود ميرنی ورور ډګروال دين محمد تری تم شو- د ده ورکېدل ځينو پر حزب اړول، خو ډېری ورته د صديق الله له راتلو سره په اړيکه کتل.

صديق الله له پاکستان لويديز ته په کډه کېدو، د سياست او رسنيو له ياده ووت...

د ډاکټر نجيب الله او روسيې تر منځ د بدګومانی واټن:

د شوروي پوځونو له وتلو، امريکا کابل کې په ځانګړو مراسمو د خپل سفارت په تړلو غوښتل د رژيم سقوط باوري کړي ... ځکه خو يې د سفارت له انګړ د خپل بيرغ په ډراماتيک کوزولو د ډاکټر نجيب الله نسکورېدل اعلان کړل... روسانو غوښتل د هېواد ختيز او جنوب سيمو د سولې تر نامه لاندې وسله وال ځواکونه کابل ته ولېږدول شي چې د کابل دفاع شونې شي که داسې ونشوه دغه ټول ځواکونه د هېواد په شمال کې ځای پر ځای او شمال د هېواد د پلازمېنې په توګه اعلان شي، په دې توګه به شمال د پوځي او ګوندي ځواکونو فعال مرکز او د جنوب د ازادولو غښتلی سنګر وګرځي.

ډاکټر نجيب د دغه پلان په وړاندې منفي دريځ درلود او هغه يې په يوه بله بڼه د هېواد د وېشنې هڅه ګڼله.

له همدې ځايه وه چې د ډاکټر نجيب او روسيې تر منځ د بدګومانی

واتن زیاتېده. ډاکټر د دلوې ۲٦ مه د ملي ژغورنې ورځ وګڼله او د ۱۳۷۰ لمريز کال د جدی په ۲۵مه يې خپله وينا کې وويل: د بهرني يرغل پر وړاندې د افغانانو ملي پاڅون د دلوې په ۲٦نېټه بريالی شو. په همدې مهال د روسيې سفير له ډاکټر نجيب سره د بېرنی ليدنې غوښتنه کړه او دی يې د روسيې پر ضد په لمسون تورن کړ.

ډاکټر د ډيپلوماتيکي پوستې له پلټنې چې د روسانو له خوا کېده ډډه وکړه او د دغه پوستې د لېږد کړښه يې د شوروي اتحاد پر ځای هندوستان وټاکه.

له بلې خوا د مسکو او ايران له نژدې کېدو ډاکټر نجيب ته داسې اطلاعات ورسېدل چې په روسيه کې له چاپېدونکو افغانيو يو شمېر په حيرتان کې ځينو دولتي او مخالفو قوماندانانو ته ورکول کېږي چې يو شمېر نورې پر ډالرو له بدلېدو وروسته زېرمه کېدلې. له دې پرته له قرارداد نه د باندې وسلې او مهمات هم حيرتان ته لېږدول شوي وو، له همدې ځايه وه چې ډاکټر نجيب په کابل کې د مسکو سفير ته د مزار له قونسل شکايت وکړ...

د ايران رول:

ايران د تېلو د ناپايه زېرمو په لړلو روسيې ته لکه سعودي د امريکا لپاره حيثيت درلود ځکه خو د افغانستان په ربړه کې د يوه ځواکمن لاس په لړلو فعال پاتې شو.

په دې لړ کې له امريکا سره د ايران دښمني هم د شوروي اتحاد دريځ پياوړی کاوه چې د ايران لپاره ښه چانس ګڼل کېده.

فرانسه هم له مسعود او ایران سره د ښو اړیکو له مخې پر دغه لیکه مله شوه، همدا فرانسه وه چې خمیني د شاهنشاه پر خلاف تړې د انقلاب قومانده ورکوله. ایران یوه بله کړی کې ((د سلطانعلي کشتمند، عوض نبي زاده، خادم بېګ او جنرال غلام سخي په ځایولو سرېېره)) نصر، پاسداران، نهضت اسلامي، شورای اتفاق، دعوت اسلامي، جبهه متحد اسلامي... ډلې په وحدت گوند کې راټولې کړې، ایت الله محسني د ایران فشار ته غاړه کېښښوه... دده په خبره د وحدت ځینې مشران له کابل دستور اخلي... ځکه خو پېښور ته د خپلو تشکیلاتو په لېږد اړ کړل شو...

(۱۵ مارچ ۱۹۹۱ فرنټیر پوسټ)

د سلطانعلي کشتمند ورور اسدالله کشتمند چې په ایران کې د ډاکتر نجیب شارژدافیر و، بېله دې چې رژیم، سفیر او د بهرنیو چارو وزارت په جریان کې واچوي له ایراني لوري سره د سلطانعلي کشتمند ځانګړي مراسم تاوده ساتل، پر دغه ټکي له خبرېدو سره ډاکتر نجیب، کشتمند له صدارت نه گوښه او فضل حق خالقیار یې د هغه پر ځای صدراعظم وټاکه، کشتمند هم له گوند نه خپله استعفا اعلان او په یوه مرکه کې وویل: ((له فکري اړخه له وحدت گوند سره تړاو لري خو تشکیلاتي اړیکي یې ورسره نه شته.))

په دې توګه یوې خوا ته امریکا، سعودي او پاکستان او بلې ته ایران، روسیه او فرانسه یوې نوې لوبې ته د خپلو لوبغاړو تر شا ودرېدل، مسعود او رباني له دواړو غاړو سره د تفاهم او اړیکو کانالونه پرانستي

له څلوېښتم لښکر سره اوربند:

په ۱۹۸۰ کال کې احمدشاه مسعود له شوروي څلوېښتم لښکر سره اوربند وکړ - دا چې د اوربند زمینه د چا په هڅو را منځ ته شوه، منځګړي یې څوک وو، ډېرې خولې ډېرې خبرې - ځینې رپوټونه په دغه موخه کابل ته د احمدشاه مسعود راشه درشه په ګوتو کوي، چې د تأمل وړ ګڼل کېږي، خو د عبدالحمید محتاط، دستګیر پنجشیري رول او اغېز پاموړ حقیقت را ختلی شي.

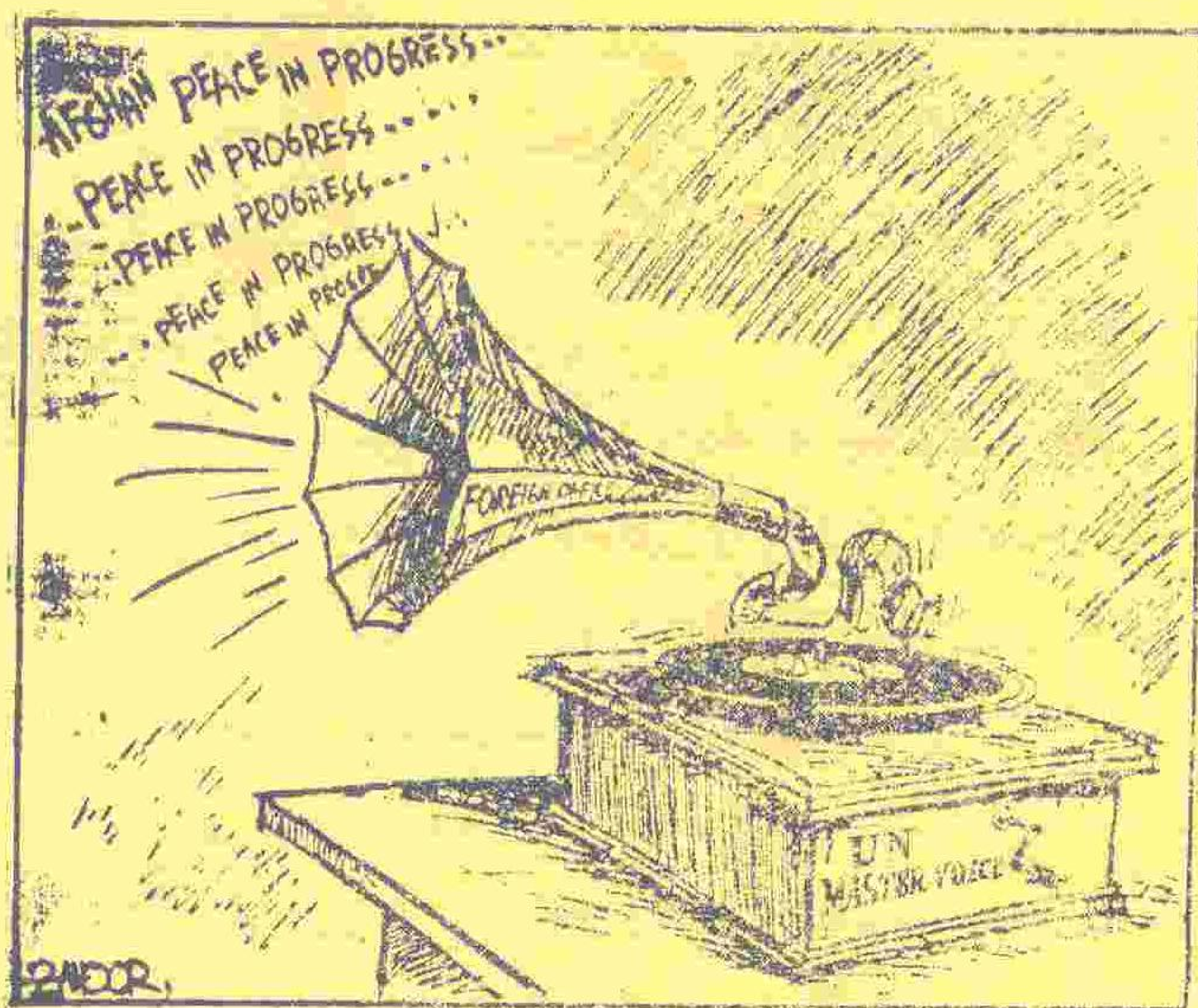
د مجاهدینو تر منځ له حکمتیار پرته له شوروي لښکرو سره د احمدشاه مسعود اوربند کوم غبرګون را منځ ته نشوی کړی، حزب اوربند د جهاد او د مجاهدینو پر ضد توطئه وګڼله، چې په مټ یې مسعود د مجاهدینو ځپلو فرصت تر لاسه کړ.

دلته وه چې شورویانو، جنوب، لویدیز او ختیز کې د جګړې اور ژبغرانده او دغو سیمو کې د نویو او پراخه بریدونو ستراتیژي پلې کړه.

د اوربند تړون کې مسعود ژمنه کړې وه چې شوروي پوځي کتارونه به دده له واک لاندې سیمو خوندي تېرېږي، پر وړاندې یې شوروي اړخ مسعود ته د لوژستیکي او خوراکي توکیو مرستو ته خپله ژمنتیا څرګنده کړې وه.

لکه دمخه مو وویل له حزب اسلامي پرته جهادي تنظیمونه پټه خوله پاتې شول - په داسې حال کې چې له رژیم سره د اړیکو شک نه بښونکی جرم او ملي خیانت پېژندل کېده اودغسې یو تور د ژوند بیه او د رټلو او ترټلو نغد سند ګرځېدی شوای، خو احمدشاه مسعود د مجاهدینو، پاکستان او نړیوالو لخوا له کومې پرې، ګوتخندنې او ګوتنیونې سره

مخامخ نشو، له همدې فرصت په گټه اخیستو مسعود د نظار شورا تشکیلاتو او جمعیت د برمته کولو مخه ومونده او د رژیم دننه یې د کودتاګانو زمینه تر لاسه کړه.

د رژیم دننه دلبندي

۱۹۸۸ د دسمبر په لومړیو کې عبدالحمید محتاط له کابل مزار او له هغې د دریو خرخکو په بدرګه تخار ته ولاړ، د تالقان - په خواجه غار کې له کېناستو وروسته چورلکې بېرته مزار ته ستنې شوې - دلته محتاط او داؤد د ارباب سکندر په ملتیا د احمدشاه مسعود له یوه قوماندان ګدا سره وکتل له یوې لنډې دمې وروسته یې د فرخار ورسج کې درې ورځې له احمدشاه مسعود سره تېرې کړې.

محتاط دنده لرله شوروي دکتورین احمدشاه مسعود ته تشریح کړي - ده احمدشاه مسعود ته پر دې ټینګار کاوه چې د ډاکټر نجیب الله پر ځای له شوروي اړخ او رژیم له ځانګړیو کړیو سره اړیکي او پوهاوي پامور ګڼي - ده مسعود دې ته ور مات کړ چې له شوروي لوري سره مخامخ لیده کاته وکړي - موافقه وشوه چې د ګورباچوف له ځانګړي استازي جنرال ورینیکوف او کابل کې شوروي سفیر یوري ورنتسوف سره وګوري.

محتاط ژمنه وکړه چې دوو اونیو کې به یې له شوروي لوري سره مخامخ ناستې ته زمینه برابره کړي، چې جنرال ورینیکوف او یولي ورنتسوف پنجشیر کې له مسعود سره کیني.

مسعود د کابل حیرتان لارې د پرانېستو ژمنه ورکړه - دغسې یې د تالقان ذخیره باغ کې د ځای پر ځای شوې پوځي قطعې کلابندي ماته کړه. جنرال ورینیکوف د یوه ماهر روسي نقاش په گوتو د احمدشاه مسعود جوړ شوی انځور چې پر سپین اس سپور لیده کېده او د یوې ښکلې تابلو بڼه یې لرله د سوغات په توگه چمتو کړ - انځور دومره ښکلی او طبیعي ښکارېده لکه ژوندی مسعود د سړي په وړاندې دی.

عبدالحمید محتاط د مسعود پر وړاندې نجیب الله د ده پر قومي او قبیلوي گرایشاتو تورن کړ - ده د مسعود پر وړاندې دا خبره راپورته کړه چې گني «نجیب الله با مبتذل ترین نوع غرور ملي که در ساختار عقب مانده نظام اقتصادي و اجتماعي جامعه قبیلوي پشتونها نهفته است اغشته است - وی همیشه به این مباهات دارد که بگوید: تاسو د هغو ننگیالیو پښتنو بچیان یاست ...»

محتاط، احمدشاه مسعود ته د ده په وینا له هغو توطئو پرده پورته کړه چې گني نجیب الله غواړي یو ځل بیا افغانستان کې د قبیلوي نظام پایښت باوري کړي، ځکه خو دا اړینه ده چې له شوروي اړخ سره اړیکو او تفاهم ته ور وگرځو او د نجیب الله د قبیلوي نظام د پایښت توطئه شنډه کړو.

۱۹۹۰کې چې احمدشاه مسعود له تخار، پنجشیر ته خپل هېډکوارټر ولېږداوه، بهرنیو چارو وزیر عبدالوکیل ته یې لیک ولېږه - د لیک را لیک فضا محتاط برابره کړې وه - دلته وه چې د ډاکټر نجیب الله پر خلاف په کور دننه توطئو خپې توپاني کړی شوې.

د شوروي او احمدشاه مسعود تر منځ پوهاوی او اړیکي نورې هم وغوړېدې - د شوروي د څلوېښتم لښکر قوماندان جنرال گروموف مني چې له افغانستان د عسکرو له وتلو دمخه له مسعود سره توافق ته رسيدلي، خو د توافق پر څرنگوالي څه نه وايي، یوازې دا ټکی را اخلي چې مسعود به نور پر شوروي پوځیانو برید نه کوي او شوروي به د ده لوژستيکي مرسته کوي.

څومره چې د مسعود څواکونو غوښتي وای له شوروي کتارونو خوراكي لوژستيکي... مواد پخپله خوښه ترلاسه کولای شوای... اړیکې دومره وغوړېدې چې شوري قرارگاه د نظار شورا قوماندانانو په لاسليک د تولو اسنادو په مجرا ورکولو مکلفه گڼل کېده...

بې تعبيره خوبونه

تنظيمونه د اقتدار په نانډريو او سياليو لګيا وو، ښاغلي سياف د جهادي تنظيمو دننه نويو انشعابونو ته په لمن وهلو د تنظيم زېږونې پروسه غښتلې کړه. د محمدي له حرکت انقلاب اسلامي، مولانا نصر الله منصور او رفيع الله مؤذن د ښاغلي سياف په مرسته د جلا جلا ډلو بنه خپله کړې وه. مولوي محمد مير د نجات ملي جبهې په نامه د ښاغلي مجددي له تنظيم نه د رابېلې شوې ډلې مشري کوله، په حقيقت کې دغه درې واړه ډلې د ښاغلي سياف پر محور څرخېدلې.

د شوروي يرغل په لومړيو کې چې استاد سياف له زندان ازاد او پېښور ته رسېدلی و، استاد رباني د جمعيت لومړی مرستيال اعلان او له خپله اړخه د افغانستان د ازادۍ لپاره اسلامي يووالي مشرتابه ته کانديد کړ - د ده په ګټه يې د مجددي تنظيم يوه رايه رانيوه.

استاد سياف د اتحاد رياست په مټ د جلا تنظيم پلان له جمعيت د مخکښو کسانو په را بېلولو پيل کړ، دغسې يې د مجاهدينو پر دغه اتحاد هم چې په اووګونې مشهور و ګونډه ووهله.

((د افغانستان مجاهدينو اسلامي اتحاد)) په دوه نيم کلن ژوند کې ښاغلي سياف ته د منشعبو ډلو ډېر افراد په ميراث ورسېدل، مولوي محمد مير له خپلې ډلګۍ سره د اتحاد په تنظيم ورګډ شو، مولانا منصور او رفيع الله مؤذن د ښاغلي سياف له کړۍ نه په واټن نيولو دې ته اړ شول د ايران په مرستو خپل موجوديت ژوندی وساتي، دلته وه چې د اتحادونو او ائتلافونو تجربې يو پر پل پسې له ناکامۍ سره مخامخ

شوې، د روسي پوځونو له وتلو وروسته د نوي پړاو لپاره جهادي مشرانو او قوماندانانو د بېلا بېلو پلانونو او دريځونو په غوره کولو ځانونه د وروستی ګټې لپاره چمتو کول - له رژيم سره له پټو او ښکاره اړيکو راواخله له ډاکټر نجيب سره تر ليدنو کتنو پورې هڅې په تېزۍ روانې وې. حزب لومړی په عراق او دويم وار ليبيا کې د نجيب رژيم له استازو سره خبرې کړې وې، پير ګيلاني هم له نجيب سره بغداد او سويس کې کتلي وو. د صبغت الله مجددي ورور قدرت الله مجددي فرانسه کې له نجيب الله سره پټې ناستې لرلې... ددغو پټو اړيکو لړۍ په دې راتوله وه چې ډاکټر نجيب الله پخپله ګټه د واک پرېښودو جوړجاړي ته ور مات کړي. په بله وينا تنظيمي مشرانو د ځان په ګټه د واک لپاره له کابل سره د پټو اړيکو مسابقې ته دنګل، که وکړای شي له ډاکټر نجيب الله واک د ځان لپاره غصب کړي... په دې توګه د تنظيمونو مشران له وړاندې د اقتدار د خوبونو په تعبير پسې لالهانده وو.

د واک لېوالتیا

د شوروي عسکرو د وتلو اعلان تنظیمونه د حکومت جوړولو په نوي هوس واړول ... په داسې حال کې چې تنظیمي اتحادونو پاینبت نشوای کړی، د هر اتحاد له ګېډې د نوي تنظیم پېښې راوتلې ... څکه خو د حکومت جوړونې د تجربې تر شا هم د یوه پراخ ملي سیاست او لرلید پر ځای د انحصار منګول ټینګه وه ...

اتکل بلکې باور دا و چې د شوروي پوځیانو په وتلو د ډاکتر نجیب الله رژیم د څو اوونیو میلمه دی، له همدې ځایه وه چې تنظیمو وار له مخه د واک تر لاسه کولو بېلابېل تمرینونه پیل کړي وو ...

دغسې فرصتو ته په کتو تر ټولو اړینه هڅه د مجاهدینو موقت حکومت جوړول و. جلا وطن حکومت یې څکه نشوای بللای چې د هېواد نوي سلنه خاوره یې خپل واک کې ګڼله ...

پېښور مېشتي تنظیمونه د خپل واک له احتمالي ننګونو هم اندېښمن وو، له همدې امله یې د تنظیمي انحصار او حاکمیت د خوندیتوب په موخه د موقت حکومت لپاره یوه کمزورې اډانه را منځ ته کړه ... د دغه کاواکه ګام له امله اعلان شوي حکومت نه د کډوالو، نه هیواد کې د ننه مجاهدینو او نه هم سیمه ییزه او نړیواله کچه کوم پرستیژ او باور تر لاسه کړای شو چې له امله یې حکومتي تشکېلات یوازې د کاغذ پر مخ او پېښور تر دوو دفترونو پورې محدود پاتې شول.

د ١٣٦٦ لمريز د جوزا په لومړيو کې د انجينر احمدشاه احمدزي په مشرۍ د مجاهدينو لومړۍ موقت حکومت اعلان شو ... انجينر صاحب د غبرگولي په ٢٩ مه خپله ١٢ کسيزه کابينه چې د دفاع، کورنيو، بهرنيو، ماليې، بيا مېشتېدنې او ودانولو، ښوونې روزنې، عدليې، پلان، دعوت او ارشاد، روغتيا وزارتونو راټوله وه، اعلان کړه ... د حکومت مشر پر دوو مرستيالانو سربېره ټولټال ٢١ وزارتونه او ٥٧ کسيزه شورا چې دوه دوه غړي يې له هر ولايت، ٩ تنه له کډوالو، ٩ تنه هېواد کې له قوماندانانو يا د هغوی له استازو او ١٩له علماوو پوهانو جوړه شوې وي پام کې نيولې وه...

د شوروي لښکرو د وتلو په درشل کې امريکا او پاکستان د يوه جدي سياسي گام په توگه د مجاهدينو له دوارو اتحادونو د يوه پراخ موقت حکومت لپاره په ١٣٦٧/١١/٢١ نېټه د اسلام اباد مدينه الحجاج کې له هر تنظيم شپېته شپېته تنه د تنظيمي مشرانو په گډون مشورتي شورا کې راټول کړل.

٦٠ تنه ايران ميشتو تنظيمو ته سهميه وټاکل شوه، خو هغوی ١٢٥چوکۍ غوښتې، تر هغې چې په ٨٠ سلا شول ...

د امريکا ځانگړی استازی ټامسن ... جنرال حميدگل او بېنظېربوټو په نژدې اړيکه کې وو ... تر دې چې د خپلو دفترونو ځانگې يې حاجي کمپ کې پرانيستې وې ... ماته يوه دوست په دې اړه د بېنظيربوټو د ځانگړيو يادښتونو ويلي چې خورا په زړه پورې دي، خو ما تر اوسه نه دي موندلي... د بېنظير چاپ شويو يادښتونو کې دغه پرمختيا ته مازې اشاره او سرسري يادونه شوې ...

مشورتي شورا او د مولوي حقاني فارمول

حاجي كمپ (مدينة الحجاج) كې د سلواغې له ۲۱ مې د كب تر لومړۍ غونډو كومه پايله ورنكړه ...

استاد سياف ويل د انجينر احمدشاه احمدزي تر مشرۍ لاندې موقت حكومت شته بل ته اړتيا نه ليدل كيږي ... له اوږده بحث وروسته وپتيل شوه د انجينر احمدزي حكومت له مشورتي شورا د باور رايه واخلي، چې تر لاسه يې نه كړاى شوه ...

يو ځل بيا ډب را منځ ته شو ... مولوي جلال الدين حقاني د هلمند نسيم اخوندزاده ته وويل چې مشرانو ته اخطار وركړي ... نسيم اخوندزاده خپله وينا د مشرانو په غندلو پيل كړه ... په هغسې ټكو چې يوه مشر هم پورته نشواى كتلى ... ده مشران په سخت غبرګون و ګواښل. د نسيم اخوندزاده وينا د شورا په غرو كې هم نيوكو ته مخه وركړه. د امريكا سفير، جنرال حميدګل او بېنظيربوتو ستومانه شوي وو، د شورا ګډونوال هم بې حوصلې وو ... ځكه خو يې د كب پر دريمه مولوي حقاني ته د وروستي پرېكړې او اواري توى وړى واك وركړ.

مولوي حقاني د كب پر خلورمه خپل فارمول وړاندې او پر همدغه ور ځ ټاكنې ترسره كړې ..

ډب له دې امله غزېدلى و چې له هر تنظيم (۶۰) استازو د خپل

تنظیم مشر ته رایې ورکولې، ځکه خو اکثریت چا نشوای گټلای ...

مولوي حقاني خپل فارمول کې د شورا غړو ته د دوو رایو حق ورکړ، طبعي وه چې یوه رایه یې د خپل تنظیم مشر او بله هر مشر ته چې غوښتي وای ورکولی شوی... په دې توگه هر مشر چې د دویمو رایو ډېری تر لاسه کړې وې د حکومت مشرتابه او دویم هغه د صدراعظم چوکۍ گټلی شوی ...

حضرت صبغت الله مجددي ۱۷۴، سیاف ۱۷۳، مولوي نبي ۱۳۹، حکمتیار ۱۲٦، خالص ۱۰۲، رباني ۹۹، گیلاني ۸۹ رایې واخیستې ...

ملي جبهې ته له مشرتابه سربېره روغتیا وزارت او اتحاد ته له صدارت علاوه د مخابراتو وزارت ورسېد. د نورو تنظیمونو درې درې وزارتونه په پچه وختل...

دفاع، علمي تحقیقات او کرنې وزارتونه حرکت ته، سرحدات، خارجه او عدلیه حزب ته، داخله، حج او ملي امنیت خالص ته، بیا ودانولو، دعوت او ارشاد او معادن جمعیت ته، ستره محکمه، ښوونه روزنه او مالیه محاذ ته...

مولوي خالص پخپل وړاندیز سیاسي زلزله رامنځته کړه- ده د ښځو لپاره داسې وزارت وغوښت چې له A تر Z ټول کار کوونکي یې ښځینه وي.

د کب پر ۲٦د پکتیا شیوه کي کې (دگربنې ۱۳ کیلومترۍ کې) کابینې خپله لومړۍ نمایشي غونډه وکړه ... خو حکومت داخل ته ونه شوای لېږدېدی، چې جلال آباد یې ونشوای نیولی، هماغسې د پېښور حویلیو کې پاتې شو...

د ۱۳٦۸ چنگاښ کې د تخار له پېښې سره چې د حزب سید جمال

ولید په کې د جمعیت یوه ډله قوماندانان یوه کمین کې ووژل، استاد رباني حکومت کې د حکمتیار تعلیق وغوښت. حکومت د تخار پېښې پلټنې ته له لاندې کسانو پلاوی وټاکی: مولوي قلندر، مولوي محمد سرور، مولوي محمد عمر، مولوي عبدالبصیر، مولوي عبدالرحیم چترالي او ډاکتر عبدالله عزام ...

ددغې پېښې وروستی پرېکړه د پلاوي او پلټنو پر ځای د محمد یونس قانوني تر مشرۍ ځانګړو تحقیقاتو کې چې د سید جمال په اعدام منتج شوه پلې کړی شوه ...

حکمتیار په دې ټکي چې ټاکلې موده کې ټاکنې ونکړی شوې له حکومته ووت ... قاضي نجی الله د عدلیې وزیر په توګه د حکومت انحلال اعلان کړ... خو حکومتي تشکیلات یې منحل نکړای شول ... حکومت راکد پاتې شو ... ادم نشته بوی یې شته ...

د جنرال تني ناکامه کودتا:

د جنرال شهنواز تني او ډاکتر نجیب الله تر منځ اختلاف د دافع هوا قوماندان جنرال ولي شاه تني پر سر را پورته شو- ولي شاه له حکمتیار سره اړیکي ټینګې کړې وې، اړیکي د ډګروال سید نعیم شاه په مټ غزېدلې. ډګروال سید نعیم د ولي شاه یو لیک حکمتیار ته وړی و- ځرنګه چې حکمتیار پاکستاني مقاماتو ته پوځ کې د خپل اغېز او نفوذ په مټ د کودتا ټتر وهلی و، ځکه خو یې له I.S.I د ځانګړو شونتیاوو غوښتنه کوله- حکمتیار د جنرال ولي شاه لیک د خپلې مدعا د اثبات لپاره پاکستاني مقاماتو ته ورکړ- هغوی د خپلو چېنلونو له لارې د لیک

کاپي د ډاکټر نجیب استخباراتو ته ورسوله، خاد د دغه لیک له مخې جنرال ولي شاه او ۳٦ پوځي افسران ونیول- د مرغومي لومړیو کې کابل راډیو یوه اعلامیه خپره کړه چې د کودتا د هڅو په تور یې ۱۳۰ ملکي او پوځي مامورین نیولي دي.

ډاکتر نجیب الله په دې اړه خپله وینا کې وویل: . .. دغه ډله له حکمتیار سره پېیلې وه، غوښتل یې دفاع وزیر شهنواز تنی ووژني ....

د دوی په وینا دغو کسانو کې ۴۸ تنه گوندیان هم برخوال وو...

جنرال تني له دې وړاندې نیوکه لرله چې دفاع وزارت منسوبین هغسې امتیازات نه لري چې د خاد کارکوونکي او گارد خاص افراد پرې نازولی شي- په داسې حال کې چې د جگړې بار د پوځ پر اوږو پروت دی، ده د لوړپوړیو افسرانو له ټاکنې او ترفېعاتو هم گیله لرله چې خوښه یې پامور نشي گڼل کېدی- دا ټول یې د خلقیانو پر ضد توطیه گڼله.

جنرال شهنواز تنی په ټوله معنا یو عسکر و، پوځ کې د زړور، مسلکي او له فساد پاک جنرال په توگه پېژندل کېده - چې ټوله موده یې فېلډ یا د جگړې په لومړۍ کرښه کې تېره کړې وه، ده ځان د انقلاب رښتینی مدافع گاڼه او ځان ته یې حق ورکاوه خپلې مسلکي چارې د چا له مداخلې پرته ترسره کړی شي.

د جنرال تني او ډاکتر نجیب الله اختلاف میاشتې میاشتې دوام درلود- شوروي سفارت ظاهراً دوه واره هڅه وکړه د دوی تر منځ روغه وکړي، خو ونه توانېد.

شاهنواز تني ټینگار کاوه چې نجیب الله بې ځایه دفاع وزارت چارو کې لاسوهنه کوي- ده د جنرال ولي شاه تني خوشي کېدو غوښتنه کوله، خو نجیب ته خاد کره اسناد وړاندې کړي و چې له حزب سره یې

د کودتا لپاره د جنرال ولي شاه پېيلتيا ثابتوله.

د خاد تر څنګ اصف دلاور، نبي عظيمي او له احمد شاه مسعود سره پېيلو جنرالانو هڅه کوله د جنرال تني او ډاکټر نجيب الله تر منځ ترینګلتیا وغزوي- له همدې ځایه وه چې ډاکټر نجیب ویل پښتانه جنرالان ورسره په مخالفت ولاړ دي- خو عظيمي، دلاور او بابه جان يې ننګې ته درېدلي- پښتانه مجاهدين ورسره په جګړه بوخت دي، دوستم او مؤمن يې دفاع کوي.

پر دې سربېره د جنرال تني او ډاکټر نجيب الله تر منځ د منځګړيتوب هڅو د دوی تر منځ اختلاف په دښمنۍ واړاوه - عبدالحميد محتاط ((د صدارت مرستيال)) ډاکټر نجيب الله ته ډاډ ورکړ چې کولی شي جنرال تنی سمې لارې ته را وګرځوي - نجيب الله ومنله - محتاط کور کې جنرال تنی مېلمه کړ، خو د روغې او پوهاوي پر ځای يې د اختلاف پر لمبو نور تېل وپاشل، دی وتوانېد جنرال تنی د نجيب الله او نجيب الله د تني پر خلاف ودروي او د پوهاوي دروازې کولپ کړي.

جنرال تنی اوس هم د دې خبرې منلو ته نه شي چمتو کېدی چې ګني د ده کودتا د نظار شورا او جمعيت پلان و، خو حقيقت دا دی چې د شاهنواز له کودتا پوځ کې د تصفيې پانه را واوښته او نظار شورا سره تړلي جنرالان د پوځ پر اعصابو واکمن شول...

له دې يو کال وړاندې پاچاګل وفادار پېښور کې له حزب سره يو ځای شوی و- ده د حزب له شهادت جريدې سره مرکه کې ويلي: ((يا مرد باش، يا در پهلوی مرد...))

لکه دمخه مو نغوته وکړه د جنرال تني له کودتا وروسته پوځ کې د خلقيانو رول بيخي کمزوری کړی شو، د کابل ګارنيزيون سياسي امر

تورن جنرال امیر محمد او جنرال عبداللطیف (د ډاکټر عبدالله عبدالله ورور) پوځ کې بارز رول تر لاسه کړ- جنرال تني له ناکامې کودتا وروسته په MU-17 چورلکه کې د برید جنرال غلام رسول په پیلوټی د ۱۳۶۸لمریز کال د کب په ۱۷مه پاکستان ته واوښت- دی خپله د الوتکې دهشکي ته ناست و- کورني، دوه یاوران ډگرمن احمدشاه (د جنرال تني باجه) ډگرمن احسان الله، نیازمحمد مومند او د کابل پوهنتون استاد جیلاني یفتلي په چورلکه کې ورسره سپاره وو- جیلاني یفتلي ددغې کودتا مغز متفکر گڼل کېده، چورلکه د پښتونخوا جمرود کې کوزه شوه- د ده مخې ته د پاکستان لوی درستیز جنرال میرزا اسلم بیگ او د ISI مشر، متقاعد جنرال شمس الرحمن کالو ورغلي وو- له دوی د ملېشو یوه مېلمستون کې هرکلی وشو- لږ وروسته حکمتیار د مېلمستون پر وراندې له موټره کوز شو.

جمعیت د کودتا له مسئولیت غاړه غړوله، خو حکمتیار د کودتا مسوولیت ومانه. په یوه بله M.H-12 الوتکه کې د تني کودتا نور ملگري جنرال عبدالقادر اکا، برید جنرال میر حمزه، جنرال خواجه محمد، د جگړن گلاب الدین په پیلوټی له کرښې واوښتل ددغې الوتکې کشاف محمد شفیع او انجنیر حاجي سیف الدین و.

پاکستاني رسنیو په هغسې تلوسه د کودتا خبرونه ورکول چې پر بري یې چا شک نه شوی کولی. د جنرال تني ملگري په دې اند دي چې بگرام هوایي ډگر شوروي الوتکو بمبار کړ- نجیب الله داسې انگېرله چې گنې د تني کودتا کې د شوروي اتحاد لاس و.

فقیر محمد ودان ((دشنه های سرخ)) کې د نیازمحمد مومند له خولې کاږي: کابل کې شوروي سفیر زموږ غوښتنې او نېوکې معقولې او

پر ځای بللې- زموږ په کودتا کې د ده له ډاډ سترګې نه شي پټېدلی چې ورسره جوخت به د کارمل پلویان هم پر پوځي عمل لاس پورې کوي.

دواړه خبرې ښايي حقیقت ولري، شوني ده شوروي، جنرال تنی کودتا ته هڅولی یا لږ تر لږه شنه اشاره ورکړې وي- دغسې یې د کودتا ناکامۍ کې خپل اغېز کارولی وي، چې د کودتا له ناکامۍ پوځ کې تصفیې ته مخه خلاصه او له پلان او پروګرام سره سمې پرمختیاوې ګړندۍ کړی شي. که څه هم په ظاهره شوروي سفارت د جنرال تني او ډاکتر نجیب الله تر منځ د روغې په نیت دواړه سفارت کې مېلمانه کړل- خو د زړونو خیرې دې کچې ته رسېدلې وو چې دارالامان کې له دفاع وزارت تر شوروي سفارت لار د جنرال تني ګارډ نیولې وه، جنرال تنی له سفارته په ناوړه حالت راوړل شو- ډاکټر ولایت خان خوستی یې درملنې ته وغوښتل شو. ډاکتر نجیب الله ویل چې تني ته مې مېلمستیا وکړه- مېرمن مې سره له دې چې ناروغه وه اشک پاخه کړل - خو تني دې ته ونه کتل ... نجیب الله پر پرچم تکیې ته اړ شو- دا هغه څه و چې پرچم او ستم پر اسمان غوښتل خدای پر څمکه ورکړل. د جنرال تني یاور ډګرمن احسان الله چې د خاد افسر ډګروال حبیب الله وراره دی، د خاد او جنرال تني د اړیکو په ترینګلتیا کې رول درلود- دا خبره ما ته ډګرمن احسان الله خپله وکړه.

دوی جنرال ته د خاد اجرأت د ده او ملګرو پر ضد توطیه ور پېژندل- دغسې یې د خاد له کړنو جنرال ته معلومات ورکول چې له امله یې د جنرال تني باور تر لاسه کړي و.

ډاکتر نجیب الله د امین پلویان ډاکتر محمود سوما، عبدالرشید جلیلي، جنرال محمد دوست او ... له زندان ازاد او یوه ملمستیا کې

جنرال تني په ناځوانۍ او پاکستان ته په تېښته پر او له دوی د همکارۍ په غوښتلو د تېر په هېر هیله وکړه ... خو دوی نېوکو ته وروګرځېدل، فضا ترېنګلې شوه ... چې د لسو کالو زندان کړاوونو هغوی همکارۍ ته نه شوای چمتو کولی ...

پاکستان ته د جنرال تني په اوښتو له جمعیت او نظار شورا سره احسان الله او احمد شاه نژدې اړیکي ساتلې د احسان الله مستعار نوم احمدضیا و- دوی دواړو ته استاد رباني لویدیز کې د سیاسي پنا لپاره پخپل لاسلیک مکتوبونه ورکړي و.

احمدشاه مسعود له یوې فرانسوۍ خپروني سره مرکه کې منلې چې د جنرال تني له ناکامې کودتا وروسته یې پوځ کې د عملي او پراخ نفوذ او نفوس په موندلو نوي فرصتونه او چانسونه تر لاسه کړي شول.

جنرال تني د ۱۳۶۸ د کب پر ۲۳مه له ناکامې کودتا اته ورځې وروسته له پېښوره چورلکه کې ترې منګل او له هغې د لوګر دوبندۍ کې د حزب یوه قوماندان انجنیر احسان الله مرکز کې مطبوعاتي کنفرانس ورکړ- له ده سره جنرال عبدالقادر اکا، نیازمحمد مومند، برید جنرال غلام حضرت مله وو- ده وویل پاکستان ته نه دی تللی- ډاډ یې ورکړ چې عملیات یې روان دي او د هېواد دننه د دغو عملیاتو مشري پر غاړه لري...)

جنرال تني خبریالانو ته وویل: زموږ پاڅون په رڼا ورځ د کب پنځلسمه یوه بجه د لوړ پوړیو ملکي او پوځي کدرونو په ملتیا پیل شو - د پلان له مخې ښایي پلازمېنه او لویو ښارونو کې ملي قیام پیل شوی وی، په دې توګه به زموږ پلویان له ځایي مجاهدینو سره واک تر لاسه کړی وی.

د ده په خبره له مجاهدینو سره یې د پاڅون ګډ پلان نه درلود، خو د حکمتیار له پیغام په ګټې اخیستو له هغو افسرانو سره چې له حزب سره پېيلي وو په اړیکه او تفاهم خپل پاڅون پیل کړ.

ښايي ووايو چې له میاشتو د جنرال تني د کودتا خبرې خوله په خوله ګرځېدې- نژدې دوې میاشتې دغه اوازې خپرې وې، تر دې چې جنرال تنی وار له مخه د اضطراري حالت قوماندانۍ ایجاد او کابل کې د سنګرونو په جوړولو کار کاوه. خو دا چې دغسې یوه افشا شوې کودتا وار له مخه څرنګه شنډه نه شوه د یوې پوښتنې په توګه پاتې ده.

بن بیلا د الجزایر ولسمشر و، ده ته یې د خپل ملګري حواري بومدین د کودتا راپور ورکړی و، د بن بیلا زړه نه شوای منلې چې انقلابي ملګري دې پرې ور وغورځي- د یوې غونډې پای کې یې له جنرال بومدین په ټوکه وپوښتل د کودتا چارې کوم ځای ته ورسېدې- بومدین په خندا ځواب ورکړ روانې دي...

څو ورځې وروسته بومدین کودتا وکړه، خو بن بیلا یې په درناوي له هېواده رخصت کړ. د جنرال تني کودتا اوازې په همدې کچه خپرې شوې وې په دومره توپیر چې د بومدین هغه بریالۍ را ووته او د جنرال تني ناکامه...

د دې لپاره چې جنرال تنی په حتمي توګه د کودتا پلان پلی کړي دوې ورځې وړاندې اوازه شوه چې ګني نجیب الله د جنرال تني د ګوښه کېدو پرېکړه کړې- ویل کېدل نجیب الله غواړي ده ته د ستر جنرالۍ ترفیع په ورکولو د سیاسي بیرو پر اصلي غړیتوب د جمهوري ریاست مرستیالي هم ورکړي. لوستونکي ښايي دا پوښتنه پامور وګني چې که د جنرال تني کودتا د جمعیت د پلان له مخې غځېدلې بیا څرنګه د دغه ناکامې کودتا

مسئوولیت حکمتیار ومانه؟

د دغې پوښتنې په ځواب کې ویل کېدی شي چې حکمتیار پوځ کې د خپل نفوذ او اغېز ادعا په زبات رسولې شوای او له بلې خوا یې د خوست په نیولو کې د جنرال تني رول ته سترگې اوښتې.

حکمتیار د امریکا مخالفت د شوروي اتحاد لپاره اړین باله- ده داسې گڼله چې د امریکا شدید مخالفت به روسان دېته ور مات کړي چې واک لپاره یې پامور وگڼي.

د تني له ناکامې کودتا وروسته نجیب الله د پښتنو ټکولو ته ور وگرځېد - ده د شمالي له خلکو مننه وکړه، شمال یې وستایه په دې ټکو چې: ... شمال در سراسر تاریخ کشور ازین خاک مردانه دفاع کرده ... دغسې یې له پیرنگي سره دریو جگړو کې د شمالي مېړانه یاده کړه.

ددغې ناکامه کودتا له لارې پرچم او ستم وکړی شول نجیب الله ته د خوب گولیو په ورکولو خپلو موخو ته د رسېدو لار تېره کړي.

د جنرال تني له کودتا، د حکمتیار د ننگې او ملاتړ له امله حزب کې د لوړې کچې مخالفت رامنځته او د اجرائیه شورا یو شمېر غړو لکه قاضي نجي الله، ډاکتر انور، مزمل، فیضان، رحمانیار او ډاکتر حنیف... په دغه پلمه له حزب سره پرې کړه...

د قوماندانانو سرتاسري شورا:

قوماندانانو هم چې د هېواد په پوځي او سیاسي حالاتو کې د نویو بدلونونو نښې لیدلې د نوښت په فکر کې وو، دوی داسې گڼله چې د جگړې زور او فشار پر دوی دی، خو لاسته راوړنې یې د جهادي مشرانو

د اقتدار غوښتنې له سیاستونو قربانېږي، مخکښو قوماندانانو د قاضي امین وردگ کور کې خپلې لومړنی ناستې پیل کړې - تر هغې چې ۱۳۶۹لمریز کال د ثور په ۱۷مه د پکتیا سرحدي سیمه (ژوره) کې د مولوی جلال الدین حقاني جهادي مرکز کې د قوماندانانو غونډه جوړه شوه په دغه غونډه کې نژدې ۴۰ قوماندانانو برخه لرله او د قوماندانانو د سرتاسري شورا په نامه یې د خپلو فعالیتونو اعلان وکړ.

قوماندان عبدالحق خبریالانو ته وویل: موږ خپل کار له غرونو، سنگرو او میدانو کې له جگړې پیل کړ... له مشرانو مو هم هیله وه چې خپله دنده او مکلفیت تر سره کړي... خو اوس داسې گڼو چې دا کار هم خپله وکړو... موږ خپلو مشرانو ته غاړه ایښې وه، خو دوی چې متحد نشول موږ مجبور یو خپله د ژغورنې لار ولټوو...

I.S.I له دغه پرمختیا هرکلی وکړ، خو شورا ته یې د سیاسي رول مخه ورنکړه.

تنظیمو د یوې نوې ننگونې په توگه د قوماندانانو شورا مخالفت وکړ...

مولوی خالص پیتر تامسن د قوماندانانو شورا په جوړېدو پر او دغه شورا د جهاد د تجزیې هڅه وبلله... دده په خبره امریکا پر هغه رهبري چې جهاد یې پیل کړی غواړي سترگې پټې کړي...

شیخ آصف محسني کوټه کې مطبوعاتي کنفرانس کې وویل: مولوی جلال الدین حقاني د سرتاسري شورا تر نامه لاندې جلا گوند هڅې پیل کړې دي.

د ده په خبره د امریکا سفیر رابرت اوکلی وار له مخه کوټه کې ملا ملنگ سره کتلي او پر حقاني، عبدالحق، احمدشاه مسعود، قاضي

امین وردګ او... یې د جلا ګوند جوړولو لپاره ګوته اینبې...

(فرنټیر پوسټ ۲۴ فبروري ۱۹۹۱)

د قوماندانانو سرتاسري شورا خپل تشکیلات ورغول د سیاسي کمېسیون مشري یې احمدشاه مسعود ته ورکړه چې د ده په نیابت محمد یونس قانوني د کمېسیون چارې پر مخ وړي، د شورا سرپرست او د نظامي کمېسیون مشر مولوي حقاني وټاکل شو.

د شورا عمده موخې پر یو وخت ټول هېواد کې پر ټاکلو پوځي تأسیساتو د ګډو عملیاتو لپاره همغږي وه.

قوماندان عبدالحق، انورخان جګدلک، اختر محمد ټولواک، امین وردګ او ګڼ د سرسر قوماندانانو په غونډه کې برخه لرله.

د قوماندانانو شورا دویمه غونډه چې د حکمتیار له تنظیم پرته د ټولو تنظیمونو ۳۰۰ مشهورو قوماندانانو برخه پکې لرله د ۱۳۶۹ لمریز کال د چنګاښ پر دویمه بیا هم په نوموړي مرکز کې جوړه شوه، غونډې درې ورځې دوام درلود، قوماندانانو هر یوه په سیاسي او پوځي پرمختګونو خبرې وکړې او د یوې ټاکلې ستراتېژۍ په جوړولو یې اتفاق راغی.

شورا پېښور کې دفترونه پرانیستل، مخابروي چېنلونه یې فعال کړل او د چارو پرمختګ لپاره یې د فعالیت هسته کېښوده، په ټول هېواد کې د پوځي پرمختګونو د همغږۍ لپاره ضرور وه له احمد شاه مسعود سره مخامخ خبرې وشي. هغه دې ته چمتو شو د پاکستان چترال ته نژدې په شاه سلیم کې د شورا د کمېسیون غونډه کې برخه واخلي. د دغه کمېسیون مشر مولوي جلال الدین حقاني و، له ده سره په کمېسیون کې قوماندان عبدالحق، قاري بابا، انور خان جګدلک، سید جګړن،

قاضي امين وردگ، اخترمحمد ټولواک او ګڼ نور قوماندانان شاه شليم ته ولاړل. د پاکستان آی ایس آی په خاړ کې و، په دغه غونډه کې د هېواد په ځينو برخو کې د ګډو عملياتو خبره وشوه، چې پر يوه وخت به د هېواد په څو برخو کې همغږي بريدونه ترسره کېږي.

احمد شاه مسعود باوري و چې د قوماندانانو شورا به د خپلو پلانونو او اهدافو لپاره استعمال کړي، ده ظاهراً پاکستان ته له تلو څان غړاوه، ګويا پر آی ایس آی يې خپل قيمت زياتاوه. د ده دغه ډول نازونو وزن پيدا کړ، مسعود، د مولوي حقاني او نورو قوماندانانو د ټينګار او احترام په ښوولو اسلام اباد او پېښور ته ولاړ، اسلام آباد کې يې له پاکستاني مقاماتو سره د پوځ دننه د خپل رول او نفوذ خبرې شريکې او هغوی د دغه راز په شريکولو دده ممنون شول.

د پوځ دننه د رول لوبولو او نفوذ پر سر مسعود له ای ایس ای، درانه امتيازونه او امکانات تر لاسه کړل.

مولوي حقاني په حيات اباد کې احمدشاه مسعود او د ده ۲۰۰ ملګرو ته درنه مېلمستيا کې يو زغروال لنډکروزر سوغات ورکړ.

د باخبره ذريعو په وينا احمد شاه مسعود په اسلام اباد کې له امريکايي مقاماتو سره هم د خولې او تر يوه بريده د زړه خبرې شريکې کړې، ده په اسلام اباد کې د نورو غربي او عربي هېوادو له سفيرانو او رسنيو سره هم د هغوی د مزاج او طبعې بندارونه ترسره کړل.

مسعود پاکستان ته په تلو دوې نه بلکې ډېرې ګټې وکړې:

ملنګه دوې ګټې دې وکړې

يو دې خير ټول کړ بل دې وکړل ديدنونه

ده له پاکستان نه د پربمانه امکاناتو او امتیازاتو په تر لاسه کولو سره د ډېرو نورو اړخونو پام هم ځان ته واړاوه.

مسعود په لومړي سر کې دقوماندانانو شورا تائید او ټینګ ملاتړ وکړ، تر دې چې په یوه مرکه کې یې وویل: د قوماندانانو سرتاسري شورا په جوړېدو د نظار شورا فعالیت او تشکیلاتو ته اړتیا نه لیدل کېږي.

خوست د ټولو تنده:

په شمال کې کارمل او ځینو نورو فاشیستي کړیو پوره کار کړی و، هلته د دوستم ملیشه د پرسونل او تجهیزاتو له مخې خورا ځواکمنه او عملاً د یوې فرقې تشکیلاتي پولو ته رسېدلې وه.

نجیب چې په اوبو کې په لوټه اېښودو او تېرېدو عادت و، داسې تلقین شو چې په جنوب او ختیځ کې پښتانه د ده پر خلاف جنګېږي خو د شمال ازبک او تاجک یې دفاع کوي، له همدې ځایه وه چې د دوستم او شمال نورو ملېشو ته یې زیات امتیازات منظور کړل.

د ببرک کارمل پلویانو لا پخوا دا خبره کوله چې شرق، جنوب او جنوب غرب جنرالان زېږوي او شمال عسکر، دوی د خوست له سقوط وروسته دغه تبلیغات تاوده کړل چې له خوست پښتانه جنرالان ژوندي او سلامت راغلل خو د دوستم د ملېشو افراد مړه یا بندیان شول.

په خوست کې ۱۷۰۰تنه پوځیان ژوندي نیول شوي وو، په دوی کې ٦۰تنه پوځي افسران اوه جنرالان هر یو د دفاع وزارت مرستیال ډګر جنرال محمد ظاهر سوله مل، د خوست ۲۵فرقې قوماندان برید جنرال ګل اقا، د دفاع وزارت سیاسي چارو مرستیال برید جنرال مصطفی، د

N۳۲ الوتکو د غونډ قوماندان برید جنرال محمد عظیم، د ملي گارد د توپچي رئیس ارکان برید جنرال محمد قاسم، په خوست کې د دوستمي ملیشو قوماندان برید جنرال عبدالحبیب او د خوست د ملي امنیت مرستیال برید جنرال جلبل شامل وو.

موږ له فرهنگي کمېټې خوست کې د نیول شویو پوځي افسرانو، عسکرو او ملیشو نوملړ له تصویرونو سره چاپ او کابل ته په لېږلو د دوی کورنۍ ډاډه کړې... له همدې ځایه وه چې کورنیو یې د لیدو مخه ومونډای شوای.

له دغو اسیرانو گڼ یې د بېلابېلو مناسبتونو له مخې پرېښودل شول، پاتې ۱۰۰۰تنه د ۱۳۷۰لمریز کال د جدی پر ۳۰مه ژوره کې د ځانگړو مراسمو ترخ کې په داسې حال کې چې یو جوړ جامې، څپلۍ، څادر او ۲۰۰ کلدارې هم ورکړای شوې ازاد شول: مولوي حقاني په هغه غونډه کې چې په دې اړه جوړه شوې وه وویل: په تېرو لسو میاشتو کې دغو افرادو د زده کړې په څنگ کې د مجاهدینو خدمت هم کړی، موږ دغه ټکي په هغو مکتوبونو کې لیکلي چې دوی ته مو ورکړي دي. مولوي حقاني زیاته کړه، مجاهدینو په خوست کې د نیول شویو پوځیانو او ملېشو پر وړاندې له مهربانۍ او مرحمت کار واخیست، حقاني دغو ملېشو، عسکرو ته په خطاب کې وویل، زموږ ستاسې مخالفت د رژیم له امله و چې هغه دلته رنگ شو زموږ تاسې دښمنۍ ته نور ځای نه لیدل کېږي- موږ او تاسې د یوه وطن او گډ کور غړي یوو. ښايي ووایو چې زخمیان په هماغو لومړیو کې د ارماکورا په لاس سره صلیب ته سپارل شوي وو.

۱۹۵تنه افسران او جنرالان د نجیب رژیم له نسکورېدو وروسته ازاد شول په دې توگه هېڅ نیول شوی پوځي او ملیشه نه دی وژل شوی او

په دې اړه د ازبک، تاجک او پښتون توپیر او امتیاز نه دی شوی.

حقیقت دا دی چې خوست له سختې کلابندۍ او څو کلنو درنو جګړو وروسته فتحه شو. د شوروي پوځونو سرلښکر جنرال ګروموف په دې اړه خپل کتاب کې کاږي: ((د ۱۹۸۷ په مني کې د پکتیا، خوست حالاتو افغاني او شوروي پوځي قوماندانان ډېر اندېښمن کړل، مخالفینو د خوست کلابندي بشپړېدو ته نږدې کړې وه. یوازې ترانسپورتي الوتکو هغه هم د شپې له خوا خوست ته خوراکي مواد رسولی شول، د دغه سیمې د مخالفې وسله والې ډلې اصلي برخه د ځدرانو قبیلې له پوځي ډوله ځواکونو جوړه وه، دا ډېر مغرور قام دی او د خپل تاریخ په ټوله موده کې یې هېڅ حکومت ته غاړه نه ده ایښې او څنګه یې چې زړه غوښتي همغسې یې عمل کړی دی. د دوی ستر قوماندان جلال الدین حقاني دی چې خپله هم په قام ځدران دی، څلوېښتم لښکر د خوست محاصرې ماتولو ته تیاري نیوله چې دغه کلابندي په سوله ییزه طریقه ماته شي، ان چې زه د لښکر د قوماندان او راتلونکو عملیاتو د لارښوونکي په توګه اړ شوم د تفاهم او خبرو لپاره خپل امکانات په کار واچوم، سره د دې چې زه د هغه غابښي سر ته چې جلال الدین حقاني د واکمنۍ سیمه د افغانستان له نورې خاورې بېلوي وختلم خو له هغه سره مې مخامخ کتنه ممکنه نه شوه، هغه له شورویانو نفرت درلود، له ده سره زموږ مراوده د څو لیکونو له لارې وه خو د ده ځواب منفي او هغه یو نه پخلا کېدونکی قوماندان و. د جلال الدین حقاني پر ضد د شوروي د څلوېښتم لښکر له خوا په دغو عملیاتو کې ۱۰۸ او ۲۰۱ موټریزه فرقې، ۱۰۳ نومره هوايي کوماندویي فرقه، د پرغلیز دیسانت۵٦ نومره مستقله لوا د ۳۴۵ نومره مستقل کوماندویي

پراشوټي غونډ او یو شمېر نورو قطعو او جزوتامونو ګډون کړی و. د افغانستان له وسله وال پوځ د اتمې، یوولسمې، دوولسمې، څوارلسمې او پنځه ویشتمې فرقې، د ټانګ پنځلسمې لوا، یو شمېر ګوزاریزه قطعو او همدارنګه د څارندوی او ملي امنیت له ارګانو څه د پاسه لسو کنډکونو برخه درلوده، موږ د عملیاتو لپاره له تیاری سره دا تمه درلوده چې له جلال الدین حقاني او نورو مشرانو سره د خبرو له لارې کلابند خوست ته په سوله ییزو بارونو ډک موټر بې له کوم خنډ نه د تګ امکان ومومي، خو څرنګه چې له مخالفینو سره زموږ د سوله ییز تېرېدو پر سر موافقه ونه شوه، نو له پلان سره سم د نومبر پر ۲۳مه مو خپل جګړه ییز عملیات پیل کړل. خبره دومره جدي او خطرناکه شوه چې له کابل نه د سرحدونو وزیر سلیمان لایق هم سیمې ته راغی، ده هم د خپلو ټولو امکاناتو او هڅو له مخې له جلال الدین حقاني وغوښتل خوست ته د تلونکي کاروان مخه پرانیزي موږ د حقاني خلاف په څو جبهو کې جنګېدو، دا څل مو د ده پر ضد تبلیغاتي او سیاسي جبهه هم پرانېستې وه موږ د پوځي *استخباراتو له لارې په پاکستان کې یو داسې لیک خپور کړ چې ګنې جلال الدین حقاني د لانجې د حل لپاره له شوروي قوماندان سره توافق ته رسېږي او له خپلو نژدې پلویانو سره د جګړې له ډګر نه د خپلو ځواکونو د ایستلو لار لټوي، موږ غوښتل د جلال الدین حقاني پرستېژ ته زیان ورسېږي او که ممکن وي له منځه یووړل شي، بله دا چې لږ تر لږه به هغه د دغو تبلیغاتو سره د مقابلې لپاره د جګړې له لومړیو کرښو لیرې شي، د دې لپاره چې څوک د دغه لیک پر صحت شک ونه کړي په هغه کې مو د ده د ځواکونو د په شا کېدو دقیقه نېټه هم ښودلې وه.))*

د دغو جګړو سختوالی له دې ټکي څرګندېږي چې کلابند خوست ته د اکمالاتو په اوږدو کې څلور څلوېښت N ٧-٣٢ N٦٦ ((توليٰ ٥١)) الوتکې له منځه تللې دي.

د خوست فتحه د یو بریالي تاکتیک پایله وه چې د دښمن د کمزورې ټکي په پېژندنې تر برید لاندې ونیول شو، د خوست د ٢٥مې فرقې قوماندان جنرال ګل اقا ما ته وویل: کله مې چې د فارم باغ په استقامت په دوربین کې د مجاهدینو پک اپ موټران ولیدل چې له ټانکونو سره یو ځای اکمالات کوي پوه شوم چې نوره د خوست دفاع ناشونې ده. له بلې خوا مولوي حقاني د خوست له فتحې درې ورځې مخکې د دې لپاره چې له خوست نه کډې او ولسي خلک ووتلی شي دوه ورځینی اوربند اعلان کړ، دغه مهال له یوې مخې له خوست نه کډې او ولسي خلک ووتل او په هغه لاریو کې میرانشا او ګوربزو ته لېږدېدل چې مولوي حقاني له خوا ورته برابرې شوې وې، حربي ښوونځي، منبع العلوم مدرسه او یو شمېر نور ښوونځي مدرسې او دفترونه وار له مخه د دوی استوګنې لپاره تخلیه شوي وو. د دوو ورځو په تېرېدو خوست له خلکو خالي شو، د سیمې پوځي افسران او ملېشه له خپلو کورنیو سره ووتل، په دې توګه د پوځ په لیکو کې نامرئي ماتې ګډه شوه.

کابل رژیم د ملګرو ملتونو د سرمنشي په نامه لیکونه واستول او په خوست کې یې د جګړې د مخنیوي په اړه د مداخلې غوښتنه وکړه، د دې په څنګ کې رژیم تبلیغات کول چې له مجاهدینو سره پاکستاني ځواکونه مرسته کوي، خو مولوي حقاني د جګړې له لومړۍ کرښې په یوه مخابروي پیغام کې وویل: ((موږ اعلان کوو چې د ملګرو ملتونو هیئت دې راشي د روسانو او نجیب رژیم هیئت دې هم ورسره وي، زموږ

سنگرونه دې وگوري، په هر ځای او هره برخه کې چې غواړي گرځېدلی شي که د خارجي هېوادو د ځواکونو کومه نښه يې وموندله بيا موږ خپله پره منو، ټولو ته په ډاګه وايو چې هر څوک کولی شي زموږ سنگرونه، تاکتيک او وسلې وگوري په دې اړه هر ډول نړيوالو قوانينو او مقرراتو منلو ته تيار يو.))

د حمل پر لسمه کله چې مجاهدينو د دواړو هوايي ډگرونو شاوخوا پوستې فتحه کړې مولوي حقاني په يوه اعلاميه کې څرگنده کړه چې پر خوست د جگړې اهداف تر لاسه شوي، د حمل پر ۱۱مه د مازديگر په څلورو بجو او پنځلس دقيقو د فارم باغ له استقامت نه د حاجي محمد ابراهيم او حاجي خليل الرحمن زغروال ځواکونه خوست ته ننوتل دغه ځواکونه بې له دې چې په نيولو شويو ځايونو کې خپل قوتونه ځای پر ځای کړي، مخ پر وړاندې روان وو.

المكرم الشيخ جلال الدين حقاني

القائد العام لجبهة [illegible]

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته وبعد،

فقد تلقينا رسالتكم [illegible] المتضمنة بشارتكم بنبأ تحقيق المجاهدين فتح مدينة خوست

وإننا إذ نشكركم على [illegible] لذلك [illegible] المملكة العربية السعودية ومؤازرتها للشعب الأفغاني المسلم ونرجو الله تعالى أن يحقق لهذا الشعب ما يتطلع إليه من نصر مبين في جهاده من أجل دينه ووطنه وأن يتغمد شهداءه بواسع رحمته

والله يرعاكم [illegible]

خادم الحرمين الشريفين

فهد بن عبدالعزيز آل سعود

ملك المملكة العربية السعودية

Jamiat-e-Islami Afghanistan جمعیت اسلامی افغانستان

No
Date .... تاریخ ۱۳-۹-۱۳۶۹-۷

محترم مولوی صاحب حقانی حفظه الله

السلام علیکم و رحمة الله و برکاته و بعد!

فتح خوست را به شما و عموم قوماندانان ولایت پکتیا تقدیم نموده، و از بارگاه اقدس الهی بدست دعا و نیاز میخواهم که این فتح را مقدمه فتح مبین و سرنگونی رژیم ملحد کابل قرار بدهد، و ما ذلک علی الله بعزیز

برادرتان

برهان الدین ربانی

آیینه افغانستان

5379 GRANADA ST.
MONTCLAIR, CA 91763
(714) 626 8314

AFGHANISTAN MIRROR

بسم الله الرحمن الرحیم

۱۲ اپریل ۱۹۹۱

محترم او ګران ورور جناب [illegible] صاحب

السلام علیکم و رحمت الله و برکاته

د خوست فتح [illegible] تاریخي [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] اسلامي او ملي جهاد [illegible]

[illegible] تبریکات [illegible]

[illegible]

افغانانو ته اتحاد او اتفاق [illegible]

[illegible] آزادي [illegible]

[illegible] . آمین یا رب العالمین

[illegible] Bruce Richardson [illegible]

[illegible]

[illegible] آیینه افغانستان [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] او [illegible]

[illegible]

ستاسو ورور [illegible]

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

The Norwegian Committee for Afghanistan (NCA)

کمیتهٔ ناروی برائے افغانستان

8 Old Bara Road University Town Peshawar N.W.F.P. Pakistan

Peshawar 9th april 1991
NCA/KB/103

To commander Jalaluddin [illegible]
Khost
Paktia province

INTRODUCTION LETTER

Let me congratulate you at the warmest with the great victory of you and your mujahedin in the battle of Khost city. It is a good step towards a liberated Afghanistan where the afghans are deciding themselves

This letter is to introduce to you Mr. Yahya Sheikho, director of Islamic Welfare Society, and Eng. Mohammad Ismael, field supervisor for Norwegian Committee for Afghanistan. They are visiting your area on my request to make a preliminary assessment of need and project possibilities.

We are mainly interested in future possibilities within the fields of health and agriculture. The general situation is off course related to that. [illegible] term it might be off interest to us to open up our own office in the area.

I hope that you will provide the best support for our representatives for this mission. I am thanking you in advance for your good cooperation, and look forward to a good relation also in the future.

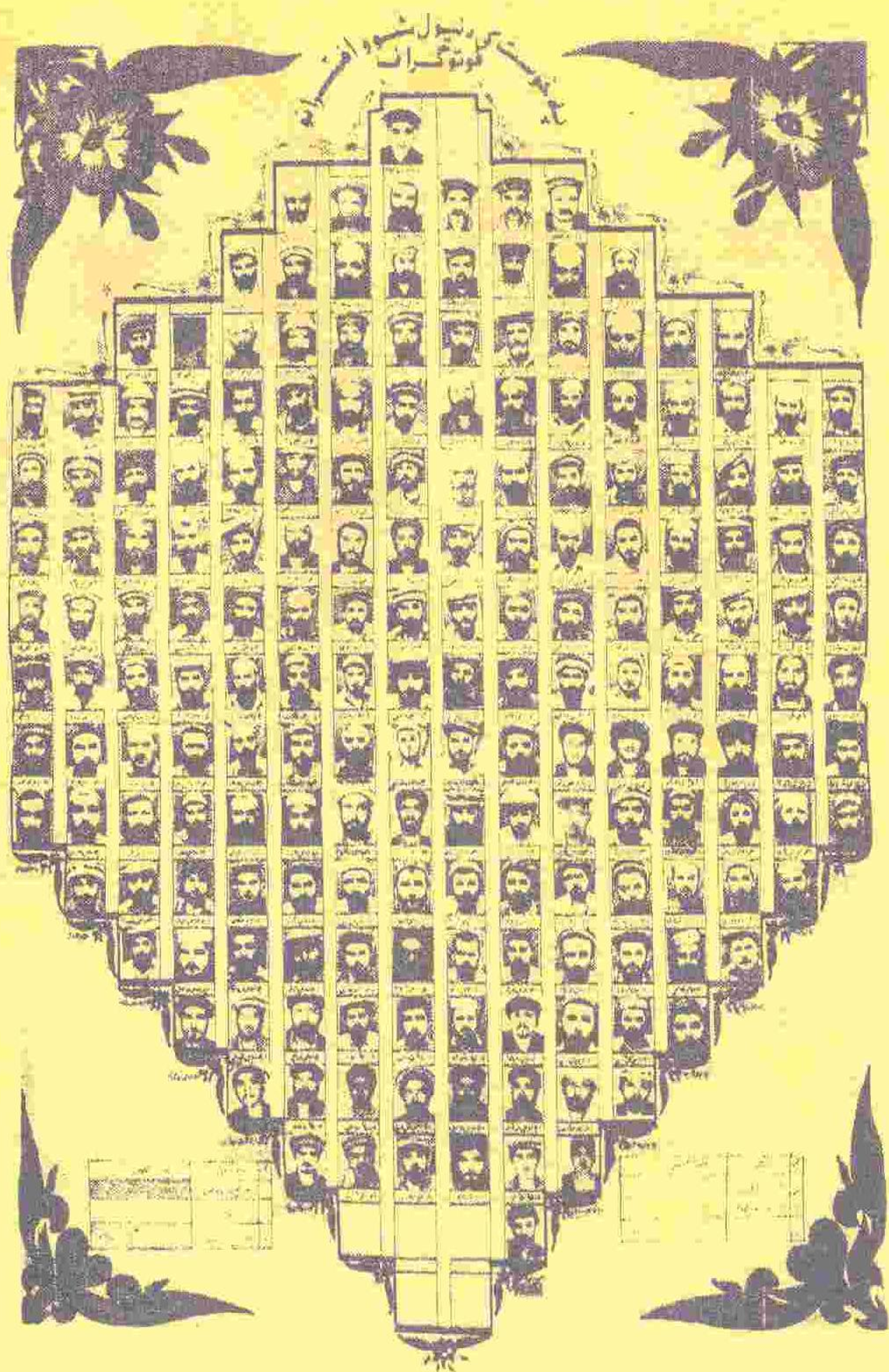
Best regards

[illegible]
Director, NCA

Office
8 Old Bara Road
University Town Peshawar.
Tel: 42517

Bank:
Grindlays Bank, Peshawar
A/c 1131 351 745009

نیول شوو افسرانو
فوټوګراف

د هغو پوځي افسرانو په وینا چې د خوست په فتحه کې نیول شوي، د جمهور رئیس مرستیال نظرمحمد او دفاع وزارت مرستیال ډګرجنرال سوله مل ارزښتناک اسناد له منځه یوړل د زاس مخابرې دستګاه چې لوی درستیز سره یې محرمانه اړیکي درلودې، ویجاړه کړه، نظرمحمد او جنرال فاروق یوې او سوله مل بلې خوا ته روان شول، ډګر جنرال سوله مل د مجاهدینو له خوا تر پېژندنې وروسته ونیول شو، خو نظرمحمد او جنرال فاروق پاکستان او له هغه ځایه کابل ته په تلو بریالي شول، ډګر جنرال سوله مل چې کابل ته د مجاهدینو له ننوتو وروسته خوشي شو د ښاغلي مسعود د دفاع وزارت مرستیال وټاکل شو، وروسته نظرمحمد په کوټه او سوله مل هلمند کې د نامعلومو کسانو له خوا ووژل شول. د خوست سقوط ډاکټر نجیب، ملي ماتم وګاڼه، نوموړي دوې ورځې بې درکه و، ده خو ځله دا غوره کړې وه که خوست سقوط وکړي نو واک به پرېږدي. د حمل پر ۱۹مه نېټه په نیولې څېره د وسله والو ځواکونو د اعلی سرقوماندانی قرارګاه ته ورغی، په یوه غونډه کې یې د خوست سقوط په اړه وویل: ((خوست په یوه نا انډوله جګړه کې سقوط وکړ، موږ له خپله اړخه په هېڅ اقدام دریغه ونه کړه، د هوا حالات هم زموږ په زیان و، په سوق او اداره کې هماهنګي او ګډه مرسته نه وه، مورال کمزوری و خو له دې تولو سره موږ باید دا ومنو چې خوست نور زموږ په واک کې نه دی.

خو موږ خوست داسې نه شو پرېښودی، پر خوست ښایي داسې ګوزارونه وکړو چې هلته هېڅوک ژوند ونشي کړای دا ډول چې که خوست زموږ نه دی د بل چا هم نه شي.

د ژوره او ځدرانو سیمې چې حقاني پکې اوسي تر سختو ګوزارونو لاندې ونیول شي هوایي عکسبرداري وشي او په ستو کندو کې ژر تر ژره

گارنیزیون جوړ شي.)) ډاکټر نجیب په یوه اعلامیه کې د الجزایر، سورېې، مصر، لیبیا او څو نورو عربي هېوادو له مشرانو وغوښتل چې د افغانستان د حالاتو په اړه سیاسي او ډیپلوماتیک گام پورته کړي.

د خوست جگړه او فتحه د مقاومت په تاریخ کې یو بل باب را واړاوه، د جلال اباد د جگړو له امله را منځته شوی ډب یې مات او مجاهدین یوه فاتحانه دریځ ته وخېژول. موږ د خوست جگړې له پیله جهاد هېنداره اوونیزه په اوونی کې دوه ځله خپروله، کټونکو د خوست د جگړو جریان دومره دقیق څاره چې د امریکې قونسل به د معلوماتو لپاره زموږ دفتر ته راتی، ما به چې هغه ته د نویو پرمختگونو په اړه معلومات ورکړل لکه د ده سوال نیمگړی پاتې وي، ویل دا هغه معلومات دي چې اژانسونه او خپروني یې هم په واک کې لري، زه هغه څه غواړم چې د اژانسونو او خپرونو لاس ورته نه وي رسېدلی...؟ خوست د مجاهدینو تر منځ هم تنده او رقابت رامنځته کړی و... شهادت اونیزې د حکمتیار صاحب یو مضمون چاپ کړ چې گنې مولوي حقاني د خوست سقوط مخه ډب کړې، دده په خبره خوست حقاني ته لنگه غوا گرځېدلې، چې په تینگه کلابندی یې ځانته خوندي کړی دی... حکمتیار صاحب خپله لیکنه کې نورې نیوکې هم کتار کړې، دا چې حقاني ځان پسې په درنو وسلو سمبال د موټرو کتار لگولی... مجهول الهویه کسان یې را ټول کړي غوري مجلې- کتابونه، اخبار ورته راباسي... ما د شهادت دغه گڼه له یوه لیک سره حقاني صاحب ته ولېږله چې خپلو نشراتو کې ځواب ورکړو... حقاني صاحب خپل لیک کې د شهادت پر لیکنه د اغماض او سترگو پټولو کښلي...

په دې توگه زموږ تر منځ د مطبوعاتي نااندرې مخه چې جهادي خپروني ورسره مخامخ وې ونیول شوه...

دوولس گرامه ماغزه/ ۷۵

٦٥/٦٦

Hezb-e-Islami Afghanistan

Shk Jalaludin Haqani Office

for Afghan Al Mujahidin Affairs

Internal Affairs

U.P.O.Box 1033 Peshawar Pakistan

Tel 810452 : 42204

Date ____________

الجهاد ماض الى يوم القيامة

حزب اسلامی افغانستان

مکتب الشيخ جلال الدين حقاني

مشئون المجاهدين الافغان

شئون الداخلية

ص . ب U.P.O Box : ١٠٣٣

تليفون :٨١٠٤٥٢ :٤٢٢٠١

پشاور . باکستان

التاريخ ....

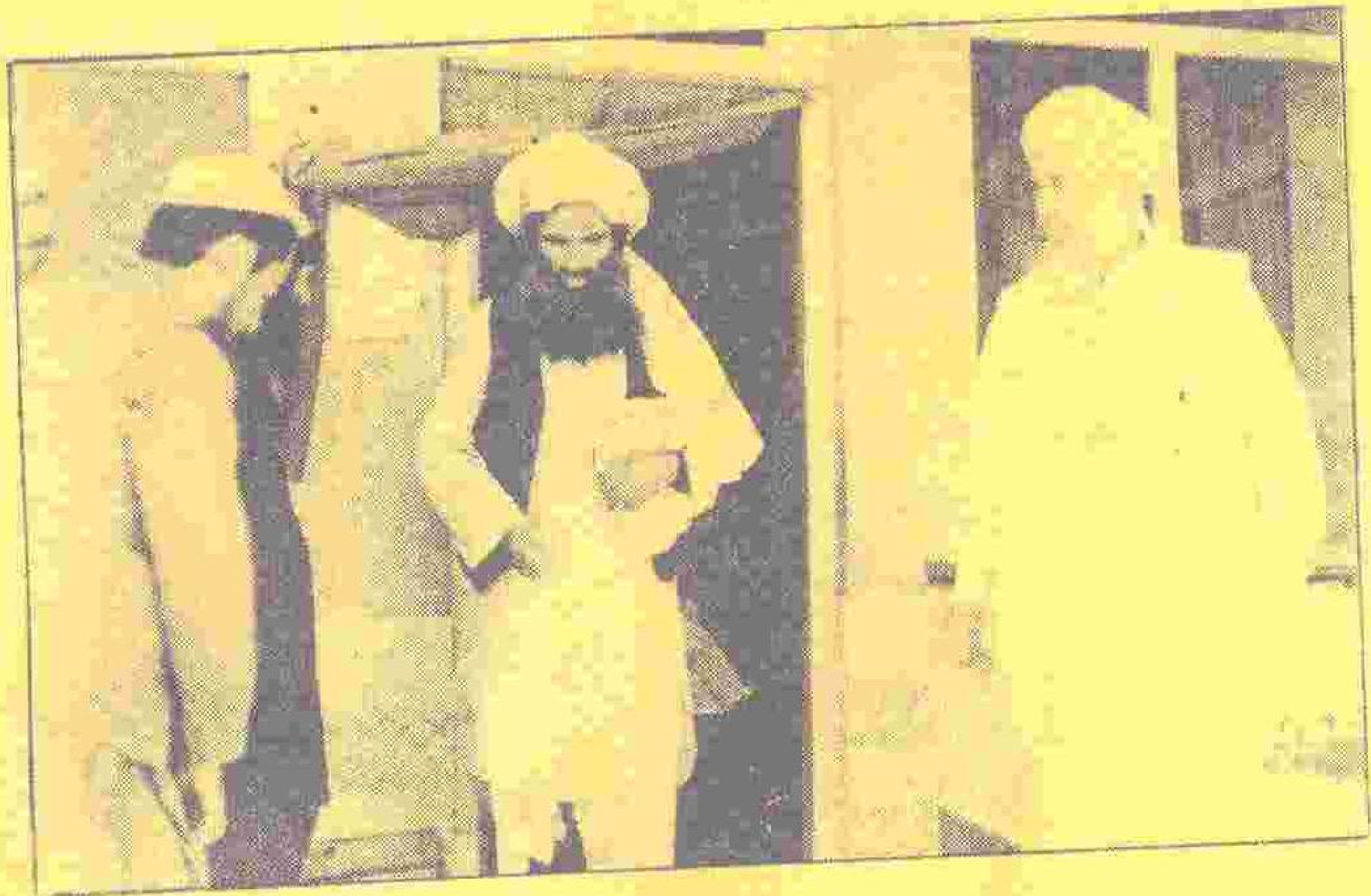
محترم شپیال صاحب السلام علیکم
ورحمت الله وبرکاته!

قدرمنه عزت او کامیابي درته غواړم
محترمه ستاسو د نیکو او ښو احساساتو څخه ډیر
مننه کوم کومې بدې او بې ځایه خبرې چې په شهادت
ورځپاڼو کې نشر شوې دي په بعضو باندې باید صحیح
ځان پوهه نه کړو او بې پروايي و نه کړو چې څوک
جواب ورکړو موږ هم خلکو او ځان ته سپک
معلومیږو او باید د اخبارو بې تفاوتي و نه کړو.
ځکه چې په پښتو کې متل دی کاروان چې تیریږي ===

الحاج مولوي جلال الدين حقاني

[signature]

۱۳۷۰/۵/۳۱

مولوي حقاني او استاد رباني د خوست له فتحې وروسته

انجنیر حمتیار او مولوي حقاني په بري کې

مولوي حقاني، جنرال عبدالرحیم
وردک او قوماندان عبدالحق د
خوست له فتحې وروسته

حضرت صبغت الله مجددي،
مولوي حقاني، حاجي نعیم
کوچی، د خوست له فتحې
وروسته

د بي بي سي خبریاله لیزدویست، حامد علمي، شهرت ننګیال په
بري کې له مولوي حقاني سره (د خوست د فتحې دویمه ورځ)

ناکام بری:

د خوست فتحې په پوځي او سیاسي برخو کې نویو پرمختګونو ته لار پرانیستله. د کارمل ګروپ او د شمال نورو فاشیستي کړیو د خوست سقوط یو ملي سازش او د نجیب له خوا پښتنو مجاهدینو ته یو امتیاز ورکول وګڼل، دوی دغه موضوع ډېره زیاته وشاربله چې مطبوعاتو ته هم را ووتله، محبوب الله کوشاني او د ګروه کار ډلې لکه هاشم پیکار، فضل احمد طغیان، عبدالوکیل د دغو تبلیغاتو مخکښان وو، ((سازا)) او ((سفرا)) دوې نورې کوچنۍ فاشیستي ډلې وې چې د شمال ملېشو، کارملیانو او احمد شاه مسعود تر منځ یې د پله رول درلود. دوی داسې تبلیغات هم کول چې سلېمان لایق له حکمتیار سره ننګرهار ته څېرمه کتلي او د حزب اسلامي په زرګونو کارتونه یې ورکړي چې ګوند کې یې پر پښتنو وویشي، څکه خو ښايي دوی هم په جدي او ورته اقدام لاس پورې کړي، دغه ټکی د جمعیت نشراتي ارګان مجاهد هم یوه ګڼه کې خپور کړی. د دغو کړیو د ګډ تفاهم په نتیجه کې تخار ولایت احمد شاه مسعود ته وسپارل شو او دا کار یې د خوست د سوبې ځواب وګاڼه خو نجیب الله د جنرال جمعه اخک تر قوماندانۍ لاندې تخار ته نوي قطعات ولېږل په دې توګه تخار بېرته له احمد شاه مسعود ونیول شو.

اخک د عبدالرؤف بیګي تر مشرۍ لاندې پوځونه په تخار کې ځای پر ځای کړل خو هغه بېرته د تخار د تسلیمۍ زمینه برابره او تخار یو ځل بیا احمد شاه مسعود ته وسپارل شو. دغو کړیو په داسې تبلیغاتو لاس پورې کړ چې ګواکې حکمتیار غواړي د ډاکټر نجیب په مرسته د یوه کودتايي اقدام له لارې واک تر لاسه او د پښتنو واکمني وساتي.

ددغه منفي او ناوړه روحيې د خپرولو اهداف پر نورو برسېره دا و چې د ببرک کارمل ګروپ او د رژیم هغه عناصر چې د شمال دي پر نجیب الله بې باوره کړي.

کارمل ډلې له افغانستان د روسي پوځونو وتل د ثور انقلاب ماتې او یو تاریخي خیانت باله- روسي لښکرې باید ونه وځي د انقلاب ګټې او پایلې له پامه ونه غورځي- او د څلوېښت زرو ګوندیانو د وینو ضایع کېدو غلطي ونه کړي.

کارمل ګروپ له افغانستان د روسي لښکرو د وتلو په غلطی نجیب الله پړ باله او دا تکی یې د نجیب الله خلاف د واک په اخ او ډب کې تبلیغاوه، د قدرت دغه سیالي به کله تته شوه کله ښکاره- چې د نجیب له څارګرې ادارې پټه نشوای پاتې کېدی.

کارمل روسیه کې د یانایف کودتا پر ناکامی د واک له تر لاسه کولو نهیلی شو. څکه خو یې تولې هڅې له نجیب الله غچ او انتقام ته را تولې کړې. کارمل ډلې د خوست له سقوط د نجیب الله د اتوریتي په کمزوری کولو کې ګټه واخیسته- په دې توګه یې په شمال کې د تشکیل او سازماندهی مخه پرانېسته.

میهن جریدې ولیکل: په خوست کې پښتانه جنرالان ژوندي وسائل شول خو د دوستم ملیشې ووژل شوې.

پوښتنه دا ده چې ډاکټر نجیب الله څرنګه له دې جریان ناخبره و؟

خبره داسې وه چې خاد دغه ټول انکشافات له نږدې څارل او خپل معلومات یې لوړو ادارو ته لېږل خو یعقوبي او نجیب ته نه رسېدل، د دولتي امنیت وزارت اووم اداري ریاست د مرکزي نظریاتي ریاست په

توګه دنده درلوده د هېواد د پوځي او سياسي وضعې په اړه د ټولو رپوټونو له تر لاسه کولو، څېړنې او تحليل وروسته جمهور رئيس ته ولېږي.

لکه دمخه مو وويل، د دولتي امنيت رياست چې د شمال په اړه کوم راپورونه تر لاسه کول- يعقوبي او نجيب الله ته نه رسېدل.

د دغې ادارې رئيس (نصير) چې د دولتي امنيت لومړي مرستيال يارمحمد له خوا ټاکل شوی و- دغسې رپوټونه يارمحمد ته سپارل، خو يارمحمد هغه راپورونه چې د شمال په اړه و، جمهور رئيس ته نه لېږل.

دغه راپورونه به د يارمحمد او فريد مزدک تر منځ له تبادلې وروسته ساتل کېدل.

يو کال وړاندې دغه ادارې ته شک پيدا شو چې له دې مخکې به پر رپوټونو د يعقوبي او نجيب الله يادښتونه و، چې ګنې هغوی کتلي- دلته وه چې پوه شول راپورونه يې پټ ساتل کېږي له همدې ځايه يې له يعقوبي سره د اړيکو مخه ونيوله.

پر يارمحمد، يعقوبي باور درلود- خو له دې وروسته يې له ادارې نيغ په نيغه راپورونه تر لاسه کول- خو دا هغه وخت و چې پر يعقوبي ناوخته شوې وه- نه يې د تصميم وخت درلود او نه يې د اساسي چارې وس- هغه يې وکړه په شمال کې د قطعاتو قومانده کې بدلون راولي.

دلته وه چې په حيرتان کې يې د اوياىمې لوا قوماندان جنرال مؤمن

تبدیل کړ- د دولتي امنیت د کدري چارو مرستیال زمان ارزو ته دنده ورکړل شوه جنرال مؤمن مرکز ته را وغواړي.

یارمحمد، رشید دوستم او جنرال مؤمن ته خبرداری ورکړ که کابل ته راشي نجیب الله به یې د خیانت په تور بندي او محاکمه کړي. نجیب الله د رسول قهرمان په نامه یو جنرال د اتلسمې فرقې قوماندان او بشیر پیوستون د بلخ والي وټاکل- خو دوی ونشو کړی د شمال سرکښه پرمختیاوې ایل او یا یې د خپرېدو مخه ډب کړي، جنرال مؤمن هم کابل ته له تلو مخ واړاوه.

د دولتي امنیت وزارت کې یوه ستره دوسیه د ازاد بیگ په نامه ترتیب شوې وه، ازاد بیگ د شمال اتحاد روحاني بنسټګر ګڼل کېده، ده په پېښور کې د خراسان په نامه د شمال مهاجرو ته ځانګړی کمپ جوړ کړ، هغه وخت داسې اوازې خپرېدې چې ازاد بیگ له جنرال اسلم بیگ سره نژدې اړیکي لري.

احمد شاه مسعود چې د قوماندانانو شورا په برمته کولو ونه توانېده، د شورا د دریېمې غونډې په جوړېدن کې ناغېرې ته مخه کړه. چې له امله یې غونډه وځنډېده.

په ۱۳۷۰ لمریز کال کې چې جنرال رحمت الله ساپی د مولوي جلال الدین حقاني له خوا د قوماندانانو سرتاسري شورا د دریېمې غونډې د جوړېدو لپاره د شمال له قوماندانانو سره د تفاهم لپاره ولېږل شو د ازاد بیگ، مسعود، دوستم او نورو فاشیستي ډلو تر منځ له ګډ او خطرناک سازش پرده پورته کړه، جنرال ساپي په شمال کې د یوې خطرناکې لوبې ګواښ په ګوته کړ چې څه وړ هلته د تعصب، پرچم او ستم تر منځ د اړیکو مخابروي کانالونه او چینلونه په فعالیت بوخت دي.

په وروستیو کې ولي خان د ډاکټر نجیب یو پیغام حکمتیار ته ورساوه چې له را روان ګواښه یې پرده پورته کوله، په پام کې وه د حکمتیار استازی ((ښاغلی...)) د هندوستان له لارې کابل ته ولاړ شي-خو ښاغلي نه غوښتل د هند له لارې کابل ته ولاړ شي.

دی د ازرې لوګر له لارې کابل ته ولاړ، له ډاکټر نجیب الله او یعقوبي سره یې وکتل- خو وروسته د ده پر ځای د حزب د مخابرې یو مامور ته د دغو خبرو لړی وسپارل شوه- چې ددغسې یوه ماموریت ظرفیت یې نشوای لرلی.

شمال د روسانو له خوا وار له مخه د هېواد د دویم پایتخت لپاره پام کې نیول شوی و، له همدې ځایه وه چې د صدارت یو مرستیال د هېواد شمال کې خپل دفتر پرانیستی و. روسان په دې فکر وو چې که ټول افغانستان یې ونشو خوړلی لږ تر لږه خو یې څه برخه د شمال په نامه لاندې کړی شي.

ګورباچوف ډاکټر حسن شرق ته په ډاګه کړې وه چې که احمدشاه مسعود په شمال کې د خودمختارۍ پراخه سیمې په ورکولو جنګ پرېږدي او له تاسې سره همکاري وکړي تاسې په دې اړه څه فکر کوئ؟

ډاکټر نجیب الله د دفاع وزارت چوکۍ درې کاله تشه پرې ایښې وه، په دغه موده کې جنرال رفیع د وسله والو ځواکونو د اعلی قوماندانۍ د رئیس ارکان په توګه ټاکل شوی و. ویل کېږي د یوه ځانګړي چینل او شبکې په وینا نجیب الله درې کاله دغه څوکۍ د احمدشاه مسعود لپاره ساتلې وه.

په افغانستان کې د ((شمال حکومت)) جوړولو او احمدشاه مسعود د رول په هکله ډاکټر محمد حسن شرق ځینې نورې څرګندونې هم

کړي: د ۱۹۸۸ په لومړيو کې ډاکټر نجيب الله دې ته وهڅول شو چې د افغانستان شمال حکومت جوړ کړي، ډاکټر شرق په دې اړه کاږي: ((با آنهم مشاورين شوروي با تلاش هاى اخرين همزمان با بر امدن عساکر خويش از افغانستان تحت زعامت دوکتور نجيب الله رئيس جمهور و سلطان علي کشتمند صدراعظم طرح افغانستان شمالي و جنوبي را بميان گذاشت و ۹ ولايت سمت شمال: ميمنه، شبرغان، بلخ، بغلان، کندوز، تخار، بدخشان، سرپل و باميان را بنام حکومت واحد مرکزي افغانستان در کابل جدا نموده و آقاى نجيب الله مسير عضو کمېټه مرکزي ح.د.خ را در حوت ۱۳٦٦ به حيث کفيل صدراعظم شمال با ۱٦نفر معاونين وزارت هاى کابينه او مقرر و در مزارشريف شروع به کار نمودند...))

ښاغلی رباني چې د صبغت الله مجددي په موقت حکومت کې د بيا ودانولو وزير و د ۱۳۷۰لمريز ليندی کې، له مسکو نه له راستنېدو وروسته ايران ته ولاړ او د فارسي ويونکو په ټولنه کې يې پر برخې اخيستو د ايران او تاجکستان د بهرنيو چارو له وزيرانو سره گډسند لاسليک کړ.

په همدغه کال ښاغلي رباني د چترال له لارې افغانستان ته ولاړ، ده له چترال نه بدخشان ته ختلې لار ((کافر کوتل)) باندې د اسلام کوتل نوم کېښود. له دې مخکې ښاغلي حکمتيار هم هبواد ته د خپل سفر په ترخ کې ((سرخ پارسا)) پر سبز پارسا اړولی و.

استعمار چې کله هم په کومه سيمه کې د مقاومت څپې په مخه کړي داسې ربړې په ميراث پرېږدي چې کلونه د ولسونو په منځ کې ناکراريو ته لمن وهي، د شوروي پوځيانو د وتلو پر مهال يوه روسي

جنرال ویلي و: موږ له افغانستان څخه وځو، خو زموږ له وتلو وروسته به له افغانانو سره خپله خاوره په جګړه اخته وي.

کتونکو داسې ګڼله چې د جنرال مطلب هغه ماینونه دي چې شوروي لښکرو په دغه هېواد کې کرلي، خو د جنرال هدف انساني ماینونه وو چې د جګړو او وینو تویولو د دوام لپاره یې په یو شمېر څېرو کې تعبیه کړي وو.

د جنرال جمعه اڅک او جنرال مؤمن اړیکي له وړاندې ښه نه و، د دې یو لامل دا و چې جنرال اڅک له احمدشاه مسعود نه تخار بېرته ونیو، جنرال مؤمن له احمدشاه مسعود سره اړیکي لرل. احمدشاه مسعود، مولوي جلال الدین حقاني ته هماغه وخت مخابره کې له جنرال مؤمن سره په اړیکو اعتراف درلود.

د دولت اباد د بېرته نیولو پروسه اوږده شوه، له جمعه اڅک سره د دوستم ځواکونو همکاري نه کوله، اصف دلاور شبرغان ته ولاړ، دوستم دې ته چمتو شو په عملیاتو کې برخه واخلي، په دې توګه د کلفت بندر له لارې د دوستم ځواکونه بې له کوم مقاومت نه دولت اباد ته ورسېدل او جنرال دوستم یو بل امتیاز هم تر لاسه کړ، جنرال دوستم وړاندیز وکړ چې د یوې ځانګړې قطعې منظوري ورکړي چې په دولت اباد کې یې ځای پر ځای کړي، اصف دلاور یې د وړاندیز ملاتړ وکړ، مانوکي منګل او جمعه اڅک مخالف وو، دوی استدلال کاوه که هره ورځ د نویو قطعو د منظورۍ په اړه د دوستم وړاندیزونه منل کېږي دېر ژر به دغه سیمې د دوستم د ځواکونو تر ولکې لاندې شي، بیا لیرې نه ده چې له مرکز نه هم سرغړونه پیل کړي.

له بلې خوا په شمال کې عملاً د ملکي او پوځي ادارو واک د کارمل د

پلویانو په منگولو کې و، جنرال مؤمن، جنرال جمعه نظیمي، جنرال بلال، جنرال احمدیار د پرچم په اشاره د جمعه اڅک اوامر نه عملي کول، له همدې ځایه وه چې مانوکي منگل او جمعه اڅک په شمال کې د یوې خطرناکې لوبې د مخنیوي لپاره دا ضروري گڼله چې د شمال په پوځي او ملکي ادارو کې تغیرات راشي.

د نورو بدلونونو په لړ کې جنرال ستار د جنرال مؤمن په ځای ټاکل شوی و، جمعه نظیمي، احمدیار او هلال نویو بدلونونو ته غاړه کېښوده خو جنرال مؤمن، جنرال ستار بندي او د مرکز له امر نه سرغړونه وکړه، په دې توگه د تغیر او تبدیل عادي اقدام داسې لوری غوره کړ چې د ستم او پرچم د اهدافو پلي کولو ته یې بشپړه مخه پرانیستله، په دې ټولو هڅو کې د پلان جوړولو نقش د ببرک کارمل و، که څه هم کارمل د کوم نوښت وړتیا نشوای ښودلای - ده پر خلکو د اغېز څه نه لرل، د شوروي او برېژنېف دکتورین پلي کولو ته یې کار وایه - خو نجیب الله د ارادې، وینا او عمل په ډگر کې د نویو تجربو وړاندې کولو ابتکار له ځان سره خوندي ساته. د کارمل گروپ لومړی په دې کار وکړ چې د شمال دولتي قوماندانان له ځان سره همغږي او په دویم گام کې نظار شورا د ځان په گټه د نجیب الله په نسکورولو کې وکاروي.

د ژښیو اختلافونو له راپورته کولو د ببرک کارمل هدف دا و چې د ځان لپاره یوه تکیه پیدا کړي، له دې پرته یې بله داسې وسیله او کارت نه درلود چې د دغسې اهدافو په لار کې یې وکاروي، په دې توگه یې د شمال د دولتي قوماندانانو او مجاهدینو په نامه د ځینو فاشیستي ډلو تر منځ یو گډ شعار او موخه را مخې ته کړه.

د شمال له پېښو دری میاشتې دمخه د ببرک کارمل گروپ غوښتل

په کابل کې د يوه پوځي اقدام له لارې د نجيب رژيم نسکور کړي، ځکه خو يې داسې اوازې خپرې کړې چې حکمتيار د جنرال وطنجار، راز محمد پکتين، سليمان لايق او مانوکي منګل په مرسته د کودتا پلان لري، د کابل ګارنيزيون قوماندان نبي عظيمي چې د کارمل له نژدې انديوالانو و.

د ښار په کمربندونو باندې د دښمن د احتمالي بريد د خطر په پلمه لومړۍ درجه احضارات اعلان کړل، خو د ډاکټر نجيب الله پلويانو يې مخه ونيوله، د دغه پلان تر ماتېدو وروسته کارمل پر خپله درېيمه نقشه چې سناريو يې بشپړه شوې وه جدي کار پيل کړ، هغه دا چې خپل افراد د نظار شورا او جمعيت تر پوښ لاندې په يوه بل چينل کې فعال وساتي.

ډاکټر محمد داؤد جنبش کاړي: د ۱۹۹۵ کال په اګست کې ((د روسيې پارلمان د مشرانو جرګې (فدراسيون شورا) يو پلاوي د احمدشاه مسعود او دوستم د پخلا کولو لپاره په شبرغان کې د دوستم مېلمه و- د روسيې قونسل مرستيال شف چنګه د دوستم يوه جنرال محمد يوسف ته له پښتنو سره د مخالفت پارولو په روحيه ويلي: ... د ظاهرشاه وخت کې مو پر شمال د پښتنو ظلم هېر کړی چې بيا له هغو سره نژدې کېږئ- او بيا يې د هوښيار اوسئ په لهجه زياته کړه: په اوسني پړاو کې د ناپښتنو ګټې د پښتنو پر وړاندې د هغوی يووالی غواړي...)) له دې ځرګندېږي چې روسانو د پښتنو پر خلاف د دښمنۍ ځومره اوږد جال او د ډلبنديو لومې غځولې وې.

د جنرال جمعه اخک، مانوکي منګل او جنرال مؤمن اختلافاتو ته نوي رنګ او مخه ورکړل شوه، جنرال مؤمن مرکز ته د خپلې بې اطاعتی

پیغام ولېږه، دا وخت د سید کیان زوی چې د حکومتي ملېشو له تشکیل او امتیازاتو سره یې د مجاهدینو پر ضد له عملیاتو ځان لېرې ساته، د ببرک کارمل او سفزا د هڅو په نتیجه کې پر دغه جریان ورګډ شو.

نبي عظیمي او فرید مزدک په مسکو کې له ډاکټر نجیب نه ناراضي کړی راغونډې کړي، ځکه خو په شمال کې د جنرال مؤمن، دوستم او حسام الدین ملیشو نجیب الله ته ګډه کرښه تیره کړه، له همدې ځایه وه چې فرید مزدک د مسکو په یوه مېلمستیا کې ویل: بچه اختر ((اختر محمد د ډاکټر نجیب د پلار نوم دی)) کور خوانده بود، در مزار چنان آتشی بر پا کنم که خشک و تر را بسوزاند بچه اختر را چنان درسی بدهم که تاریخ آنرا فراموش نکند و دیگر این گستاخي را مرتکب نشود که نامی از تفوق طلبی پشتون را بگیرد.

نجیب الله د جنرال مؤمن د پخلا کولو لپاره بېلابېل هیئتونه ولېږل خو نتیجه یې ور نه کړه، مانوکي منګل ډاکټر نجیب ته د شمال وضعه له کنترول نه بهر او د انفجار په حال کې وبلله، لوی درستیز اصف دلاور چې نجیب الله د شمال د ناراضي جنرالانو د پخلا کولو لپاره په یوه بیړني سفر لېږلی و، ناراضي جنرالان نور هم تشویق کړل او نجیب یې د دوی لپاره د نورو او نویو امتیازونو ورکولو ته هڅاوه.

نجیب الله د دوی پخلا کولو ته جنرال رفیع او د خاد پوځي رئیس په جرګه ولېږل- خو پایله یې ور نه کړه.

دویمه پلا یې نبي عظیمي او سید اکرم پیکر ورولېږل- خو دوی په بل اور نور تېل ور تویې کړل.

جنرال نبي عظیمي د نظار شورا خواکونو سره په اړیکه کې هڅوی

ته وويل: چې ځانونه د بلخ لويې لارې او کمربندونو ته ورنژدې کړي. د ده په وينا بلخ کې د دولت ځواکونه په خپلمنځي سيالۍ ګېوتي له مزاره د دفاع ورتيا نه لري.

جنرال نبي عظيمي نجيب الله ته وويل: که جمعه اخک او د بلخ دولتي امنيت رئيس تاج محمد او نور نوي لېږل شوي کسان کابل ته ور وغواړي کېدای شي جنرال دوستم خپل ځواکونه له جوزجان د بلخ د دفاع لپاره ولېږي. نجيب الله د عظيمي وړانديز ومانه، اخک، رسول قهرمان او تاج محمد يې مرکز ته وغوښتل.

له جوزجان نه بلخ ته د ملېشو په رسېدو جنرال دوستم، نظار شورا او حزب وحدت وسله والو ته هم د ننوتو اجازه ورکړه، شمال کې د رژيم قوماندانانو د ښار دواړه لويې دروازې نظار شورا ته پرانيستې.

دوستم ته د جنرال نبي عظيمي او اکرام پيګير په ورتګ وضعه لا هم پېچلې شوه د دوستم شرايط نورهم زيات شول، نجيب الله د جمعه اخک او ملګرو را غوښتو ته غاړه ايښې وه خو دوستم دوه نور شرطونه وړاندې کړل، ده د شمال د اوپراتيفي ګروپ د قوماندانۍ د غوښتنې تر څنګ دا شرط هم کېښود چې پوځي کدرونه د دوستم او ملکي د کاوياني، مزدک، پيګير، او محمود بريالي پر وړانديز منظور شي، ستم او پرچم د دوستم په خوله دا هم وغوښتل چې د شمال سيمې د افغانستان په جمهوريت کې د فدراسيون په توګه ومني، ډاکټر نجيب الله له دې غوښتنې سره پرېکړه وکړه چې د زور له لارې لانجه حل کړي خو ځينو کړيو ډاکټر نجيب د ازبکستان د دغه ګواښ له امله چې پخپله پوله کې به پوځي تحرکات او مانورې ونه زغمي له دغه کار نه ډډې کولو ته اړ کړ.

نبي عظيمي کابل ته په رسېدو ډاکټر نجيب ته ورانديز وکړ څرنګه چې د مجاهدينو ځواکونو ځانونه د بلخ لويې لارې او کمربندو ته نژدې کړي په بلخ کې دولتي ځواکونه په خپل منځي اختلاف اخته او له مزار نه د دفاع وړتيا نه لري ما ((عظيمي)) جنرال دوستم چمتو کړی له جوزجان نه خپل ځواکونه مزار ته ولېږي او د مجاهدينو د بريدونو پر وړاندې له هغه ځای نه دفاع وکړي، ډاکټر نجيب يو ځل بيا تېر ايستل شو، ده سملاسي د عظيمي وړانديز ومانه، جنرال جمعه اخک، جنرال رسول او تاج محمد يې مرکز ته وغوښتل او له دې سره جوخت د دوستم ځواکونو له شبرغان نه د مزارشريف پر لور حرکت وکړ، د دوستم د ځواکونو قوماندانې د جنرال عبدالمجيدروزي پر غاړه وه چې مزار ته په ننوتلو يې د تيمورک په سيمه کې د ځارندوی قطعه بې وسلې او په دويم ګام کې يې د ۱۸مې فرقې ګنې پوستې هم بې وسلې او افراد يې رخصت کړل.

جنرال عظيمي ډاکټر نجيب ته يو بل وړانديز هم وکړ چې جنرال دوستم د شمال د اوپراتيفي ګروپ قوماندان وټاکل شي، دغه پوست د جمعه اخک و، نجيب الله دې ته غاړه کېښوده چې دوستم د اوپراتيفي ګروپ سرپرست وټاکل شي.

لکه وړاندې وويل شول جنرال دوستم چې مزار کې خپل ځواکونه ځای پر ځای کړل، حزب وحدت او نظار شورا ته يې هم ښار ته د ننوتو مخه ورکړه، د ببرک کارمل له خوا د دغې روحيې او تګلارې پر خپرېدو چې که نظار شورا ته لاس ورنکړو او د هغوی په کارولو او د شمال د نورو کړيو په مرسته ګام وا نخلو، پښتانه به يو ځل بيا د حکمتيار، نجيب او... په څېرو کې په واکمنۍ کې پاتې وي،څکه خو پرچم او ستم

ان له پخوا احمد شاه مسعود د یوه منځلاري او لیبرال شخصیت په توګه تبلیغاوه او داسې یې ښودله چې پر مسعود ډېر کار شوی او هغه یو مجاهد مسعود نه بلکې د اقلیتونو د حقونو بیرغ وړونکی او زموږ د اهدافو پلی کوونکی ګرځېدلی دی.

تر دې دمه په وطن ګوند کې دوه متضاد جهتونه را منځته شوي وو، د یوې ډلې مشري چې د اقلیتونو د استازیتوب ادعا یې لرله د نجم الدین کاوياني، فريد احمد مزدک، محمد نبي عظيمي، ډاکټر عبدالکريم بها پر غاړه وه چې ببرک کارمل یې لارښوونه کوله، د دغې ډلې پر وړاندې سلېمان لايق، محمد اسلم وطنجار، مانوکی منګل، جنرال رفيع او څو تنه نور ولاړ وو چې ونه توانېدل د لومړۍ ډلې د ستمي فعاليتونو او اهدافو پر وړاندې برياليتوب تر لاسه کړي، دوی ونه شوی کولی د مقاومت له پښتنو مشرانو او قوماندانانو سره د خبرو او تفاهم مناسب او په وخت کانال ومومي.

د مقاومت پښتنو مشرانو او قوماندانانو هم له وخت او فرصت نه لازمه ګټه پورته نشوی کړی- حکمتيار او مولوي حقاني ته داسې فرصتونه برابرېدی شوای خو له هغو نه د پر وخت استفادې لپاره يې نوښت ونشوی ښودلی. حکمتيار که څه هم له رژيم او حتی روسانو سره د اړيکو کانالونه تر لاسه کړي وو، خو هر څه ترې په نيمايي لار کې پاتې کېدل چې بيا احمدشاه مسعود ترې بشپړه پايله تر لاسه کړه.

ما حقاني صاحب ته د نجيب الله ليکونو کې د اړيکو او پوهاوي د وړانديز يادونه وکړه په دې ټکو چې ځيني دوستان نيوکه کوی چې حقاني صاحب يو وړ فرصت او چانس چې ښايي هېواد او خلک يې له وروستيو مصيبتونو ژغورلي وای له لاسه ورکړ...

حقاني صاحب وويل، که ما له ډاکتر نجیب الله سره په دغسې بنیادونو جوړ جاړي ته هوکړه کړې وی، کېدی شوای د احمدشاه مسعود په خبر جګړو ورګډ شوی وی.

ما په یو څه جدي لهجه ورته وویل: داسې نشوای کېدای د احمدشاه مسعود ائتلاف د تشکیلاتو او موخو له اړخه پر منحرف او کاږه نیت را منځته شوی و - بله دا چې ستا او ډاکتر نجیب الله تر شا د اکثریت تکیه او ځواک ولاړ و...

حقاني صاحب هېڅ ونه ویل دواړه پټه خوله له ځایه ولاړ شوو.

کله بریالیتوب د غاړې غوړ وګرځي... پر ځینو د بري بار دومره درونډ پرېوځي چې اوچتول او پورته کېدل یې ګران شي... د ځینو لپاره بریالیتوب ناکامي بلکې رسوایي ګرځېدلې وي... کله بري له هماغه پیله ناکامي او رسوایي راپورته کړې وي... ناکامي یې تقدیر ګرځېدلې وي...

له تګې، بدبینی، دوکې رامنځته شوی بری ناکامي ده، رسوایي ده... د جګړو بری تلپاتې نشي پاتېدای... کومه امپراتوري، بښکېلاک، زورواک په لاندې کړیو سیمو او ولسونو واکمن پاتې دی...؟

کابل کې پر یوه وخت د ډاکتر نجیب الله او ملګرو ملتو پر ضد رامنځته شوې کودتا که څه هم بریالۍ شوه، خو په حقیقت کې یې د ناکامیو او رسواییو خونړی تاریخ رامنځته کړ...

هر احمق چې په دنیا خاوند د جاه شي

نور وتلی ځنې نشي جـاه یې څاه شي

❋❋❋

بې پايلې اړيکې

۱۳٦٦ لمريز کې ډاکټر نجيب الله له مولوي جلال الدين حقاني سره ليکنۍ اړيکه نيولې، د دوی تر منځ څو ليکونه تبادله شوي، خو دا چې دغه اړيکې څرنگه پرې شوې، د اختلاف کومو ټکو دغه لړۍ تر يوه توافق ونه شوی غځولې څرگنده نه ده - لږ تر لږه ما داسې کوم درک ونشوی لگولی. عابد خان، حاجي غلام حسن او حاجي گلبت خان چې دغه ليکونه يې په منځگړيتوب يو بل ته رسېدلي ما ونشوی موندای، زه کوښښ کوم له دوی سره وگورم او خپلو پوښتنو ته ځوابونه تر لاسه کړم.

حقاني صاحب په دې اړه په لنډو هغه ځواب راکړ چې ما يې وړاندې يادونه وکړه.

البته ډاکټر نجيب الله بهر کې يو شمېر يادو افغانانو ته هم ليکونه استولي، خو رابرسېره شوي نه دي...

خو د ليکونو د تبادلې دغسې يوه لړۍ ښايي په دغه بڼه نه وي غځېدلي، د ډاکټر او حقاني صاحب تر منځ تبادله شوي ليکونه په زړه پورې دي - د يو بل موقف او موقعيت نه دا چې پاموړ بلل شوی بلکې دروند تلل شوی، که څه هم کله نا کله خبره ستوغه شوې او د گواښ بڼه يې خپله کړې، خوله چوکاټ نه ده وتلې، د ډېپلوماسۍ رنگ يې څرگند دی.

د حقاني صاحب ليک کې دسولې لپاره د يوې سيمې غوراوی، چې

دواړه خواوې ترې خپل جنگي ماشين وباسي د سولې پر وړاندې د هڅو د عملي اړخ بريا او ژمنتيا په ډاګه کوي.

د خوست، گرديز، ارگون يا بلې سيمې نومونه د سولې لپاره د عملي نوښت لومړی خو پوخ او دروند گام ختلی شوای. په هر صورت پر ليکونو د حذف او نفيې دريځ سيوری نه دی غوړلی، چاپېريال او فضا يې دوستانه يا لږ تر لږه د دښمنۍ پاللو نه ده.

ليکونو کې له نانديريو، تورونو پېغورونو ډېره شوې، پر مطلب راگرځي، لنډون د دغو ليکونو بله ځانگړتيا ده. د ډاکتر نجيب الله ليکونه له دې امله پاموړ گڼل کېدی شي چې په بشپړو دوستانه ټکو او درنښت ليکل شوي، حقاني صاحب موعظې، پند او نصيحت پسې نه دی تللی، د کفر ټاپه يې نه ده وهلې بلکې په روښانه ټکو يې خپل وړانديزونه او غوښتنې مخې ته کړې دي.

بله دا چې ليکونه په پټو اريکو، مادي غوښتنو، وړانديزونو او مخفي کاری نه راگرځي، بلکې د معقولو وړانديزونو، عملي طرحو او څرگند دريځ نمايندگي کوي.

ليکونه د خبرو او پوهاوي شونتيا او اړتيا را مخې ته کوي، زغم او د يو بل منلو ظرفيت د ليکونو بله ځانگړتيا ده، جرگې، نرخ او کاني ته ژمنتيا د ليکونو محتوا گرځېدلې، د اواري موندلو ټکي يې څرگند دي. د دښمن يا مخالف درناوی د ليکونو تر ټولو بارز خصوصيت دی، چې له دواړو خواوو ځليدلي دي

د سولې لپاره د يوې سيمې يا زون ځانگړي کول او غوراوی د جرگې د برياليتوب او خبرو په رښتينتوب د بشپړ باور څرگندوی بلل کېږي.

ليکونه يو په بل پسې له کنگال شوې فضا او ترينگلتيا راوځي -

حقاني لومړی لیک په السلام علی من التبع الهدی پیلوي. په را وروسته لیکونو کې جناب ډاکټر نجیب الله خطاب کوي، ده او ملګرو ته احترام وړاندې کولو ته ورګرځي. ډاکټر نجیب الله، حقاني صاحب ته درنښت وړاندې کوي، د ده سلامتیا غواړي، او د میړني او اسلامي مشر په نامه یې یادوي. لیکونه د متن او محتوا له اړخه خپلې ځانګړتیاوې لري، چې د دوو مخالفو بلکې دښمنو مشرانو له خوا ملي او قومي ارزښتونو ته د دوی ژمنتیا ثابتوي.

د یادولو دا چې لیکونو کې د معاملې او سازش خوا ته کومه نغوته نه تر سترګو کېږي. بلکې له دواړو اړخونو پر سوله ټینګار، له جګړو وتل او ملي اواري ته تعهد او پوهاوی اړین ګڼل کېږي.

لیکونو کې د یو باور د زرغونېدا څرک هم لیدل کېږي - ډاکټر نجیب الله د ۲۰ وزیرانو او لویانو د برمته ورکولو وړاندیز لري، حقاني صاحب له ډاکټر سره د لیدو هوکړه کړې، ګویا جرګه، نرخ او ولسي کودونه، نه یوازې پامور بلل شوی، بلکې ډاډ پرې څرګند شوی او تکیه پرې شوې ده.

دواړو غاړو خپل لیکونه په لېتر پېډ نه دي کښلي، ډاکټر نجیب الله د رسمي مکتوب پاڼې نه دي کارولي - دری لیکونه ټیپ او نور په قلم کښل شوي دي، حقاني صاحب هم خپل لیکونه پر رسمي پاڼو نه دي کښلي - ځان لپاره یې کوم القاب نه دي کارولي - جلال الدین حقاني یې لیکلي دي.

ډاکټر نجیب الله لومړني لیک کې له خپل نامه سره د ا. خ. د. ک سکرتر جنرال او نورو کې د افغانستان جمهور رئیس نجیب الله کښلي.

حقاني صاحب د ډاکټر نجیب الله پر وړاندې د تسلیمۍ پر ځای له جهاد سره د ملګرتیا خبره ایښې، دومره دروند یې تللی چې خپله یې

دفاع ته د دربدو تېر وهلی دی.

د حقاني صاحب لومړني لیک کې چې ما نه دی تر لاسه کړی، ښایي د شوروي پوځونو په وتلو ټېنګار شوی وي، چې ډاکتر نجیب الله پخپل لیک کې هغه ټکي را غبرګ کړي دي. د ډاکتر نجیب الله له لومړي لیک داسې برېښي چې له شوروي اړخ او خپلو ملګر سره یې په احتیاط کښلی وي، خو نورو هغو کې یې د خپلې مدعا په وړاندې کولو کې سرې آزاد ګوري ...

د مودو لټون سره مې دغسې یو ځواب تر لاسه نه کړی شو چې د دغو اړیکو په شلون ما قانع کړی شي، په داسې حال کې چې لیکونه د اړیکو د شلون کومه نغوته نشي وړاندې کولی. د دغې پروسې ناکامي ګنې پوښتنې را ولاړولی شي، دا چې د سولې دغه هڅې چا ځرنګه له برې را ګرځولي دي؟

د دغې لړی ټول لیکونه ما نه دي تر لاسه کړي زه کوښښ کوم هغه ومومم- د حقاني صاحب او ډاکتر لومړني دوه لیکونه نشته د ډاکتر یو لیک چې د پرمختګ وروستی پړاو پکې په ګوتو شوی له ما بې درکه دی، کیدی شي نور لیکونه هم تبادله شوي وي، چې د حقاني صاحب له خوا د دغې لړی لومړي لیک کې د ((لیکونو)) خبره شوې، خو هغه چې ماموندلي د مهمو تاریخي اسنادو په توګه یې دلته وړاندې کوم.

۱۳٦٦ د حوت ۲۵مه

محترم مولوي جلال الدین حقاني!

السلام علیکم ورحمه الله و برکاته

ستاسې لیک را ورسېد، د ملي سولې په هکله ستاسې له نظریاتو څخه ستاسې په نیت پوه شوم - ستا او زما په روان جنګ کې بېګناه

مسلمانان وژل کیږي، د پښتنو کلي او کورونه ړنگیږي او زموږ وطن ته سخت زیانونه اوړي، د وطن او ملت له بربادۍ څخه د ژغورنې په خاطر زه د خپل گوند له پلوه له تا سره د روغې جوړې ذمه پر غاړه اخلم - ته د اسلام د مقدس دین په هکله ډاډه اوسه، زما انقلابي حکومت العیاذ بالله بې دینه نه دی او د اسلام د مقدس دین د بې ارزښته گڼلو او له نظر څخه غورځولو بیخي اراده نلري - د قانون په دویمه ماده کې راغلي چې د دین په حیث د اسلام احترام او درنښت پر ټولو واجب دی او اوس خو د حکومت په نافذ کړی شویو قوانینو کې اسلام ته په زړه پورې مقام ورکړ شوی دی - پر دې سربېره حکومت د ینې شعائرو ته د ترجیح ورکولو په چارو لگیا دی.

پاتې شول روسي پوځونه - کله چې د سولې باوري امکانات څرگند شي نو زموږ له سلا مشورې ورکولو به د شوروي اتحاد محدود قطعات بېرته ولاړ شي - باید ووایو چې روسي پوځونه په افغانستان کې د بهرنیو لاسوهنو د ختمولو لپاره راغلي څو ژر تر ژره افغانستان یو خپلواکه او ناپېیلی هېواد شي.

څکه خو هغه ورځ لېرې نه ده چې دغه حقیقت د رڼا ورځې په څېر څرگند او درواغجن پروپاگندچیان پخپلو کړو شرمنده شي.

زما له خوا ښاغلی استاد سلېمان لایق زما استازی دی ما هغو ته له تاسې سره د لیدلو دنده سپارلې ده، هغوی به تاسې له نور تفصیل او زما له ښه نیت نه خبر کړي - تاسې مهرباني وکړئ په بشپړ ډاډ او اعتماد له ما سره د ملاقات لپاره تشریف را وړئ.

تاسې ته به دا خبره هغه وخت ثابته شي، چې تاسې له موږ سره د خبرو اترو په نتیجه کې کوم حل ته ورسېږئ او کله چې دغه کار وشي نو

بیا دغه جنگ هم بندېدلی شي او بیا به موږ او تاسې په ګډه د وطن د تعمیر او پرمختګ لپاره سلا مشورې کوو، موږ ستاسې د شخصي حیثیت او عزت د خوندي ساتلو ډاډ درکوو، د الله تعلی په فضل سره موږ هوډ لرو یو داسې اسلامي حکومت جوړ کړو چې هوسا او سپېڅلی وي داسې هېواد چې په هغه کې د بشري حقونو، ناموس او شرافت د ساتنې حاکمیت وي.

درناوی

د ا. خ. د. ګ. سکرتر جنرال

ډاکتر نجیب الله

*

ښاغلی ډاکتر نجیب الله!

السلام علی من تبع الهدی

ستاسې لیک له تفصیلي ټکو سره را ورسېد - زه باور لرم چې زما له اړخه د درلېږل شویو لیکونو په ذریعه به تاسې زموږ پر اصلي اهدافو پوهېدلي یاست.

بیا هم ستاسې د لیک په ځواب کې خپل دریځ په لاندې توګه په ډاګه کوم:

تاسې په کمونېستی ګوند کې د شمولیت اوږده سابقه لرئ - په تېره د خاد د مشر په توګه مو ماضي ټولو ته معلوم دي.

ستاسې د مفکورې او ګوندي کړنلارې له امله په هېواد کې د جګړې اور بل دی - او په زرګونو بېګناه هېوادوال، بوډاګان، تورسرې او ماشومان پکې سوځېږي - چې تر اوسه نژدې یو ملیون افغانان په دغو

جګړو کې شهیدان شوي او په ملیونو نور مهاجرت ته اړ شوي دي - ستاسې د ژمنو پر خلاف افغانان د کور پر ځای ګور - د کالیو پر ځای کفن او د ډوډۍ پر ځای د خاورو خټلو ته اړ شوي دي.

دا یوازې زما او ستا کړکېچ نه دی چې په دومره اسانی حل شي دا به خوب او خیال وي چې له عملي ګامونو پر ته یوازې د خولې په خبرو او دعاګانو هوار شي.

موږ پوهېږو پر هغه ورځ چې خدای مه کړه د سره ښکېلاک منګول پر هېواد ټینګه شي نو روسي پوځونه به خود بېرته ستنېږي.

له دې دمخه ما د هغو هڅو یادونه وکړه چې په افغانستان کې د کمونېزم د حاکمیت لپاره ترسره شوي دي - که هر څو یې تېر په هېر وګڼو نو اوس ستا لپاره اسلام او وطن ته د خدمت لارې چا نه دي تړلی، لارې ډېرې دي خو په دې شرط چې تاسې په ریښتیا سره د هغې په لټه کې شئ. یوازې د قانون یوه ماده نشي کولی له دین سره د ضدیت او دښمني ماضي او روحیه له منځه یوسي او د روسانو د تېري، وحشت او بربریت کیسه پټه کړي.

روسان د خپل وحشیانه تېري له امله د ټول ملت او نړۍ د کرکې وړ دي - که چېرې تاسې هم د خپل وطن پېښنو او حالاتو ته په غړېدلو سترګو وګورئ - ښایي په همداسې کرکه ورته وګورئ - که داسې نه وي نو بیا ستا سې نظر علاج ته ضرورت لري.

له هېچا پټه نه ده چې روسانو پر افغانستان د څه لپاره یرغل کړی او څه نیت لري؟ - د روسانو په سیاست، پالیسی او نیت هېڅ باور نه دی په کار - چې ستا د اسلافو برخلیک یې ژوندی مثال دی.

څکه خو تاسې ښایي د خبرو اترو اصلي ټکو ته پام وکړئ که چېرې

په رښتیا هم اسلام او وطن ته د خدمت او کمونېستي افکارو دپرېښودلو هوډ لرئ، نو زما دغه لاندیني وړاندیزونه ومنه!

۱- بې قیده او شرطه د روسي یرغلگرو د فوري او یو مخیز وتلو اعلان وکړه.

۲- یوه سیمه لکه خوست، گردیز، ارگون یا بل ځای د مرکز په توگه وټاکه، هلته به پوځي فعالیتونه بند کړو چې له هماغه ځایه د سولې پروسې عملیه پیل شي.

۳- پر خپلو تېروتنو او ماضي اعتراف وکړه او د جهاد ملگرتیا ته را وگرځه - مجاهدین به ستا د ژوند ضمانت وکړي.

په دې اړه چې په موږ هر څه کېږي هغه نه در څخه سپموو.

زه د وزارتونو او واکمنۍ وړی نه یم خو د وطن په خاطر تاسې ته ډاډ در کوم چې په دې صورت کې به زه شخصاً ستا دفاع کوم.

جلال الدین حقاني

۱۳٦۷

د حمل لسمه

*

محترم مولوي جلال الدین حقاني سلام!

خبره دا ده چې ما تر اوسه له بل هېڅ فرد سره قلمي اړیکه نه ده نیولې، ما د وطن، اسلام او غیرت په خاطر تا ته ستاینلیک درلېږلی دی.

قدرمنه!

خبره دا ده چې له دې وروسته د وینو هغه لمبې باید مړې کړای شي

چې تر اوسه زموږ په هېواد کې بلېدې - د دې کار لپاره زما او ستا لیده که هر ځای وي خورا ضروري دي - دغه لیده کاته به ستا لپاره هم زښت زیات گټور وي - ته چې هر څه غواړې زه هغو ته چمتو یم زه نه غواړم چې ستاسې د ځدرانو د پگړی شمله ټیټه شي.

موږ د نویو سیمو لپاره یو لړ تصمیمونه نیولي، غواړو چې د ستو کنډو، وازه خوا، بهرام خېل او سپېرې سیمې بېرته ابادې کړو - البته کله چې زه او ته پر یو تغر سره کښنو، د دې په باره کې به هم خبرې اترې وکړو - زما د لیدو کتو په دغه غوښتنه کې هېڅ راز دوکه او چل نه شته خو بیا هم ستاسې د اندېښنې په خاطر له ملاقات دمخه د خپل حکومت شل تنه وزیران او لوړ رتبه افسران تا ته د یرغمل په توگه درلېږلو ته چمتو یم - دا هر څه به تاسې پخپلو سترگو وگورئ، دغه لیک د پکتیا والي د ټینگار له امله په بیړه سره لیکم.

زموږ پوځونه د ستو کنډو پر سر ځای پر ځای شوي دي د ۱۳٦٦ کال د لیندی میاشتې له پنځلسمې څخه موږ جگړه او بمبارې درولې، ځکه موږ غواړو دغه مسئله د خبرو له لارې حل کړو، که داسې وشوه نو موږ به خپل پوځونه له ستو کنډو څخه بېرته را وغواړو.

پردې هم پوه شه چې حکومت ډېرې زیاتې او ډول ډول وسلې لري چې تر اوسه ما د هغو د استعمال اجازه نه ده ورکړې.

هیله ده د دغه لیک ځواب ژر تر ژره را ولېږې - لیک ټایپ نه کړی شو ځکه وخت نه و، تاسې هم څومره چې ژر کیدی شي ځواب یې را ولېږئ.

له دې وروسته به د حالاتو د خرابتیا د سیمې د کونډو او یتیمانو ذمه واري زما پر ځای ستا پر اوږو وي.

بله خبره دا چې د کومو بندیانو خوشي کول غواړئ د هغوی تول

کوایف را ته ولیکه زه به تول خوشي کړم.

۱۵/۳/۱۳۶۷

*

جناب ډاکتر نجیب الله او ملګرو ته یې

احترامونه!

ستاسې لیک را ورسېد زه یې په مطلب پوه شوم.

تاسې چې زما په باره کې د ۱۳۶۵کال د غبرګولي په لومړۍ نېټه (۱۹۸۶ جولای) د اعدام د تنسیخ حکم د یوه فرمان له لارې د ۱۳۶٦کال د لیندۍ په ۱۱مه (۱۹۸۷کال د دسمبر۲مه) د قانون د دویم ټوک د ۷۵مادې له مخې صادر کړی او د هغه یوه کاپي مو ما ته هم را لېږلې ده - ما ته د اسلام او وطن په مقابل کې کوم ارزښت نه لري. ځکه چې د اسلام او وطن په لار کې شهادت د مسلمان ستر ویاړ دی. همدارنګه د روسي ښکېلاک تر واک او سیوري لاندې ژوند که څه هم د مادي اسانتیاوو او اقتدار له مخې بیساری وي خو زما پر وړاندې سپک او طوق لعنت دی.

تاسې لیکلي چې په هېواد کې د وینو د اوچتو شویو لمبو سرول په کار دي - دا ښه خبره ده، پوښتنه دا ده چې د وینو دغه سېلاب د روسانو د تیري او کمونېستانو د ظلمونو له امله روان دی، که تاسې دومره صلاحیت او ځواک لرئ چې د روسانو د تېري مخه ونیسئ او کمونېزم ته خاتمه ورکړئ په دې صورت کې د وینو دغه بلې کړی شوې لمبې سړېدی شي.

تاسې دا هم لیکلي چې نه غواړئ د ځدرانو د پګړۍ شمله ټیټه شي، په داسې حال کې چې له سلګونو زیاتو روسي الوتکو، توپونو او توغندیو

په ځدرانو د اور باران اورولی او په سلګونو تنه یې شهیدان کړي دي.

د بندیانو په اړه زه دومره ویلی شم چې د افغانستان ټول بندیان زما ورونه دي که ستا مطلب د پکتیا یا ځدرانو بندیان وي نو یوازې د هغوی خلاصون ګټور نشم ګڼلی.

د لاندېنیو شرطونو د منلو په صورت کې زما او ستا په لیدو کتو خبرې کیدی شي:

۱- د ځدرانو له سیمې د روسانو او رژیم ټول پوځونه سملاسي وباسئ.

۲- هغه کسان چې موږ یې لازم بولو او فهرست یې در استوو د یرغمل په توګه موږ ته وسپارئ.

اوس هم ستا لپاره حالات مساعد دي د بېهوښۍ او خوب نه ځان وباسه او د سره ښکېلاک له سحر نه ځان ازاد کړه.

جلال الدین حقاني

۱۱/۴/۱۳۶۷

*

۱۳۷۰/۰۷/۲۴

بسم الله الرحمن الرحیم

محترم او عزتمند ورور حاجي صاحب!

السلام علیکم ورحمه الله و برکاته!

د تاسې لیک چې د حاجي ګلبت، عابدخان او حاجي غلام حسن په لاس مو را لېږلی و په ۱۳۷۰/۰۷/۲۳ را ورسېده او ومې لوست، دا چې تاسې سلامتي لرئ خوښ شوو او د خدایﷻ څخه تاسې ته د قوم، وطن او د خدای د بنده ګانو د خدمت کولو لپاره لا نوره سلامتي غواړو.

تاسې ته معلومه ده چې زموږ په سیاسي پېشنهادونو کې د داخلي قوماندانانو ونډه او دا چې هغوی (د جهادي قوماندانانو شورا) د جنګ لوی پېتي پر غاړه وړي او هغوی وطن ته د سولې په را وستلو کې لويه ونډه لري، طرحه شوي او د اول وار لپاره هم موږ د قوماندانانو شورا سولې ته د رسېدو لپاره مذاکرې ته رابللې او اوس هم د موږ دريغ هماغه دی چې يوازې افغانان پخپل منځ کې په کېناستو سره سوله راوستی شي، دا چې خدای تعالیﷻ زموږ او ستاسې په زړونو کې د تګ او راتګ او يو بل ته د خط ليکلو خواهش پيدا کړ دا د حق سبحانه و تعالی د رحم نښې دي، خدای د زړونو مالک دی او يوازې دی کولای شي چې په زړونو کې مينه يا کرکه پيدا کړي، د مينې نه ورورې، اخلاص او اعتماد پيدا کېږي لېکن له کرکې نه دښمنې، بدګومانې او شرارت پيدا کېږي باور لرم چې خدای تعالی به په موږ او تاسې رحم وکړي او موږ به د حرب او ضرب له غضب نه خلاص شو وَما ذلِکَ عَلَی الله بعزيز

موږ خو له پخوا له تاسې سره د ملاقات کولو خواهش درلود لېکن له بده مرغه تر اوسه دا ملاقات نه دی شوی. اوس يو وار بيا د ټولو غټو او وړو خبرو د حل لپاره تاسې مېړني او اسلامي مشر ملاقات ته دعوت کوم تر څو له نژدې سره خبرې وکړو دا د يوه پښتانه او مسلمان خبره ده په هر څه مطمئن اوسئ، نورې خبرې به حاجي ګلبت، عابد او حاجي غلام حسن درته وکړي.

ومن الله توفيق

نجيب الله

د افغانستان جمهور رئيس

بسم الله الرحمن الرحیم

[illegible]

وبالله التوفیق

نصیب الله

[illegible]

ستړو کنډو

د جګړې له ليکو:

خپله ژبه هم کلا ده هم بلا:

له دوو مياشتو ستړو کنډو کې يم ...

حقاني صاحب د ستړو کنډو د غره پر سر د قوماندې مرکز جوړ کړی...

کړی ورځ له يوه دوربين چې قيچي دوربين يې بولي د عملياتو څارنه قوماندانانو او سرګروپانو ته قوماندې ...

...دې له هغه اړخه وروګرځي ... لس متره وړاندې يې ونيسه ... د شمال له اړخه ګلاب کوچي سره يو ځای شي ... خليل دې د غرب پوستې تر اور لاندې ونيسي...

په قيچي دوربين کې له پاسه ګوري - خو زه چې ورته کسم څه نشم ليدی ... د پرمختګ شيبو کې چې عبدالعزيز جامو کې نه ځايېږي،

له داد او شاباس سره لګیا وي ... هغه دی ... پوستې اور واخیست، له ټانګ لمبې خېژي ... په منځ کې ولګېد، ما بیا هم دوربین کې څه نه شوای لیدی ... دلته به نو له شرمه په درواغو ار شوم ... بالکل، بالکل ... لمبې خېژي... اوهوو...

کله کله بمبار دومره زیات شي چې سری سر نشي پورته کولی - اکمالات ګرد سره کیدی نشي، د خوشه یي بمونو له امله په ګز او پل مردکي، پارچې موښلي - دا داسې بمونه دي چې پر ځمکه له غورځېدا په لسګونو واره بمونه چوي، پنځوس په پنځوس متری کې اور پورې کړي...

زما دنده پر ریپورټینګ سربېره لومړی لیکې او د قوماندې مرکز ته د بهرنیو خبریالانو د رسولو ده ...

د اسماني غونډ په مخه کې مو کوټه ده ... پیرصاحب، فوتوګرافر احمد سینا او هدایت الله را سره ملګري دي...

د ورځې له ژورنالېستانو سره د قوماندې مرکز او کله کله لومړی کرښې ته ځغلو... پر کومه ورځ چې خبریالان نه وي، ورځ د قوماندې مرکز کې له حقاني صاحب سره اروم... جنرال رحمت الله ساپی هم د قوماندې مرکز کې دی ... جنرال سوله مل، جنرال مصطفی، جنرال قاسم او ... هم کله کله پېښه کوي.

له لومړی لیکې د دغو جنرالانو په راګرځېدو له حیرانی خولې خلاصې پاتې وې... جنرال قاسم په وارخطایی لګیا دی ... د مجاهدینو پر جنګي تاکتیکونو او ستراتیژی زموږ سر نه شي خلاصېدی ... هغه څه چې موږ لوستي او تجربه یې لرو دغه تکتیکونه ستراتیژي ورسره ارخ نه شي لګولی... د خدای تعالی مرسته ده که نه د عسکري اصولو کوم

درک سړی نشي لګولی، توکلي روان دي...

دلته مې داسې بهرني ژورنالېستان هم ولیدل چې پر نصوارو روږدي دي - امریکایي ژورنالېست راب شولتایز کې، کې نصوار اچول...

د بېلابېلو هېوادو ... برتانیې، امریکا، فرانسې، جرمني، ایتالیا او ... خبریالان رامات دي... هدایت وایي د دوی هغسې دغسې ټول جاسوسان دي ... زه ورته وایم د څه شي جاسوسان .... زموږ څه له چا پټ دي چې تر دغو غرو او خطرو یې را واړوي...؟

ما ته له ژورنالستانو د دوی افغان ژباړن مشکوک بلکې مرموز ښکاري... دوی د ژباړونکي په پرتله د نوکر څېره څپله کړې وي... ځینې په ناسمه ژباړه لګیا وي - یو شمېر له ناپوهۍ، ځینې کېدی شي قصدي...؟

له یو ځوان فرانسوي ژورنالېست سره یو فعال او خندنی ځوان پوازینی ژباړن دی چې پخپل ځانګړي کریکټر یې پر هماغه لومړۍ ورځ له موږ سره اشنایي ټینګه کړه ... دی د فرانسوي خبریال په پرتله له موږ سره نږدې شو... ځان یې میرویس جلیل معرفي کړ - لغمانی، خو د کابل اوسېدونکی...

میرویس جلیل دوی به چې سهار له موږ سره کلکه مخه ښه وکړه - ماښام به بېرته راګرځېدلی وو، له خندا ډکه خوله به د کوټې دروازه کې ولاړ وو... ورته وایم میرویسه! دا نېک دې را ته خطرناک ښکاري...؟ وایي له تاسې زړه نشي راټولولی...

سهار چې له لمانځه وروسته پر بستره وغځېدم، دوی بیا د تلو تابیا لرله... ما ویل پرېږده یې، ماښام به بیا دره کې ولاړ وي ...

سترګه مې سره ورغلې وه... که ګورم فرانسوی لاس په سینه ولاړ

دی - په ملا قات شي - بیا ودرېږي، ښېرته لاس په سینه په ملا کوږ شي ... دری وارې یې دا کار وکړ او له کوټې ووتل ... مانښام را ونه گرځېدل...

د ستو کندو ساره په نامه دي، منی یې د کابل له ژمي سوړ... له ماسپښین وروسته سخته سیلی لگېږي...

مازیگر چې پتو کې غونج شم حقاني صاحب را ته ځیر شي، یوه شېبه ژور را ته گوري... وایي: ... ته ولوېږه...

زه هم د ده له خولې دغو دوو تکو ته انتظار وم...

د حقاني صاحب څېرې له ساره پوست اچولی...

نیم ساعت د ستو کندو سرک ته په راکوزېدو او یو ساعت پک اپ کې د اسماني غونډ کوټې ته تر رسېدو...

ژوند ښه دی، اسانتیاوې شته... خو د ورځې له حقاني صاحب سره خورا سخته تېرېږي... دلته دوړی پر تبی چې تبغنه یې بولي پخوي... لکه ربړ ... پیتره او منځ کې خام اوړه ... شکنه او کله کله بېخونده ښوروا...

جنرال ساپي وچې شیدې او کافي ورسره راوړي... یو کوټی یې یکې یوازې په پته وهلی... د خالي دبي په لیدو په لته کې شوم، تر هغې چې لاس په لستوني مې ونیو... ورته وایم ملگرتیا داسې وي....؟ په خندا را ته وایي: راسره شریک یې، خو چا ته به وایې نه...

د بیگا کتوی موږ خپله پخوو... زیاتره غوښه وي... احمد سینا د وچ چای بدل کې له شا و خوا کورو مستې او هگۍ تر لاسه کړې وي... له تازه مېوې اوونی کې یو کرېټ انگور رارسیږي...

موږ ته د حقاني صاحب په سپارښتنه غوره رارسېږي چې د غونډ

مسوولینو ته يې وار له مخه زمور د ناز اخیستو تېنگار کړی...

د غونډ مسوولین د زره د پاسه ځان په دغسې لورینه اړ گڼي... وايي له مرگ سره دوی مخامخ دي مزې دفتریان کوي...

د دوی په خبره دفتریانو ته يې پر زړه نه اوارېږي- زمور په اړه خو بیا هم لږ ډېره حوصله او زغم لرلی شي... خو خوست کې چې د نیول شویو جنرالانو ناز اخیستو ته گوري تر بدو ردو او کنځلو يې خوله خلاصه کړې وي.

د حقاني صاحب یو گروپ د طالبانو دی - لکه هغه چټ طالبان، خپله ډله يې ده، خپله خوښه...

حقاني صاحب موټر ته خېژي... له سترې مشې او پوښتنې سره يې یو بد تمیزه وايي حاجي صاحب جنرالان خو دې پر سر خېژولي، چې ښه بوټ دي د دوی په پښو وي، چې ښه جمپرونه وي دوی اغوستي وي..

د مجاهدینو په پیسو سگرت وهي... اوس دې له ځان پسې روان کړي وي... دا بندیان دي که قوماندانان ...؟

د دوی جرأت ما ته یو ډول گستاخي ښکاره شوه... حقاني صاحب يې خبرو ته داسې غوږ نیولی، چې پر څېره يې د ناخوښۍ هېڅ نښه نښوی څرگندیدی...

ورته وايي ستاسې څه شی کم دي... وايي زمور هېڅ کم نه دي... خو پر دوی ستا مهرباني زیاته ده ...

له منځه يې یو ژنی را وړاندې شو... ته خو يې درسره گرځوې... مور مین ورته ږدو بیا که ستا موټر پرې ورپیښ شو له مور نه...!

لومړني ژني په لاس وروسته تېله کړ...

حقاني صاحب ورته وايي چېرې ځې...؟ وايي تا ته درتلو... دا خبره مو درته کوله...

.... خبره نه خبرې مو وکړې... اوس ولاړ شئ - غونډ کې به چاى وڅښئ دمه به جوړه کړئ... په مخه ښه، خداى پامان...

علي جان ته وايي... شريف ته ووايه چې دوى څه شى غواړي ور برابر يې کړئ....

د ستو کنډو په سپېرو غرو کې زموږ له دغسې مزو او اسانتياوو سره سرې د بلا خوله کې هم غورځېدى شوى...

يو ماسپښين حقاني صاحب خداى خبر څرنگه يو په يو د لومړۍ ليکې د ليدو پرېکړه وکړه، که څوک ورته وايي: ... حاجي صاحب مه ځه... لنډه ورپرې کړې: ته راسره مه ځه.... زه پټه خوله ولاړ يم... زما دې خبرو کې څه کار دى....؟ خپله ژبه هم کلا ده هم بلا... ما ته خپله ژبه بلا شوه ... ما داسې گڼله چې هرو مرو به وايي نه.... خو ما ته خپله ژبه بلا گرځېدلې وه ... حقاني صاحب را ته کړه: هو!

لکه پر خمکه ميخ شوم، شا و خوا مې وکتل د تېښتې لاره، لوری نشواى مونډل کېداى... پر ځمکه د ننوتو شونتيا نه وه...

بس غاړه مې کېره کړه... خداى چې چا ته پېښه کا... ځان دې ورته مېښه کا....

علي جان پک اپ چالان کړ.... حقاني صاحب مخکني سيټ کې کېناست... دويم سيټ کې زه يوازې ناست يم....

له کنډو په اوښتو د هاوان تر بريد لاندې راغلو... ډز - غورمب د پک اپ مخ، ځنگ او شاته هاوان لگېږي... شگې خاورې پر موټر موښلي... له علي جان موټر يوه بله خوا شي، پښه يې پر بريک ښخه شي، خو بېرته يې

پر اکسلټر ورتینګه کړي، نه پوهېږې ودرېږي که څه وکړي...؟ لکه زړه یې دی ېړته راوګرځي... حقاني صاحب ته وګوري، پک اپ مخ پر وړاندې ځغلي...

زما سترګو لکه کار پرېښی - تپه تیاره ده ... ړوند شوم که څه بلا... ما سترګې پټې نیولې... مرګ مې سترګو کې په ګډا دی... د مرګ کومې کې په خورا سختی سا اخیستل کېدی شي... خو زه مرګ خپل کومې کې ژوندی ساتلم... مننه مرګه...؟

د قوماندې مرکز کې د حقاني صاحب له خوا لیکونه هم زما پر غاړه دي... یو ماسپښین حقاني صاحب له جیبه د کاغذونو د بنډلونو په را ایستو را ته کړه: ... دا ولوله، که د کار کومه خبره یې لرله را ته ووایه... نور لېرې کړه...

لکه پر یوه خزانه اوښتی یم - په زړه پورې او عجیبه لیکونه مې موندل... د لیډرانو، قوماندانانو، سرګروپانو او زموږ روڼاندو ... حیرانوونکې غوښتنې، نظرونه، شیطانی او چوغلی...

***

مازیګر دی... سیلی هماغسې انګولي... بربوکی چورلي... ما خپل پټو کې ځان نغښتی، د حقاني صاحب له خوا دوو ټکو ته په دوو پښو ناست یم... چې اوس به وایي... ته ولوېږه! د مازیګر لمر په غرغړو دی... ته ولوېږه ته مې غوړونه څک نیولي... خو... ای بسا ارزو که خاک شد...

یو پنډ سړی چې چته ږیره یې خرېیلې، کوراخ شناوي بریتو یې شونډې لاندې کړي، له یوه څوان سره را وخوت... له ګرېوان یې لویشت سپین وښته راوتلي... پر سرو سترګو یې ببرې وروځې را پرتې دي...

له شخې ږنګې بنګې لونګی یې د شنو څنو کلوختې را وتلي... پنډ سري په درانه او لړزانده غږ ستړي مشې وکړل... هر یوه ته په څیر ګوري...

ما کې یې تر ډېره سترګې ښخې کړې... زه بل خوا ګورم... د ده کتل ځوروونکي دي، څکه خو له ځایه ولاړ شوم...

حقاني صاحب ورسره تود روغبړ وکړ... څوان پاتې شو... پنډ سري له حقاني صاحب سره د یوه کمر ډډ ته کېناست...

نیم ساعت پس حقاني صاحب را غږ کړ... زه ورغلم... له سلام وروسته کېناستم...

پنډ سري یو ځل بیا د خپلو مرموزو، زوروړو کتو تر ګوزار لاندې را وستم... پته خوله دی... خو د سرو سترګو کتو یې لکه قیامت را تیټ کړی... چې یو ځل یې سري کې ښخې کړي ته به وایې له زړه دې پورې ووړې خیژي...

حقاني صاحب را ته کړه: ... ته یو خط ولیکه... !

ما له خپلې اوږې بکسه را کوزه کړه... قلم کاغذ مې را ویستل...

... حقاني صاحب را ته وایي... زه یې لیکم...

نحمده و نستعینه...

د ګردیز قول اردو قوماندان جنرال عبدالقادر میاخیل او لوړ رتبه صاحبمنصبانو، مامورینو او مشرانو!

دیارلس کال وراندې افغانستان کې ځینو له ولس خیله لار جلا کړه - د روسانو لمن کې یې ځانونه واچول، یو شمېر فهمیده یا نافهمیده د هغوی څنګ کې ودرېدل، په مقابل کې یې ملت قیام وکړ، جهاد پیل شو، اوس باید په دغو دوارو لارو قضاوت وکړو چې د چا لار صحیح

ده؟

ستاسې بېځایه مقاومت د بېگناه خلکو تلفات زیاتوي، ابادي ورانوي، طبعي ده چې زموږ انساني عاطفه هم په قهر او غوسه اړوي.

د گردیز په نیولو کې زموږ تصمیم قاطع دی. د مقاومت په صورت کې به د ټولو عواقبو مسئولیت ستاسې پر غاړه وي، خو که تاسې د مجاهدینو طرف غوره کړ، نو موږ د افغانانو په صفت تاسې ته ډاډ درکوو چې که ستاسې منځ کې، خلقیان، پرچمیان هر څوک وي- زموږ له طرفه عفوه دي.

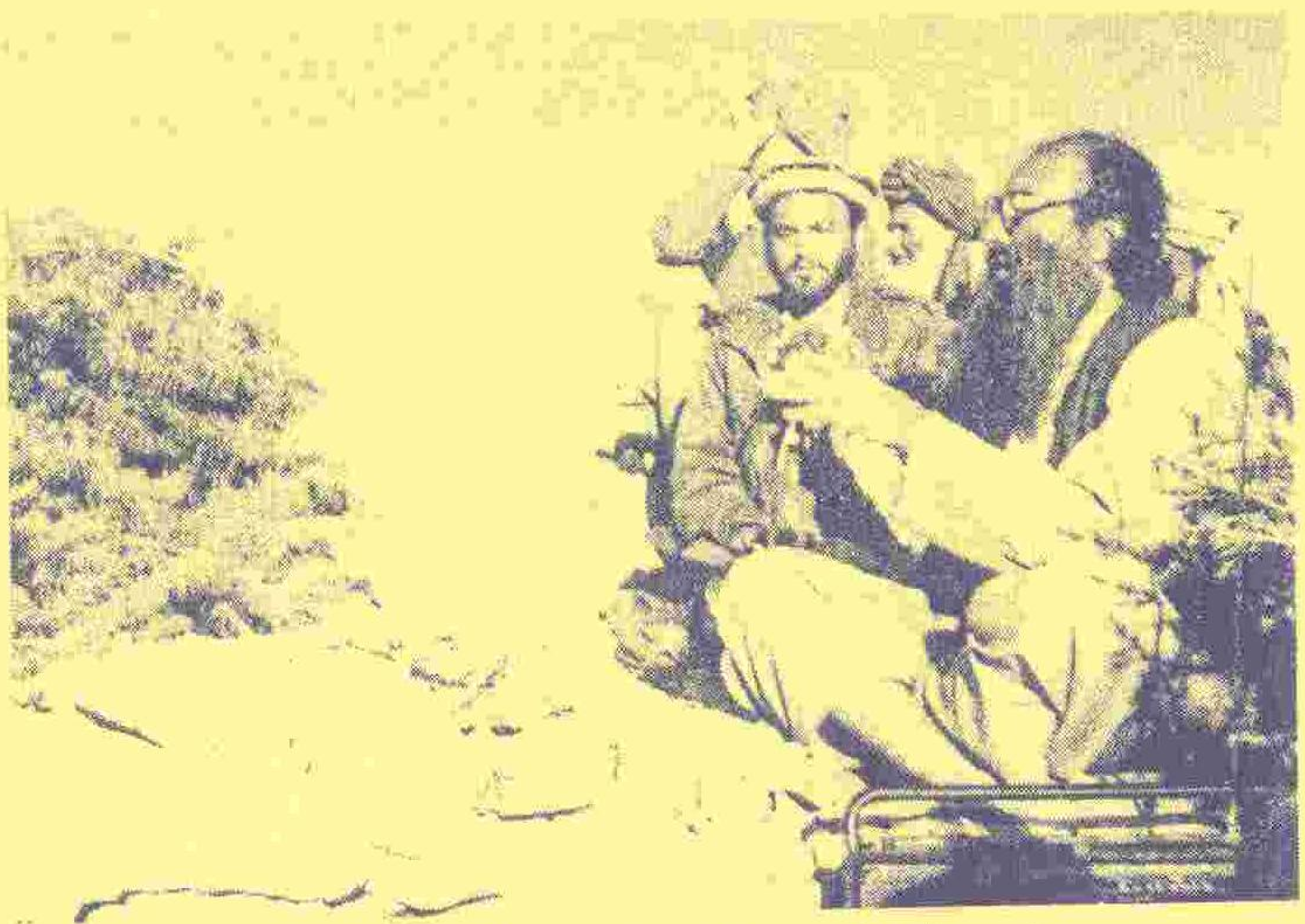
له دغه لیک سره موږ تاسې ته د وروری پیغام درلېږو او ډاډ درکوو، راځئ د تشو احساساتو څخه تېر شئ، د ورونو په څېر له موږ سره ودرېږئ - په دې کار به د مرگ ژوبلې مخنیوی وشي، الله تعالی به راضي او زموږ تاسې ټولو عزت او ابرو به پر ځای وي.

د خدای په لحاظ او د گردیز د مظلوم ولس په خاطر فکر او سوچ وکړئ، تصمیم ونیسئ او موږ ته ژر تر ژره اطمینان راکړئ.

موږ د دغه اعلان په وسیله خپل مسئولیت د خدای په حضور او د گردیز اوسېدونکو په مقابل کې رفع کړ.

احترام

مولوي جلال الدین حقاني

مولوي جلال الدين حقاني- شهرت ننګيال- ستو کندو

شهرت ننګیال خدای بښلی میرویس جلیل او یو فرانسوی خبریال
ستو کندو (۱۳۶۹ ل)

مولوي حقاني، جنرال ساپی او شهرت ننګیال- سټو کنډو

د قوماندان عبدالحق ستراتیژي:

قوماندان عبدالحق د کابل نیولو ته خپل پلان په کتابي بڼه وار د مخه چاپ کړی و، چې د تیوري له اړخه د کابل نیولو ښه نقشه گڼل کېدای شوی.

((کابل د ازادۍ پر لور)) کتاب په ١٣٦٨لمریز کې خپور شو. کتاب کې، کابل د افغانستان زړه او د تحرک مرکز گڼل شوی - د کابل پر تاریخي او ستراتیژیک موقعیت له لنډو خبرو دا ړتیا راپورته شوې چې کابل نیول هم غواړي او ودان ساتل هم.

کتاب په جوته را اخیستې چې کابل باید له ورانېدو او تباهۍ پرته د رژیم له منگولو ازاد شي - د دې لپاره یې د یوه گډ پلان او پروگرام په جوړېدو د ټینگار تر څنگ دا په ډاگه کړې چې په یوازیتوب دغسې پلان نشي پلی کېدی. قوماندان عبدالحق کابلیانو ته دغه ډاډ اړین گڼي چې د دغسې پلان او عملیاتو موخه دوی نه بلکې د رژیم پوځي ماشین دی.

قوماندان عبدالحق جگړه یوازې پوځې اهدافو ته را ټوله کړه- د کابل د ننه یې پر پوځي ادو او تاسیساتو خپل عملیات و غځول، د دښمن د کربنې تر شا یې خپل ځواکونه ځای پر ځای کړل ...

ده پر وخت او ځای د دغسې پلان د جوړېدا اړتیا را مخې ته کړه - چې د قوماندان عبدالحق ملي لرلید او څرگندې ستراتېژۍ څرگندویي کوي. پر سازش او توطیې د تکیې پر ځای یې په ښکاره د کابل نیولو پلان او پروگرام را پورته کړ، دا چې یوازې د کابل نیول هدف نه بلکې ودان ساتل یې هم د مجاهدینو مکلفیت وگڼل شي، ده د همدغسې ژمنتیا لپاره دا کتاب چاپ کړ - خو له بده بخته د سازش او توطیو خونړي

توپان کابل داسې ویجاړ کړ چې تر ننه یې لمبې ژبغړانده دي.

قوماندان عبدالحق پر کابل د عملیاتو دقیق پلان او ستراتیژي لرله چې په مټ یې ۱۹۸٦کال کې د روسانو د پوځي مهماتو ډیپو قرغه کې له دننه ویجاړه کړه.

حاجي عبدالحق د پوځي عملیاتو موخې له دقیقې مطالعې وروسته په خورا ځیرکتیا ټاکلې، ځکه خو یې ډرامایي بریالیتونه تر لاسه کولای او په فلمي بڼه پای ته رسولی شوای...

له همدې ځایه وه چې لویدیز ژورنالستانو د هالیووډ حق په نامه یاداوه...

له بده بخته قوماندان عبدالحق هم د کډوالو او افغانانو تر منځ سیاست ته پام نشوای اړولی... د افغان فرهنګیانو او ځوانانو تر منځ یې د اړیکو او سیاست کانالونه ونشوای غځولی... د بهرنۍ میډیا او اړیکو یرغمال پاتې شو...

ځکه خو د افغانانو د آزادۍ غوښتنې داعیه یواځې تر جنګ او جګړه‌ییزو پرمختیاوو محدوده کړای شوه... چې له امله یې زموږ دویم هم نسل د جګړې هغه وګرځېد...

جبل السراج ائتلاف

شورای عالی جهادی:

دا چې د پرچم څانګړي فرکسیون نظار شورا خپل څنګ ته ودروله، که امر مسعود هغوئ د څان مله کړل، خو د ((شورای عالي جهادي)) په نامه یو داسې حرکت رامنځ ته شو چې مشر یې احمدشاه مسعود او مرستیالان یې جنرال عبدالرشید دوستم او عبدالعلي مزاري وټاکل شول، د خبرو لپاره جنرال دوستم یو پلاوی دریو څرخکو کې پنجشیر ته ولیږه جنرال مؤمن، جنرال حسام الدین، سید منصور نادري، فضل احمد طغیان او نجیب الله مسیر دری ورځې له مسعود سره د ائتلاف پر سر خبرو تېرې کړې. شورا کې د ((سازا او کجا)) استازو هم برخه لرله، ددغو ډلګیو ګډ دریځ پر هماغه سمتي او ستمي اهدافو راګرځېد، په حقیقت کې د کابل ټول واک له جنرال نبي عظیمي سره و، چې کابل ته یې د نظار شورا او دوستم د ځواکونو مخه پرانیستې وه.

جنرال ابراهیم خان چې د حزب وحدت له لوړ رتبه مسوولینو دی په ۱۳۷۱/۳/۸ نېټه د یوې پوښتنې په ځواب کې وایي: در ماه دلو ۱۳۷۰ بعد از نصب جنرال رسول بیخدا که از طایفه پشتون بود بجای جنرال مؤمن که سید منصور نادري، رشید دوستم و جنرال مؤمن، سید جعفر بچه سید کیان، غفور پهلوان و غفار و غلام حسین خان و خودم مخالفت خود را اعلان نمودیم و نامه عنواني جمعیت اسلامي و حزب وحدت نوشتم.))

په دې اړه د هغې رسالې ځينې برخې دلته را نقلوم چې د ((اسناد و فيصله هاى نخستين مجمع عمومي مؤسسان جنبش ملي اسلامي افغانستان)) تر سرليک لاندې په ۱۳۷۱/۳/۱۰ د کابل د دولتي چاپخونې کې چاپ شوې.

په دغه رساله کې د ډاکټر نجيب رژيم د قبيلوي او فاشيستي، قبيله سالار حاکميت په نامه ياد شوی، په دويمه ماده کې د فدرالي دولت جوړېدل عنوان شوي او په نهمه ماده کې کاږي: ((افغانستان کشوريست کثير المليت، بنابرين جهت تأمين حقوق انان سيستم فدرالي براى اداره کشور لازم ديده ميشود. کله چې سړی د جنبش اساسنامه او سياسي اهداف مطالعه کوي فکر کوي ببرک کارمل په زرنگار پارک کې له ستيج نه د کارگر او عقرب د درېيمې په ورځ وينا کوي.

احمدشاه مسعود جنرال دوستم ته په مخابره کې ويلي وو: ... ديگه اگه ما طبق فيصله به عمل امده حکومت نجيب را سقوط و حاکميت دولتي را خود بدست بگيريم به مقاومت احزاب جهادي خارج از تشکيل خود مواجه خواهيم شد، بناً ديگه جهت دفع خطر ايشان بايد اعلان نمايم که رهبران احزاب هفت گانه مستقر در پاکستان به خاطر به وجود اوردن حاکميت اسلامي در کشور ترکيب دولتي يې را در ظرف ۴۸ساعت به وجود اورده، اداره امور را بدست گيرند، درين صورت ديگه مه يقين دارم که تضادهاى موجود در ميان ايشان سبب مي شود تا جهت ايجاد چنان هسته يې به توافق نرسند انگاه ديگه ما خود اعلان خواهيم داشت که رهبران موصوف استعداد اداره کشور و تأمين صلح در وطن را نداشته و اينک شوراى عالي جهادي وظيفه مذکور را بدوش ميکشد و اگر احياناً

آنها موفق به تشکیل دولت شوند اتحاد میکانیکي ایشان در مدت کوتاهي از هم پاشیده و اسباب بروز چنان حالتي را تهیه میدارد که در اثر ان مردم عادي کشور جبراً به شورای ما مراجعه نموده و خواهان بدست گیري قدرت توسط خود مان مي شود. آنگاه ما میتوانیم با منطق مؤجه سیاسي وارد پروسه گردیده و با برخورداري از حمایت مردم خویش به پیش برویم.))

بسم الله الرحمن الرحیم

شورای عالی جهاد اسلامی

تقرر محترم داکتر جنرال عبدالرشید دوستم بحیث معاون نظامی شورای عالی جهاد اسلامی منظور است. از خداوند (ج) برایشان توفیق خدمت می طلبد.

رییس شورای عالی جهاد اسلامی

احمد شاه مسعود

۶۹

ګام په ګام سقوط

کابل وارخطا او تلولی و، نجیب الله تصمیم ونیو مرکز ته د جبار قهرمان ملېشې را ولېږدوي- خو د هوايي ډګر قوماندان د کندهار پر ځای الوتکې بلخ ته واستولې او له هغې ځای يې د جنرال دوستم نور افراد خواجه رواش او بګرام ته شېوه کړل...

لکه وراندې مو وويل، احمدشاه مسعود د رژيم له ځانګړيو کړيو سره پخه کړې وه - د جنرال تني له ناکامې کودتا وروسته يې د مخې ډېری خندونه لیرې شوي وو، د شمال لرزوونکو پرمختیاوو د کابل رژیم د پایښت ستنې لړزولې وې...

شمال کې د رژیم قوتونه یو په بل پسې د شوي ائتلاف په چوکات کې یو ځای کېدل، خو د جنوب او ختیز حالات دغسې نه وو - که څه هم له حکمتيار سره د رژيم یوه اړخ څه نا څه د پوهاوي مخه موندلې وه خو هغسې انګیزه لکه شمال کې چې را منځته شوې وه جنوب او ختيز کې ایجاد شوې نه وه.

حکمتیار کابل ته نژدې لوګر کې و، د جنوب، لوېديز او ختيز له جهادي ځواکونو او رژیم له قوتونو سره یې پخپل وخت او ځای همغږي او اړیکي را منځته نشوی کړی.

ګډه نماينده شورا:

مولوی حقاني د ((نماينده شورا)) په مټ له رژيم د واک پر لېږد کار

کړی و. خو د شمال چټکو پرمختیاوو هر څه په بل مخ واړول او پر قومي، سمتي، ژبنیو تمایلاتو ولاړ ائتلاف نویو غمیزو ته لار پرانیسته، د ملګرو ملتو د سولې پلان یې په اوبو لاهو کړ.

د تېر کال (۱۳۷۰) په مني کې پر ګردیز درانه عملیات وشول- ګردیز د مجاهدینو تر ټینګې کلابندۍ لاندې و- د ګردیز والي محمد انور حاصل او یو شمېر پوځي افسران په دغو عملیاتو کې ووژل شول.

د مولوي حقاني ځواکونو له ستو کندو او مېلن سه پرمختګ وکړ.

د رژیم پښې د ګردیز په دفاع کې لړزېدې - د میزان په اتمه یې صحرایي محکمه کې د ګردیز له پوستو او موقعیتونو په شا شوي افسران محاکمه کړل.

د ګردیز جګړو کې پر یوه ورځ د رژیم د ټانګ کنډک قوماندن ډګرمن محمد اعظم، ډګرمن سلطان محمد له ۲۹پوځي افسرانو سره ووژل شول په همدغه ورځ د وسلو دوه ډیپوګان وسوځېدل.

جنرال نبي عظیمي پخپلو یادښتونو کې کاږي:

((... تمام پوسته ها بدست حقاني می افتد، جنرال صیفور که زخم کوچکی برداشته بود به مرکز جهت تداوي انتقال میابد. حقاني بعد از گرفتن و اشغال تمام پوسته های دفاعي تعرض خود را توقف میدهد. معلوم نیست برای چه منظور؟ زیرا اگر در همان موقع آنرا انکشاف میداد بدون شک ګردیز را تصاحب میکرد.))

د ګردېز وضعیت:

مولوي حقاني بیا هم ګردیز ته د ننوتو بیره ونه کړه، بلکې د ګډې او

نماينده شورا پلان ته يې لومړيتوب ورکړ - په دې اړه يې دوې اعلامېې چې د وراندېزونو بنه يې لرله خپرې کړې، يوه د *قوماندانانو او مجاهدينو او بله* د جهادي مشرانو په نامه وه. د مجاهدينو او قوماندانانو اعلاميه کې راغلي: ... مجاهدين بنايي پر گرديز، غزني، لوگر، وردگو... د پوځي بريد او يرغل پر ځای د جهادي قوتونو د بشپړ تفاهم او يووالي له مخې د گډ شورايي سيستم له لارې له پوځي قطعاتو واک واخلي - داسې چې پوځ منحل نشي او تر هغې چې کابل کې مرکزي حکومت جوړېږي دغه گډې او نماينده شوراگانې د باصلاحيته مراجعو په توگه کار وکړي.

د جهادي قيادتونو اعلاميه کې مولوي حقاني له مشرانو غوښتي چې مشران څومره ژر کيدی شي پر يوه واحده اداره او موقت حکومت سلا شي - که نه، د دوی له اختلاف به هېواد د کورنيو شخړو، قومي او ژبنيو تربگنيو کومي ته ولوېږي.

په اعلاميه کې راغلي: د گډو شوراگانو له جوړېدو وراندې مجاهدين ښارونو ته له ننوتو ډډه وکړي.

اعلاميه کې پر پوځي قطعاتو غږ شوی چې بېلابېلو قوماندانانو او اړخونو ته د تسليمېدو پر ځای د مجاهدو گډو او متحدو نماينده شوراگانو سره خپل پيوستون اعلان کړي - يوې ډلې او تنظيم ته له تسليمېدو را وگرځي.

د دغو شوراگانو د تشکيل او جوړښت په موخه يې ۲۱مادو کې د نماينده شورا طرحه مشرانو ته ولېږله.

حقاني صاحب د جنرال اسلم وطنجار يو پيغام تر لاسه کړی و چې که بې وسلې مجاهدين کابل ته ننباسي دوی به يې مسلح او ستراتېژيک

موقعیتونه ور وسپاري، خو حقاني صاحب دا کار ونکړ، چې بېلا بېلو تنظیمو، ډلو او قوماندانانو ته یې د رژیم د ځواکونو تسلیمېدل کورنۍ جګړې ته مخه ورکول ګڼل.

د حمل پر ۳۱مه یې د سیمې قوماندانانو شورا کې ګردیز ته په ننوتو کې د بیرې عواقب څرګند کړل.

ده په ډاګه کړه چې غنیمت په هغسې مفهوم لکه دمخه چې تفسیر کېده جواز نه لري- ټول دولتي تأسیسات که ملکي دي که عسکري تر بیت المال اړه لري او ملي شتمني بلل کېږي.

په همدغې ورځ یې له ستو کندو، جهادي مشرانو سره مخابروي اړیکه کې غږ وکړ چې د یوې ملي شورا په ترکیب خپل توافق څرګند کړي او ټولو جهادي ځواکونو ته د هغوی د قناعت او تناسب له مخې غړیتوب ورکړي - چې تر واحد مشرتابه لاندې ګډه نماینده شورا له ملګرو ملتو سره په تفاهم کابل کې د مرکزي حکومت واګې تر لاسه کړي.

حقاني له احمدشاه مسعود سره هم په اړیکه کې و - مسعود غوښتل حقاني د غزني له لارې کابل ته د ننوتو پروګرام پلی کړي - خو د غزني له لارې کابل ته د ننوتو لار اوږده وه - چې نشوای عملي کېدای - له همدې ځایه یې حقاني ته وویل: دی به د ګردیز ځواکونو ته ووایي کابل ته د ننوتو لار ورکړي...

د ګردېز ځواکونو ته د ویلو خبره خپله یوه اندېښنه وه... ځکه خو مولوي حقاني کابل ته ننوتل وځنډول...

د ماضي له ترورمی د مستقبل تیارو ته

شاوخوا سپینو خېمو نیولی... د دوو دریو خېمو پر سر یوه شصت لارۍ ولاړه ده... له څو ورځو خلک له پریو سره انتظار دي...

پر ګردېز د ورختو انتظار...

د ځمکې مخ واورې نیولی... خو پل یې نشوای پټولی... د ونو بوټو پر څانګو، ښاخونو لکه سپین ګلان راختلی...

د سر سترګو ته په زړه پورې منظره، خو د زړه پر سترګو تپه تیاره...

ساړه دی خو چیچلی هغه نه... له ماښام وروسته یخني زور اخلي. دلته نو د ستو کنډو ساړه کومی شلولی وي... زما ډېری شپې موټر کې وي... دا زما کور، خونه، بستره هرڅه دي. د موټر سیټ مې نور هم شاته هوار کړ...

په ټک ټک راکېناستم... هېنداره مې کوږه کړه... سیلۍ لکه څپېړې په مخ لګي... علي جان پټو کې نغښتی خوله راوایسته... څو! کوم څای، چېرې...؟ د پوښتنې وخت نه و.... ډېری همداسې وې، ببله دې چې سره یوه شو منده...

که ګورم پیر صاحب راوخوت.

چېرته..؟

په لنډو په خندا کې خوده...

ګاډي له ستو کنډو واوښتل، لاندې یې د کین لاس شېلې ونېوې... له نیم ساعت مزل وروسته ښي اړخ ته وګرځېدل... وراندې تته رڼا لیدل

کېده... موټران ورو او بیا تم شول... باډیګارډان یو یو له موټرو الوتل څه پته نشوای لګېدای...

هېڅ څه نه ویل.... د خوست جنرالان هم پټه خوله وو.

هر یوه ته ځیر ځیر ګورم لکه خولې یې ګنډلې... له دوی سره مې اړیکې د اشنایی هغه ګرځېدلې... ډاډه یو بل سره د راز خبرې راسپړو.... خو دلته یې لکه خولو ته کولپ اچولی.

جنرال سوله مل مې په کراره وپوښت... ایله یې د جنرال امام الدین په نامه خوله چوله شوه. په خبره ورسېدم...

دوه مخالف بلکې دښمن یو بل ته مخامخ وو... خولې بیا هم ګنډلې، خوله پوزو بړاس لکه لوګی خوت... ما د خپلې دمې راکښلو غږ اورېدای شوای...

سپوږمۍ پر واوره نقریي وړانګې غوړولې، اسمان تک شین او له ستوریو ډک دی... سړی داسې ګڼي لکه خپله سایې هم سینه کې کولپ کړې وي...

حیرانوونکی ناځرګنده چوپتیا د څو شېبو لپاره پر ونو بوټو د سیلی د څپو په لګېدو ماته شوه... سړي ته به احساس شو چې ژوندي دی...

د جنرال امام الدین دنګه ونه دوړین جمپر لاندې له لیرې جوته وه، دواړه لاسونه یې د خړ عسکري پتلون جیبو کې هغسې نغښتي چې کېنې اړخ ته یې د ځړېدلې تفنګچې خوکه بربنده کړې وه.

ده خپلو پلو ته کتل، لکه خپل ګامونه شماري، تر غټو عسکري بوټان لاندې د واورې زېږوي ختل...

حقاني صاحب او جنرال امام الدین یو بل ته مخامخ ودرېدل، جنرال د پتلون له جیب لاسونه راوایستل... د ده لاسونه رېږدېدل.

ستړي مشي او له هغې وروسته د جوړپخير لنډه پوښتنه...

حاجي خليل پر واوره خپل پتو وغوړاوه... حقاني صاحب او جنرال کېناستل... د خوست جنرالان هم د پتو څنډو ته تکيه شول، په ترخه موسکا يې د يو بل لنډه پوښتنه وکړه.

زه ظاهرا د ستو کنډو يوه خوړ په ژۍ چوپ او هک حيران ولاړ يم، پر کېمره پورې مې گوتې نښتې... ايله مې د يوه تصوير لپاره تنې کېکاږل شوه، چې زړه او ذهن مې ډېر وړاندې د ماضي تيارو کې ورک دی.... د پنجشنبې له غرمې وروسته ..... هغه بدمرغه ورځ چې کابل کې ټانکو او ماشيگنو له خولو اور غورځاوه، د الوتکو غوړمبی و، پر ارگ د بمباريو لوگي ختل...

امام الدين ددغه بدمرغی هغه کردار چې پر ولسمشر سردار محمد داود خان يې د گولی چلولو په وياړ د کودتا او انقلاب د بري تيکه خپله گنله...

امام الدين پر سردار د تسلېمدو امر کړی و، خو د تسليمی لغت سردار د خپل ژوند ډکشنرۍ کې نشواى موندلی.

سردار ددغسې غوښتنې ځواب د تومانچې له خولې پرته نشواى ليداى...

سردار شهيد شو... امام الدين زخمي... سملاسي يې خلور سويزه روغتون ته ورساوه... او بيا شوروي ته....

امام الدين ژوندی پاتې شو، جنرال شو، د قول اردو قوماندان دی... د ثور کودتا د اغاز او انجام يو بدمرغ کرېکتر... چې نن يې د ملگرو په خبره د ثور پرتمين او په شا نه تلونکي انقلاب جنازه خاورو ته سپارله...

امام الدین له الحاج «حقاني» سره دخبرو په حال کې

د گردېز وروستۍ پرمختیا

مولوي حقاني د ثور پر لومړۍ (سه شنبه ماښام) د جنرال رحمت الله ساپي، ډگر جنرال محمد ظاهر سوله مل، برید جنرال مصطفی، حاجي خلیل الرحمن په ملتیا له ډگر جنرال امام الدین او تورنجنرال نبي جان سره مخامخ خبرې وکړې.

حقاني دوی ته ډاډ ورکړ چې نه غواړي د چیغې په صورت کې گردیز ته ننوځي - بلکې غواړي د تفاهم او همکارۍ له مخې د یوې نماینده شورا له لارې گډه اداره را منځته کړای شي - چې امنیت ټینگ او د بې نظمۍ او گډوډۍ مخه ونیسي.

د دې لپاره یې دوی ته یوه یوه ټاکي واکي مخابره ورکړه - خو ډگر جنرال امام الدین له نماینده شورا سره پیوستون وځنډاوه...

د ثور پر دویمه د گلم جم ملېشې له گردیز، کابل ته ولېږدېدې - جنرال امام الدین د سبا وعده پوره نه کړه.

تـــا چې سبا وکړ، سبا نه راځې
راشي په هر چا خو په ما نه راځې

ده له حقاني سره اړیکه ټینگه نه کړه - په دې توگه د ثور پر درېیمه د گردیز قطعاتو امنیتي کمربندونه پرېښودل او د مجاهدینو او ولسي خلکو بېلا بېلې ډلې ښار ته ننوتې ...

یوازې د گارد قوماندان تورنجنرال احمد علي اقتاش مقاومت وکړ - دغه قطعات چې د گردیز د رباط سیمې پر یوه غونډۍ ځای پر ځای شوي وو - د مجاهدینو پر وړاندې ودرېدل، تورن جنرال احمد علي

اقتاش په ډاګه کړه چې له حقاني پرته بل چا ته وسله نه شي اېښودی.

له همدې ځایه حقاني له خپلو ملګرو سره د ګارد قوماندانی ته ولاړ - جنرال اقتاش د وسلو، مهماتو او وسایلو لست ورکړ. مولوي حقاني پوځي افسرانو او عسکرو ته لنډه وینا وکړه چې غت تکي یې دلته را اخلم:

زما عزتمندو!

تاسې ګورئ لوی ښارونه فتحه شوي، څکه خو پخوانی بدی او دښمنی له منځه ولاړې، الحمد لله د هغې ځای دوستی او وروری ونیو - څکه خو موږ تاسې یوه صف کې ودرېدو...

... زموږ دا نظر و چې نور وسله وال پوځونه څوک له مجاهدینو سره جګړې ته نشي اړ کولی - څکه خو دا وسلې، مهمات او وسایل غنیمت نشي بلل کېدی - ستاسې صاحب منصابانو او عسکرو تکلیف، مجاهدین خپل تکلیف ګڼي...

... موږ ګردیز ته په ننوتو کې څکه له عجلې کار وانخیست چې څوک د چیغې په صورت کې ښار ته د داخلېدو مخه ونه ویني - چې ملي شتمني خوندي پاتې شي او دولتي تأسیساتو ته زیان ونه رسېږي، څکه خو موږ د قول اردو قوماندان جنرال امام الدین او د ده ملګرو ته وویل چې اول خط مه رنګوئ، باید د ګډ اقدام او تفاهم په نتیجه کې مجاهدین ښار ته داخل شي، موږ داد ورکړ چې مجاهدین ستاسې د عزت او ناموس دفاع کوي، داسې دفاع لکه له خپل عزت او ناموس چې دفاع کوي - موږ د نماینده شورا د طرحې یو نقل هم ورکړ - چې د وسلو ډیپوګانو، دولتي تأسیساتو حفاظت او ساتنه وکړی شي.

موږ دوی ته وویل: هغه څه چې په موږ حل کېږي، موږ به یې حل

کړو او هغه چې په تاسې حل کېږي، تاسې به اقدام کوئ او هغه چې په ګډه حل کېدای شي، ټول به يې په حل و فصل کې برخه اخلو، متأسفانه چې هغوی په خپله وعده وفا ونه کړه او خبره يې تعويق کې واچوله.

کله چې خلک ښار ته داخل شول - موږ بيا هم خپل ملګري وځنډول - خپلو مجاهدينو ته مو وويل: موږ له هغوی سره خبرې کړې. بايد ارتباط ورسره ونيسو خو چې خبر شو دوی له ګرديز وتلي وو...

موږ خپلو مجاهدينو ته وويل: چې پوځي قطعاتو ته هېڅ ډول تکليف او زيان ونه رسوي، قطعات ټول سلامت پرېږدي، د بيت المال او ملي شتمنيوساتنه وکړي.

زما عزتمندو!...

... تاسې ته به معلومه وي له موږ سره داسې اشخاص هم شته چې له رژيم سره يې ډېر کار کړی - بيا يې له موږ سره لکه تاسې اسلامي اخوت پيل کړی. موږ د خوست فتحې پر وخت هم دا کار وکړ چې هېڅ‌ډا ته تکليف ونه رسېږي، موږ د خوست ۴۰۰زخميان روغتون ته انتقال کړل - شخصي ډاکټران مو ورته ونيول، سره صليب ته مو ورکړل که څه هم مجاهدينو دغه پوځيان په سخت او خونړي جنګ کې نيولي وو - د دوی له لاسه د مجاهدينو شهيدان لا دفن شوي نه وو - خو موږ دوی په عزت له ځان سره وساتل او له څه مودې وروسته مو خوشي کړل.

خو تاسې چې بې جګړې موږ سره يو ځای شوي ياست، حتی زه دا وايم تاسې خدمت کړی او يوه قرارګاه مو حفاظت کړې، ځکه خو زه تاسې ته زنده باد وايم او ډېر درڅخه خوشاله يم موږ او تاسې به خپله وروري پالو، دعا کوم چې الله تعالی د دنيا او اخرت نېکبختي در په

برخه کړي...

دلته مولوي حقاني د سنډې ټايمز او واشنگټن پوسټ د خبريالانو پوښتنو ته لنډ ځوابونه ورکړل.

سنډې ټايمز: د کابل شاوخوا ځينې قوتونه پراته دي، غواړي پر کابل حمله وکړي، تاسې په دې هکله څه نظر لرئ؟

حقاني: کابل رژيم له سقوط سره مخامخ دی - اوس دغه رژيم د جنگ لپاره هدف نشي گرځېدی - که اوس جگړه کېږي دا به د قدرت لپاره وي.

واشنگټن پوسټ: هغه پوځيان چې گرديز کې مجاهدينو سره يو ځای شوي د افغانستان پوځ کې به ځای ولري؟

حقاني: راتلونکې اردو کې د دوی له نقش سترگې نه شي پټېدای.

علی احمد اقتاش ريښتينی او با کرکتره جنرال بريښېده، د ده روحيات لوړ، هېواد پالنه او ملي غرور څرگند و ... خپل غوند او تأسيسات يې وساتل ... کله چې عرب خبريال احمدزيدان ده ته کامره مخامخ کړه، لاس يې ورته ونيو ... ما ته يې وويل : ننگياله ! دوئ ته ووايه دا دعکسونو وخت نه دی ... ما زيدان له عکسونو منع کړ، جنرال اقتاش زما څنگ ته راغی ... ويې ويل: د دوی هغسې دغسې د وحشي عربو ... زما عکسونه اخلي ... ما ته د ده غبرگون او خبرو خوند راکړ، غبرگون مې ترې تاو کړه ... ده پر تندي ښکل کړم...

د شمال له پرمختياوو سره مولوي جلال الدين حقاني ستو کندو کې څو ځلې له مسعود سره په مخابره کې خبرې وکړې خو مسعود ده ته د زړه خبره ونه کړه، مسعود له مولوي حقاني غوښتل له گرديز واوړي او کابل ته نژدې خپل ځواکونه ځای پر ځای کړي، مسعود مولوي حقاني

ته ویل: چې دی به د گردیز څواکونو (جنرال امام الدین) ته ووایي چې لار در کړي.

مسعود په دې فکر و، چې که وتوانېږي حکمتیار او حقاني پخپلو کې ولوېږي او یا لږ تر لږه د مولوي حقاني څواکونه د هغه په مخه کې خنډ وگرځي. همدغسې یو پلان ائتلاف په ننگرهار کې هم درلود چې سلفیان خپل څواکونه له کونړ نه جلال کوټ ته را وړاندې او د حزب قوماندان انجنیر غفار له څواکونو سره چې د کونړ په مخه (ښېوه) کې ځای پر ځای وو په جگړه بوخت شي.

سړی نېوهېږي جنرال امام الدین څرنگه ونه غوښتل په گردیز کې موجود امکانات او مهمات یوې گډې ادارې یا په بله وینا د مولوي حقاني د پلان او پروگرام له مخې نماینده شورا ته وسپاري، امام الدین د ښار کمربندونه پورته کړل او پر گردیز د مجاهدینو او ولسي خلکو لښکر چې همدې گړی ته منتظر وو ور مات شو.

د احمد شاه مسعود لخوا گردېز ته د لارې ورکولو خبره دغه راز رابرسېره کولی شي...؟

بسم الله الرحمن الرحیم

د افغانستان د جهادي قوماندانانو د سرتاسري شورا اعلامیه

د محترم الحاج جلال الدین ((حقاني))

پیغام

د دوو هفتو را پدېخوا د پکتیا ولایت مرکز د مسلحو قواوو سره اخري او مخامخ ملاقات کې د جنوب د سمت عمومي قوماندان الحاج مولوي جلال الدین ((حقاني)) ډگر جنرال رحمت الله ((ساپي)) ډگر جنرال محمد ظاهر ((سوله مل)) برید جنرال مصطفی او د مسلحو

قواوو له طرفه د قول اردو قوماندان ډګر جنرال امام الدین د څارندوی قوماندان تورن جنرال نبي جان او د هغوی د نورو ملګرو په موجودیت پرون شپه ۱۳۷۱/۲/۱ اخري مجلس وشو او څلور ساعته يې دوام وکر د هرج و مرج او ګډوډۍ د مخنیوي او ملي شتمنیو د ساتنې په غرض د سیمه ییزې نماینده اسلامي شورا طرحه ورته قرأت او تسلیم شوه خو مقابل لوري د ګډې ادارې اعلان سبا ته پرېښود او په دغه وعده یې وروستۍ فیصله وځنډوله- له بده بخته د ۱۳۷۱/۲/۲ په شپه کابل ته د جنرال امام الدین او یو شمېر نورو جنرالانو په لېږد د ښار امنیتي کمربند مات او پر سهار یې نا منظم مجاهدین پر ښار ور وختل.

همدارنګه د جنوب ټولو ولایاتو په ګډه فیصله وکره چې د امنیت له تأمین وروسته خپلې قواوې چې د مجاهدینو سابقه قوت او نوي فتحه شوې سلاح او وسایط په کې موجود دي کابل کې د سولې لپاره د الحاج مولوي جلال الدین ((حقاني)) تر مستقیمې قوماندې لاندې د کابل په لور حرکت وکري.

والسلام

د افغانستان د جنوبي سمت عمومي قوماندان

او د قوماندانانو سرتاسري شورا رئیس

الحاج مولوي جلال الدین ((حقاني))

له جنرالانو سره شپه

شپه مو د جنرال اقتاش بلنداژ کې شوه، دا یوه وسپنیزه کوټه ده له باندې لکه جونګړه، دننه په چپرکټونو، بسترو، بریښنا او نورو وسایلو سمبال- ځان مې د جنرالانو تر منځ کلابند لیده لکه یوې جلا نړۍ ته ننوتی وم، یا کومه نوې وچه مې موندلې... دېرې څېزونه راته نوي وو، له رازونو او اسرارو ډک...

غوښتل مې د زړو خبرې واورم، خو اوس یې هم پرانیستې خبرې نه کولې - یوازې د جنرال ساپي ټوکو د مجلس مالګه برابرولې شوای... پر جنرال اقتاش او جنرال ساپي سربېره، جنرال مصطفی، جنرال محمد قاسم، جنرال ګل اقا او جنرال محمد عظیم هم شپه دلته واړوله. د غونډ مربوطاتو کې پوځي حاکمیت او دسپلین حاکم دی، د جنرال اقتاش حکم او امر تینګ چلېږي... د شپې ما سترګې پټې نه کړای شوې چې جنرال مصطفی کرۍ شپه خورېده بلکې غورېده...

جنرال باید جنرال وي، چې جنرال تر اخره جنرال پاتېږي، له تقاعده بلکې، مرګ وروسته هم... ځکه پوځ ښایي سیاسي نه اوسي...

چې هر جنرال سیاست بایللی... سیاست جنرالان له پوځ لېرې کولی شي، سیاستوال یې نه شي ګرځولی... پوځیان باید د سیاست له حق محروم اوسي... نه یوازې پوځي جنرالان بلکې جنګیالي او مجاهدین هم... که دوی ته یې په لاس ورکړي له خاورو، شګو یې ډکوي... د پوځ پوست چې هر جنرال غورځولی، د سیاست پوست نه دی پرې زرغون

شوی، لغریان شوي... چې جنرالان اوجنگیالي سیاست کې هم له جنگ او زور لاس نه شي نیولی... دوی له خپل مزاج او طبیعت مجبور دي...

نیش عقرب نه از پی کین است
مقتضـــای طبیعتش این است

خو افغاستان کې سیاست نه شته که وي جنگي سیاست دی... د جنرالانو، جنگیالیو او مجاهدینو...سیاست د خدای قهر دی... ما له دوی افغانستان کې د ټانکونو، الوتکو او پوځي وسایطو د ارقامو پوښتنه وکړه...؟ نه یې شوی ښوولی که نه یې ښوول...

د پاکستان د ټانکو، الوتکو له شمېر مې چې ورته یاده کړه... خولې خلاصې پاتې شوې، نه یې شوای منلی چې دا گني د یوه هېواد اشد محرم رازونه دي...

... را ته وایي تا دا احصایه له کومه کړه...؟ ورته وایم جنگ ورځپاڼه هر کال د هند و پاکستان د پوځي وسایطو دغسې ارقام خپروي...

د ټانکونو شمېر، نوعیت، گوزاریز څرنگوالی... نه دې شوای پرې منلی... جنرال ساپي هم زما د خبرو له تائید غاړه غړوله څکه خو زه وایم جنرال چې هر څه شي بیا هم جنرال دی... باید جنرال وي...

جنرال اقتاش په ټوله مانا جنرال و، دده خبره او شخصیت کې د ماتې، اسارت، تسلیمی هېڅ نښه او اغېز نشوای تر سترگو کېدی هماغسې داډه، فعال او با ډسپلین ... د ده دغه د یوې شپې ورځې ملتیا او بندار د جنرالانو په اړه زما ټول سوچ واړاوه ...

سهار مې له غونډ لېرې خوړ کې حقاني صاحب پر یوه گوښې چوکۍ یوازې او خواشینی ناست وموند، ساتونکي لېرې ولاړ دي... لکه زما راتلو

ته يې له سره پام نه وي... ناڅاپه يې زما سلام، عليک کړ... بېرته خپلو سوچونو کې ډوب شو... له لږ ځنډ وروسته زه بېرته وګرځېدم - که ددغې خواشينوونکې چوپتيا پته ولګوی شم... د ساتونکو خولې مې بوی کړې، خو څه مې ونشوی موندلی...

ځرنګه چې پېښور ته مې د تلو خبره غوټه کړې وه، بېرته حقاني صاحب ته ورستون شوم... ورته وايم حاجي صاحب زه به پېښور ته ولاړ شم... وايي ولاړ شه... دا يې نه ويل د څه لپاره؟ څه وکړه... څه کوې ...؟ له لږ ځند وروسته بې له دې چې حقاني صاحب مې پوښتلي وی لکه له ځان سره وايم: ښه به وي پکتيا، خوست او ... ته قوتونه راتول شي...

ما د جنرال ساپي له بېګانيو ځرګندونو دا پته لګولی شوی چې دی به هرومرو حقاني صاحب ته د کابل سلا ورکړي... ده د کابل جګړو مخنيوي کې د حقاني صاحب رول او منځګريتوب ارين ګانه... خو ما ته خدای مې دې غاړې نه بندوي د جنرال صاحب دغه هيله کې د چوکۍ او مقام هوس ښکاره شو...

حقاني صاحب را سره په همدغسې نيولې خبره سره مخه ښه وکړه... ما هم له دې زيات څه نشوای ويلی... لاهور کې قوماندان ګل حسن په تليفانه خبر کړم، چې حقاني صاحب په جرګه کابل ته تللی... جنرال ساپی د احمدشاه مسعود له خوا د ملي دفاع وزارت بېواکه بې امتيازه مرستيال شو... خو ملېشو د ده پک اپ وتښتاوه، ده يوازې د استاد رباني په لاسليک يو فرمان تر لاسه کړای شو... په عملي ډګر کې يې مخه ډب وه...

جنرال صاحب پر دغه فرمان خورا خوښ ښکارېده... ما ته يې

احوال راکړ کاروان روان دی...

حقاني صاحب ته مې په دې اړه یو لیک وکیښ... دری ورځې وروسته ځواب را ورسید:

محترم ورور ننګیال صاحب!

السلام علیکم ورحمه الله وبرکاته!

تاسې ته بهتره معلومه ده چې تر اوسه د حکومت استقرار او سیاسي اهداف نه دي واضح، ائتلافي شکل لري، چې ملي اسلامي صبغه یې هم مشکوکه ده. ما هم تر اوسه حکومت کې برخه نه ده اخیستې، یو وار دې وضعه معلومه شي بیا به په درنښت سره د فرهنګي اموراتو په ارتباط حکومت کې رسما شامل شې، په دې مورد کې تاسې ورونه ښه پوهېږئ، نور مو په خدای سپارم.

جلال الدین حقاني

وروسته چې د کابل له نویو جګړو جنرال ساپي پلچرخي ته سر وایستی شوای، هر یوه ته به له دې خبرې سره ولاړ و، چې که تر ماهېر یې واړوي.... ما ورته کړه جنرال صاحب کاروان څنګه شو روان دی که تم...؟ ده په خندا راته کړه: ... روان دی خو په شا...

د شمال خپې د کابل پر خوا:

په شمال کې د مسعود وروستي سوقیات پروان کې وو چې خواکونو یې بې له کوم مقاومت چاریکار لاندې کړ، له همدې ځایه وه چې د نظار

شورا ۸۰۰ وسله وال د جنرال بابه جان د قومي مليشو په پرده کې کابل ته ننوتل او د گارنيزيون قوماندان جنرال نبي عظيمي د پلان له مخې په حساسو ځايونو کې ځای پر ځای شول. که څه هم په وروستيو کې ډاکټر نجيب الله، نبي عظيمي ته ويلي و چې په مزار کې سکاډ شند او الوتکې بگرام ته ولېږي خو هغه دې کار ته بيا هم پلمه جوړه کره.

په شمال کې همدا يو شعار خوله په خوله گرځېده: ((نجيب ميخواهد فاشيزم پشتونها را برای صد سال ديگر بر کشور مسلط نمايد)) داسې تبليغات روان وو چې ډاکټر نجيب، وطنجار، پکتين، جمعه اخک، مانوکی منگل، لايق په جهاد کې د پښتنو ځواکونو په همکارۍ يو گډ پلان او پروگرام تر لاس لاندې نيولی او غواړي واکمني د پښتنو په لاس کې پاتې شي...؟

له ورخه تېرې اوبه:

د ۱۳۷۰لمريز کال د کب پر ۲۷مه ډاکټر نجيب د دوستم تول شرايط منلي وو د حيراتان لار ترلې، کابل د بشپړې کلابندۍ په حال کې و په همدې مهال سمنگان د جميعت په لاس سقوط وکړ.

شمال کې د رژيم ځينې نور اړخونه د پرله پسې تبليغاتو تر اغېزې لاندې و، دوی داسې گنله چې د حکمتيار پر ځای له مسعود سره ښه چلېدلی او د گډې ژبې پيدا کولو وړتيا لرلی شي.

د مزار له سقوط وروسته جنرال نبي عظيمي کابل ته ستون شو که هر څو يې د ډاکټر نجيب او وسله والو ځواکونو د قوماندانۍ غونډه کې په اوښلنو سترگو او له غريو ډک اواز د مزار د سقوط جريان په

خواشینووںکو ټکو څرګنداوه خو له باطني حرکاتو یې د یو فاتحانه ماموریت د ترسره کولو څرک له ورایه لګېدی شوی، ډاکټر نجیب یوه کمېټه د کاویاني، مزدک، بریالي، یعقوبي او وطنجار په ګډون جوړه کړه چې له دوستم سره اړیکي وساتي که د رژیم له مخالفت نه لاس په سر نه شي لږ تر لږه خو د حل تر مهاله ناپېیلي او خودمختاره حیثیت خپل کړي.

نبي عظیمي ډاکټر نجیب ته همدا یوه خبره کوله چې دی به د نوي کال پر ورځ د روضې جنډه د رژیم په نماینده ګۍ پورته کړي.

نجیب الله مزار ته د دوستم د ځواکونو د لېږلو تېروتنه ومنله او په دې اړه یې د ټولو پرېکړو مسئولیت پر غاړه واخیست.

ډاکټر نجیب له یوې بلې تېروتنې سره مخامخ کړی شو، ده ته داسې ښودل شوي وو چې د مسعود برید پر کابل ځکه ناشونی دی چې پروان کې یې د حکمتیار ځواکونه په مخه کې دي، خو د مسعود ځواکونه لا مخکې د جنرال بابه جان له هغو سره کابل ته ننوتي وو، د حزب قوماندان معلم فرید او فتح محمد هم د مسعود مخه ډب نه کړی شوه یا یې نه غوښتل د ده مخه ونیسي، پر ډاکټر نجیب ناوخته شوې وه ښایي په وروستیو کې یې د مسعود پر ځای حکمتیار غوره بللی وي خو اوبه له ورخه تېرې وې.

حکمتیار وروسته دا خبره د ننګرهار پوهنتون محصلینو یوه غونډه کې په ډاګه کړه: د نجیب له اړخه را ته پرله پسې پیغامونه را تلل، ده له استعفا پېنځه ورځې د مخه یو لیک را ولېږه چې حزب به د مشر ورور په توګه په حکومت کې مني، په نظام کې چې هره څوکۍ غواړي په واک کې مو ده خو له موږ نه سترګې پټول بې انصافي ده.

ګوند ځلور لکه غري لري له یوې مخې زموږ حذفول ناشوني دي، که حزب اسلامي زموږ دغه خبرې او وړاندیز ونه مني بیا به وګورئ چې د اقتدار واګې د چا لاسونو ته لوېږي...

نجیب الله لکه تکان خوړلی وي او یا له یوه درانه او ویرووونکي خوبه پاڅېدلی وي، پرېکړه کوي کابل ته د جنرال جبار قهرمان ملېشو د را وړلو لپاره کندهار ته ځلور الوتکې پلان کړي، خو د هوایي دګر قوماندان جنرال فتاح د کندهار پر ځای الوتکې مزار ته واستولې او د دوستم ملېشې یې د بګرام او خواجه رواش په هوایي دګرونو کې ځای پر ځای کړې.

نظامي عالي شوار ته د واک لېږد غوښتنه

د حمل پر ۲۷مه د بهنين سپوان مرستيال حسين بوستالي يوې نظامي شورا ته د واک سپارلو خبره د رژيم له پوځي مسئولينو سره شريکه کړه، جنرال عظيمي په جريان کې و، داکتر نجيب پوځي شورا ته د واک سپارلو هرکلی وکړ، د پوځي شورا غړي لاندې کسان په پام کې نيول شوي وو:

لوی درستيز ستر جنرال اصف دلاور د شورا مرستيال، د هوايي او مدافع هوايي قوماندان دگر جنرال عبدالفتاح، دگر جنرال عبدالعظيم زرمتی د کورنيو چارو وزارت معين او د انقلاب د دفاع عمومي قوماندان، د دولتي امنيت مرستيال او د ملي گارد عمومي قوماندان دگر جنرال سيد عظيم، د سرحدي قواو عمومي قوماندان تورن جنرال غلام فاروق، د کابل ښار د ځارندوی قوماندان تورنجنرال ولي، دگر جنرال عبدالرشيد دوستم د ۵۳مې فرقې قوماندان، د ۸۰مې فرقې قوماندان تورن جنرال حسام الدين، د ۷۰مې فرقې قوماندان تورنجنرال مؤمن.

همدارنگه به په پاکستان او ايران کې د تنظيمونو يو يو نماينده هم په پوځي شورا کې برخه ولري. د پوځي شورا مشر ستر جنرال محمد نبي عظيمي په پام کې نيول شوی و.

په دې تولو پرمختگونو کې کابل کې د فرانسې سفارت چې له ارگ

سره نژدې موقعيت لري فعال نقش درلود، دغه سفارت د پېښو په اړه د لومړنيو خبرونو د سرچينې په توګه د يوه اژانس بڼه غوره کړې وه، د ډاکټر نجيب د استعفا خبر هم تر ټولو دمخه د فرانسې خبري اژانس AFP ورکړ، په دې توګه سفارت د پېښو په اړه لکه يوه محوري اداره فعاليت درلود.

درواغجن خوبونه:

فرانسې سفارت د مدرنو مخابراتي او جاسوسي وسايلو په لرلو سره د مسعود او پرچم همدارنګه د دوی او بهر تر منځ د اړيکو په ټينګولو کې مهم رول درلود.

داکتر نجيب نور محاصره و، د ملګرو ملتونو د سولې پلان د سبوتاژ او تخريب عمليې د بشپړېدو په درشل کې و چاره هڅوکي ته رسېدلې.

د مارچ پر ١٨مه نجيب الله د لومړي ځل لپاره اعلان کړه چې اقتدار پرېږدي او په راتلونکي حکومت کې هم له ونډې اخيستلو تېر دی، مجاهدينو په دې ټينګار کاوه چې ملګري ملتونه خپله د پېښو ټکو طرحه پر نجيب الله نشي منلی، که منلی يې شي نو د دې خبرې ضمانت څه کېدی شي؟!

له همدې ځايه وه چې ملګرو ملتونو د يوه داسې سند تر لاسه کول غوښتل چې د مجاهدينو خوله ور پټه کړي.

د ملګرو ملتو مامورينو فکر کاوه چې د داکتر نجيب د استعفا له اعلان سره به د مجاهدينو د پروپاګند او پلمو تر ټولو خطرناک او زهرجن غشي له اغېزې ولوېږي او دوی به د ملګرو ملتونو له خوا

وړاندې شوي حل ته غاړه کېږدي او که مخالفت يې وکړ نو ټوله نړۍ به ورته د ملامتيا ګوته ونيسي او يوازې به پاتې کېږي. په حقيقت کې د ډاکټر نجيب همدغه اعلان د ده د حکومت لړزانده ستنې ونړولې ملګرو ملتونو هماغه تېروتنه وکړه چې د سترګو په رپ کې يې د لوبې لوری واړاوه.

بنين سيوان په دې پوه شو چې د ده له لاسه د فشار او تهديد هغه وسيله ووتله چې مجاهدين پرې ووېروي څکه خو يې ډېر ژر د ۱۵کسو **نومونه:** ډاکټر صمد حامد، سيد شمس الدين مجروح، پوهاند عبدالسلام عظيمي، سلطان محمود غازي، ډاکتر يوسف نورستانی، زهره يوسف، عبدالستار سيرت، محمود حبيبي، عبدالجبار ثابت، عزيز الله واصفي... (ليست دقيق ندی چې تر اوسه مې باوري لاسوند ندی موندلی) اعلان کړل چې مجاهدين په تېره سخت دريځه تنظيمونه بېرته يو ګام شاته واخلي.

د اپريل پر لسمه ډاکټر نجيب يو ځل بيا اعلان کړه چې که عبوري حکومت جوړ شي که نه، دی به د اپريل تر پايه له اقتدار نه ګوښه شي د باوري اشخاصو په وينا پاکستان دغه وخت له منافقت نه ډک دريځ خپل کړی و.

پاکستان د مجاهدينو له مشرانو سره په خبرو کې هغوی ته ويل: د ملګرو ملتونو چارواکي احمقان دي، هغوی چې څه کوي، کوي يې دې، بلاخره ناکامېږي، پاکستان د مجاهدينو د مشرانو ملاتړی دی.

له بلې خوا يې د ملګرو ملتونو له چارواکيو سره خبرو کې هغوی ته نه يوازې د پاکستان له خوا د بشپړ ملاتړ وعده ورکوله بلکې په مهاجرو يې د راشن بندولو او د تګ راتګ محدودولو خبره هم کوله چې کابل ته

يې د لس زره تنه غنمو د مرستې وعده د خپلې ژمنې او ملاتړ د ثبوت په توګه وراندې کوله.

هلته په اسلام اباد کې د مجاهدينو مشرانو تر منځ ناندرۍ روانې وې د دوی په غونډه کې د پاکستان صدراعظم نواز شريف، د ای اس ای مشر تورن جنرال جاويد ناصر او بهرنيو چارو کې د دولت وزير صديق کانجو برخه لرله.

د پنجشنبې په غونډه کې د استاد رباني دريځ ګونګ و، داسې ښکارېده چې له احمدشاه مسعود نه د څه پيغام تر لاسه کولو انتظار کوي.

په همدې وخت کې نواز شريف له استاد رباني وپوښتل: که په کابل کې څه بدلون راشي او ستاسې د تنظيم قوماندانان په کې برخه ولري ستاسې عکس العمل به څه وي؟

په غالب ګومان نواز شريف به ای ايس ای په کابل کې له پېښېدونکو بدلونو خبر کړی وي. استاد رباني په ځواب کې وويل: زه به هغه وخت په دې اړه د پرېکړې تصميم ونيسم چې دا کار ترسره شي.

نواز شريف خپله خبره تکرار کړه، خو رباني صاحب يو ځل بيا ځان تېر کړ، پر همدې مهال رباني ته د خپل تنظيم د نظامي کمېټې رئيس انجنير ايوب تلېفون راغی، د تلېفون له اورېدو وروسته رباني په داسې حال کې چې خوله يې له خندا نه تولېده وويل: مبارک مو شه کابل فتحه شو، د نورو خبرو ضرورت نه شته.

په داسې حال کې چې تر دې دمه ټول د بنين سېوان هلوخلو او پېنځه فقرييزه طرحې ته سترګې پر لار وو چې د ملګرو ملتو د پلان له مخې به ۱۵کسيز هيئت ته واک تسليمېږي، هېچا هم دا نه وه اټکل کړې

چې پرچم او ستم به په دومره اسانۍ د ملګرو ملتونو پلان تخریب کړي شي.

حکمتیار له غونډې په وتو او قطب الدین هلال د باصلاحیته استازي په توګه پرې ایښی و.

په حکمتیار پسې یوه ځانګړې الوتکه پېښور ته ولېږل شوه حکمتیار په اسلام اباد کې درې طرحې وړاندې کړې وې:

- د کابل شاوخوا قوماندانانو ته دې عبوري اقتدار وسپارل شي، د دوی لپاره د ۵۰ او حتی سل کیلومترۍ واټن ټاکل کېدای شي.
- د جهادي مشرانو قیادي شورا دې جوړه او له غیر متنازع اشخاصو دې عبوري حکومت جوړ کړی شي.
- له هغو کسانو چې په پېښور کې پرې موافقه شوې وه عبوري حکومت جوړ شي.

وخت په چټکۍ تېرېده په دومره چټکۍ چې د دغسې طرحو د عملي کولو فرصت او حوصله یې نه لرله.

ایران هم پر لوبه له ورګډېدو د «انقلاب صدور» نړیوالې اجنډا ته چانس موندلی و... په پاکستان کې یو ایراني دیپلومات ((نجفي)) له یوه پلاوي سره له ایران نه مزارشریف ته تللی و او هلته یې له دوستم، نبي عظیمي، جنرال مؤمن او احمدشاه مسعود سره خبره پخه کړې وه.

ایران ځکه دغه لوبه په مهارت سره په مخ یووړه چې د مسعود او عظیمي په خبر لوبغاړي یې په لاس کې لوبدلي وو د لوبې بله ځنډه داسې وه چې مسعود د کابل تخت تر لاسه او نور مجاهدین یې پر خلاف وسلې ته لاس کړي او یا هم د پښتون او تاجک مسئله ترې جوړه کړي.

د يوې لوبې پای د بلې پیل:

څرنګه چې د مجاهدينو اتحادونه د بهرنيو مرستو د ژمنو په موخه را منځته کېدل، له همدې ځايه دغسې اتحاد له میاشتو کال زيات نشوای پايېدای- دلته به بيا د اتحاد په وسايلو داسې چور جوړ شو چې يوه به پر مالي کمېټه خېټه واچوله بل به پر نظامي کمېټه ګونډه وهله- تر مېز څوکيو پورې به يې ورسره تښتول، دېرى دغسې اتحادونه د نويو تنظيمو سته ګرځېدل.

په اتحادونو، ائتلافونو پسې د حکومتو وار را ورسېد- پاکستان کې چې نژدې تر سلو زيات تنظيمونه جوړ شوي وو، اوو جهادي تنظيمو کې را ټول کړی شول، تنظيم هغه پېژندل کېده چې وسله وال ولري جنګيالي وړاندې کړي- څکه خو د جهاد سياسي اړخ له سره پاموړ و نه بلل شو، لويديځ او په سر کې امريکا د جهاد سياسي اړخ ته پام ونه کړ، ستراتيژي يې دا وه چې د جګړې له امله شوروي ته سرخوږی وومې، چې د مجاهدينو په بري او د شوروي په ماتې يې باور نه شوی کړی، امريکا د استاد پژواک په څېر سياسي ملي شخصيتو ته په رول قايل نه شوه، له اوو تنظيمو، دری هغه چې بنسټپال بلل کېدل او د مرستو ډېرى برخه يې تر لاسه کوله ښه جنګېدل، د جنګياليو او جبهو شمېر يې زيات و.

له همدې ځايه ملي ايډيالوژي زيندی شوه، روناندو د تولېدا مخه ونشوای موندای، د ملي عناصرو او روناندو په څېلو او ترور مهاجرت کې تنظيمي اختناق او استبداد واکمن شو.

منځلارو هغو کې د حرکت او محاذ جبهې غښتلې وې، خو مجددي

پر هوايي جبهو او تشکيلاتو چلېده- چې په مرستو کې يې هم برخه خواره وه- دلته وه چې مجددي يو ځل د استعفا خبره را پورته کړه- خو له څه شي استعفا او چا ته بايد استعفا وړاندې شوې وی؟! هغه و چې د حميدگل يوې پټکې يې خوله پټه کړه.

عربي شيخانو او حکومتونو له سخت دريځو سره اړيکې پاللې- سعودي د استاد سياف د تېنگ ملاتړ کانالونه وغځول- ده ته يې د ملک فيصل جايزه ورکړه او پر پاکستان يې فشار راووړ چې د تنظيم په کچه يې ومني- عربي سخت دريځه وهابيان يې په ننگه ودرېدل او عربي شيخان او اخونيان يې پخپلو ويناوو مسحور کړل، سعودي د تنظيمو مشرانو ته خپل پاسپورتونه ورکړل او د دغو تنظيمو مخکښان يې د رابطې او دارالافتا په ډېلو معاشونو نازول.

د سعودي استخباراتو يوه چارواکي جنرال باديب په دې غاره هسکه وړه چې د مجاهدينو يوه مشر نوم يې اصلاح يا د ده په وينا اسلامي کړ... استاد سياف چې د اسلامي يووالي مشر په توگه پخپل قلم، خپله سوانح فرهنگي کمېټې ته اتحاد اسلامي جريدې لومړی گڼه کې د خپراوي لپاره راولېږله خپل نوم عبدالرسول د فقير محمد زوی کښلی و، چې وروسته يې په (عبدرب الرسول) تصحيح کړ ... خو له هغه وخته بيا تر دې دمه رسنيو سم ونه شوای ليکلی (عبدالرب الرسول، عبدالرب رسول، عبدرب الرسول) به يې کيښې چې... د دغسې تېروتنو له امله يو وار نسيم ستانيزی او د وحدت اسلامي څو کارکوونکي کسر معاش شول ...

حزب له عراق او ليبيا سره هم د اړيکو او مرستو تر لاسه کولو محور مونډلی و، په داسې حال کې چې دغو هېوادونو له جهاد د ملاتړ دريځ

نه شوی نیولی.

د افغانستان شعیه ګان چې په ګنو تنظیمو او ډلو ویشلي وو، ایران حزب وحدت کې را ټول کړل- خو شیخ محسني له دې اتحاد د باندې پاتې شو او خپل مرکز یې پېښور ته ولېږداوه...

ایران له کابل سره د اړیکو له غځولو پر یوه نوې لوبه ورګډ شوی و. ایران له شعیه ګانو سره د مذهب او له جمعیت سره په ژبني بنسټ لوبه غځولې وه.

احمدشاه مسعود له روسانو سره پر اوربند د رژیم له یوه ځانګړي فرکسیون سره اړیکي ټینګې کړې وې. ایران نه غوښتل نرۍ د افغانستان له لارې د مرکزي اسیا مارکېټونو ته ورسېږي، بلکې خپله یې د سوداګریزه راهدارۍ هیلې پاللې چې د ازربایجان له لارې منځنۍ اسیا ته لاره ټېره کړي.

روسیې ته د استاد رباني پر سفر ډاکټر نجیب الله ویل: زه یې له روسانو سره په اړیکو کافر ګڼلم، اوس خپله د مجاهدینو مشران د کرملین پر دسترخوان ور ټول دي او زارۍ ورته کوي چې له نجیب الله واک واخلي او دوی ته یې ورکړي... خو زه یې چې په واک کې شریکوم نه یې مني...

شوروي ته د رباني سفر مولوي خالص، سیاف او حکمتیار وغانده- له ده سره مولوي محمد نبي ملګری وو- استاد رباني او پلاوي یې د روتسکوی په مشرۍ روسي پلاوي سره خبرې وکړې، د روتسکوی الوتکه پکتیا کې مجاهدینو غورځولې وه، د ده کلاکوف له حاجي خلیل الرحمن سره و،- خو روتسکوی پاکستاني مقاماتو د روغ نیتۍ په نامه شورویانو ته ورکړ، استاد رباني مسکو کې بې خونده اعلامیه لاسلیک کره، د راتلو

پر وخت یې رسنیو ته وویل: روسانو سره مو د جګړې تاوان خبره وکړه، دوی وویل: تاسې ګورئ موږ په فقر اخته یو، په دې وخت کې څه ډول تاوان درکولای شو؟ ما ورته وویل: دا خبره را سره د یوه اصل په توګه ومنئ دا چې څه وخت یې را کوئ بېله خبره ده، څکه دا خبره په اعلامیه کې ځای نه کړی شوه.

له دې وړاندې استاد رباني (۱۹۸۸کې) د لومړي ځل لپاره طایف کې د روسي حکومت له استازو سره مخامخ خبرې کړې وې- حکمتیار څو ځله په پټه دغسې هڅې او اړیکي پیل کړې وې، خو د غځیدا او پایلو له اړخه یې منګول تشه وه...

استاد رباني ایران، تاجکستان سره فرهنګي تړون لاسلیک کړ- ډاکټر نجیب د دوستم ملېشې د نجات فرښتې ګڼلې- د مدافعان صلح و وطن کتاب سریزه کې یې د ډاکټر نجیب الله لوړه خبره د وجېزې په بڼه را اخیستې ده...

ددغو ملیشو څواک دومره پراخ شو چې د نجات فرښتې د دېوانو ګواښ وګرځېد.

له شوروي راغلي تجهیزاتو ، پوځي لوژستیکي وسایلو ډېرې برخه د دې پر ځای چې کابل ته ولېږدول شي، مزار او حیراتان کې زېرمه کېدل- په دې توګه د شوروي له وتلو او توته کېدو وړاندې شمال کې پرېمانه وسلې او مهمات ځای پر ځای شوي وو.

نجیب الله له زړه غوښتل له دوستم، کیان او جنرال مؤمن سره اختلاف له منځه یوسي- د دې لپاره یې جنرال نبي عظیمي دوستم ته ولېږه، خو هغه د اختلاف پر دغه اور نور تېل وغورځول، دویمه پلا یې د حق مراد شرکت خاوند ورولېږه، خو هغه کابل کې خپل شرکت د تلوالې

د فعالیت مرکز وګرځاوه.

نجیب الله د بنین سیوان غوښتنو ته غاړه ایښې وه- په دې هیله و چې د واک له پېټي یې اوږې سپکې شي، په دغو ورځو کې ډاکټر نجیب الله تر فشار لاندې و چې واک د نظار شورا په مشرۍ تلوالې ته وسپاري.

پرچم فرکسیون ډاکټر نجیب الله له پښتون توکم سره په پېیلتیا نه شوای زغملی، مجاهدینو له خاد او کمونېزم سره په پخواني تړاو محکوم ګاڼه- دلته وه چې نه یې په رژیم کې دننه د تکیې لورې لیدای شوای- نه یې له مجاهدینو سره د کور کلي مخه موندای شوای- له بده بخته مجاهدینو د ډاکټر نجیب الله د وروستي دریځ پر وړاندې د سم قضاوت ظرفیت ونشوای ښودی. د ده موقعیت یې سم درک نشوای کړای، پر یوه وخت یې د پرچم ستمي فرکسیون، خلقیانو او مجاهدینو دښمني غاړې ته لوېدلې وه. د کب پر ۲۸مه ډاکټر نجیب الله یوه اعلامیه خپره کړه. چې په هغې افغاني جرګه کې چې د ملګرو ملتونو سرمنشي بطروس غالي په کوربتوب جوړېږي پخپل ګډون ټینګار ونه کړي- د اعلامیې په ټکو غونډه کې چې کوم انتقالي حکومت جوړ شي په هماغه لومړنۍ ورځ به اجرایي ځواک ورته وسپارل شي. په اعلامیه کې د ډاکټر نجیب الله له خولې راغلي چې دی د خلکو ګټې تر شخصي هغو لوړې ګڼي او له نورو هم دا هیله لري.

د مجاهدینو له خوا استاد سیاف د ملګرو ملتو پېنځه فقریېزه طرحه له یوې مخې رد کړه- ده له بنین سیوان سره له لیدو ډډه وکړه- استاد سیاف ویل: سیوان ته چا دا واک او صلاحیت ورکړی چې زموږ په قضیه کې مداخله وکړي او موږ ته د څه کولو مشوره را کړي؟

پرچم فرکسیون ((محمود بریالي، کشتمند، نجم الدین کاویاني،

فرید مزدک، سید اکرام پیگر...)) په مټ شمال کې وار له مخه سیاسي پوځي پانگونه کړې وه- سرپل یې د جلا اداري واحد په توگه را منځته کړی او د مزار شریف د پایتخت کولو پروسه تر لاس لاندې وه.

کله چې ډاکټر نجیب الله د ملگرو ملتو د سولې پلان د منلو پرېکړه وکړه دغې ډلې داسې طرحه وړاندې کړه چې راتلونکی میکانېزم ښایي د قومونو، یا د دوی په وینا ملیتونو پر بنسټ را منځته شي دلته به کشتمند د هزاره په استازیتوب له حکومت او گوند په جلا کچه را مخې ته شي، دوستم د ازبکو، احمدشاه مسعود د تاجکو او هاتف یا کوم بل د پښتنو په نمایندگۍ حکومت کې ونډه ولري.

دوی پر نجیب الله هم په پیل کې منلې وه، ان چې د وطن گوند اساسنامه کې هم ځای کړې وه چې د افغانستان دولت به د نژادي، قومي ژبنیو بنسټونو له مخې د اداري واحدونو جوړولو هڅه وکړي.

دوی لومړی د فدرالي سیستم خبره را پورته کړه- تر دې نامه لاندې یې د تجزیه غوښتنې ټکي په میهن جریده کې خپاره کړل.

د روسانو له وتلو د مجاهدینو او ټوله کې مقاومت تر منځ واحد دریځ را منځته نشو د جهاد سیاسي اړخ کمزوری پاتې و- پخواني پاچا ته که څه هم د هیلو سترگې اوښتې خو وړ دریځ او موقعیت یې خپل نشوی کړی، بلکې د یوه پراخ ملي سیاسي خوځښت په مخه کې یې د کاذبو هیلو له اړخه تشه را منځته کړې وه.

ډاکتر نجیب الله چې ۱۳۶۹ لمریز کې د افغانستان ناپوځي کولو پلان وړاندې کړی و، د مجاهدینو موقت حکومت د جهاد پر ضد توطئه وبلله ...

پخواني پاچا د هغسې رول زړه ونه کړای شو چې شهزاده نوردوم

سهانوک د فرانسې له تبعید وروسته کمبودیا ته په ستنېدو د کورنۍ جګړې مخه ډب کړې وه.

د بنین سیوان د سولې پلان پر وراندې رژیم کې دننه یوې کودتا مقدمات چمتو شوي وو. د سیوان تر هڅه د ډاکټر نجیب الله له خوا د استعفا پر اعلان او د مجاهدینو له خوا د لست پر ورکولو راګرځېده. په داسې حال کې چې د مجاهدینو او رژیم دننه ډلو د واک لپاره په ځانګړو نخچو او پلانونو کار کاوه، تنظیمو هم له یو بل پټ کابل ته پلاوي لېږل.

لکه د مخه وویل شول د مخالفت پیل د ډاکټر نجیب الله له خوا شمال کې د جنرال جمعه اخک ټاکل وو، چې د ملیشو د خپلسریو مخه یې نیوله- که څه هم ډاکټر نجیب الله، اخک بېرته کابل ته وغوښت، خو دا د ائتلاف پلمه وه، له حیراتانو وروسته مزار سقوط وکړ او تلواله د چاریکارو د سقوط په نتیجه کې د کابل پر برید درېدلې وه.

احمدشاه مسعود په لومړي سر کې د مزار ائتلاف د سیمې په کچه د ځايي قوماندانانو او ملېشو تفاهم وګانه، خو ډېر ژر یې له دوستم سره په ګډ مطبوعاتي کنفرانس کې پر ائتلاف اعتراف وکړ.

د پېښور نااندرۍ هماغسې روانې وې- حکمتیار پر زړه خورلې وه چې که څواک د دوستم او مسعود په واک کې وي، هر څه چې وغواړي په تنظیمي مشرانو منلی شي- له همدې امله لوګر ته ولاړ- چې له یوې خوا پروان کې خپلو قوماندانانو فرید او فتح په مټ د څمکې له لارې کابل ته د نظار شورا د پرمختګ مخه ونیسي او له بلې خوا د جنوب له لارې کابل ته د خپلو څواکونو د ننوتو لار پرانیزي.

حزب د سید جمال الدین افغان لېسې زده کوونکي پر کابل ور شپوه

کړل- زده کوونکي په سخته یخنۍ کې بې له کوم چمتو والي او لوژستیکي ورتیا له پېښور، سپینې شګې، لوګر، چهار آسیاب ته یووړل شول...

کابل کې حزب وحدت د قوم او مذهب په نامه له کلای شاده، پل سوخته، سرای غزني- درېیمې کارتې چې مزاري یې ملت غرب کابل بولي کرښه تېره کړې وه او د دغه سیمې د پوځي تأسیساتو او وسایلو تر لاسه کولو په خار او ځاو کې و. تر ائتلاف پورې اړوند پوځي، امنیتي ځواکونه او ارګانونه په داسې موقعیت کې وو چې یوازې خپلو انډیوالانو او مؤتلفینو ته وسلې، پوځي دولتي تأسیسات وسپاري. عظیمي کابل کې پوځي قطعاتو ته له حکمتیار پرته نورو تنظیمو له افرادو سره د غاړې ورو ویلي و.

پر دې سربېره د هوا له لارې د ټلوالې ځواکونه د کابل په حساسو برخو او هوایي ډګر کې ځای پر ځای شوي وو- ۱۵ ترانسپورتي الوتکو له مزاره د دوستم ملیشې کابل ته لېږدولې.

بنین سیوان د وري پر ۱۳مه له کابله اسلام آباد ته په رسېدو خبریالانو ته وویل: د افغانستان په اړه د ملګرو ملتو په استازیتوب د افغان رېرې له اواري ډاډه دی- ځکه خو به چا ته اجازه ور نه کړي د سولې او لېږد په لار کې خنډونه را منځته کړي.

ده د حمل پر ۱۵مه له مجاهدینو د ناپېیلو شخصیتونو لست تر لاسه او په توحید یې بوخت و.

پاکستاني مقاماتو وویل: ډاکټر نجیب الله غوښتي ځومره ژر چې کېدی شي د انتقالي شورا د جوړښت پروسه بشپړه کړي- ډاکټر نجیب اندېښمن دی چې کېدی شي وضعه او حالات له کنټروله ووځي.

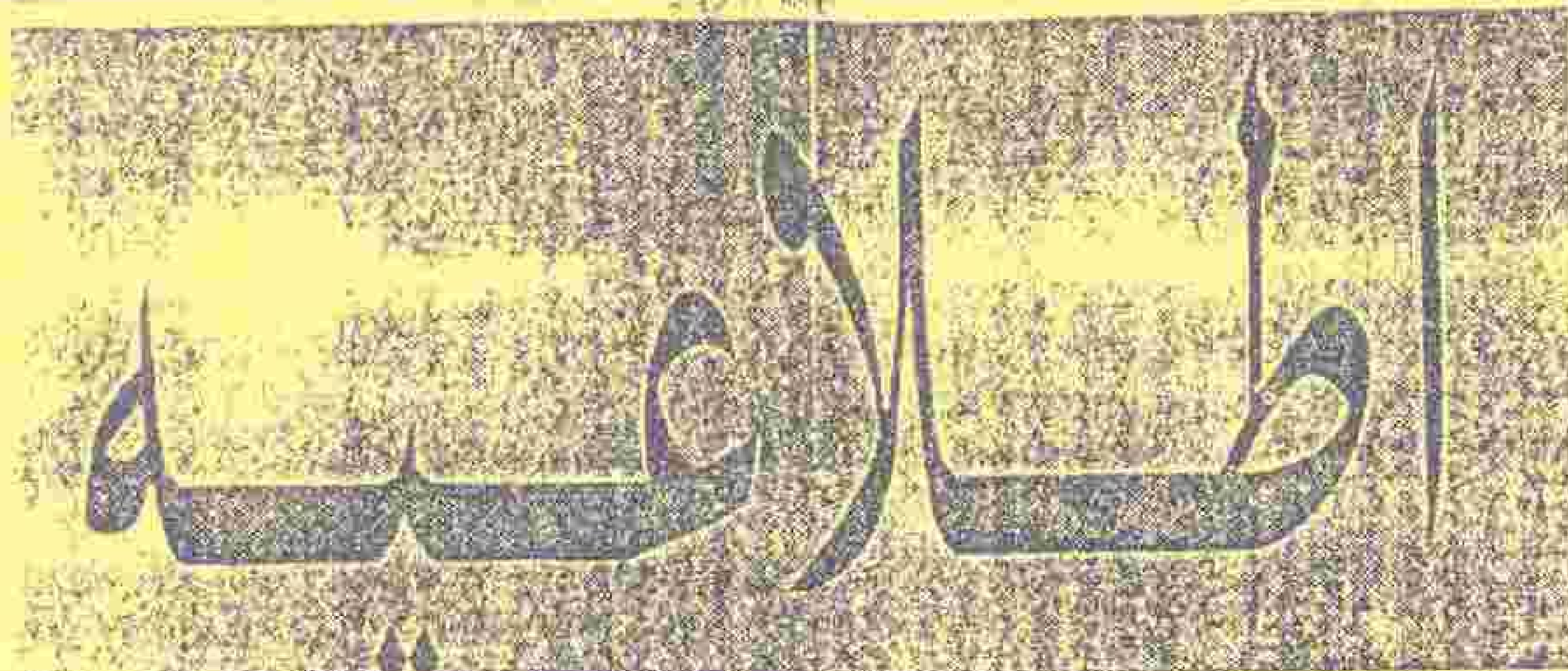
سیوان که څه هم تلولی و، خو زړه یې نه و غورځولی، ځکه خو یې د وري پر ۲٦مه اسلام آباد کې وویل: د ملگرو ملتونو پلان پر مخ روان دي- پر وړاندې یې کومې ستونزې نه لیدل کېږي، بري ته هیله من دی.

ائتلاف کابل کې کودتا ته چمتو و، خو سیوان ته داسې ښودل کېده چې را منځته شوې پرمختیا وې د سولې پلان ته لا زیاته زمینه برابرولی شي...

ډاکټر نجیب الله کابل کې یوه هندي خبریال سره مرکه کې په داگه کړه چې د ملگرو ملتونو د پلان پر اساس د موقت حکومت تر جوړښت انتظار نشي کړای- د اپریل په وروستیو کې به خپله استعفا اعلان کړي. د استعفا متن د ملگرو ملتو اداره کې لیکل شوی و چې څو واره د ډاکټر نجیب الله او کابل، نیویارک کې د ملگرو ملتو ادارې تر منځ تبادله او تصحح شوی و.

دغه متن د لوی اختر پر شپه د۱۹۹۲ اپریل ۴مه وړاندې شو. د متن له مخې به د اپریل پر ۲۸مه واک موقتې ادارې ته سپارل کېږي.

د جمعیت لخوا د پرمختګ لومړنی اعلامیه

هموطنان عزیز ومسلمان !

طوریکه همه اطلاع دارید ، در اثریك سلسله عملیات منظم مجاهدین ، فتوحات بس مهمي از سالنگ جنوبي به استقامت شمال کابل صورت گرفت که در اثر آن سالنگ جنوبي ، فرقه (۲)، مرکز قول اردوي نمبر(۵) جبل السراج ، جاریکار مرکز ولایت پروان ، فرقه (٤) میدان هوائي بگرام باهمه تاسیساتش به تصرف مجاهدین جمعیت اسلامي درآمد .

اکنون مجاهدین آمادگی کامل سوقیات به طرف شهرکابل جهت سقوط نهائي رژیم درحال زوال کابل را دارند .ولی درین لحظه سرنوشت سازمتاسفانه حزب اسلامي (حکمتیار) تمام قوت هاي منطقوي خودرا جمع ودرساحه بین شهر چاریکار ودوسرکه بگرام جابجانموده ومصمم است که مانع پیشروي برادران مجاهد شما بسوي شهرکابل شود وعلاوتا به همه نیروهاي خود اکیدا دستور داده است که دست به یك تهاجم شدید بالاي میدان هوایی بگرام که همین اکنون در تصرف مجاهدین جمعیت اسلامي قرار دارد، بزنند .

گرچه شکستاندن موانع حزب اسلامی از نقطه نظر نظامي مشکلي نیست ولی جمعیت اسلامي نمیخواهد درین شرایطي که به پیروزي نهایي جهاد فاصله کوتاهي داریم ، درگیري میان مجاهدین صورت بگیرد وباعث خون ریزي درمیان مسلمانان شود .

برادران مجاهد ومهاجرین زجرکشیده کشور!

ازهمه شمابرادرانه خواهشمندیم تابادرك حساسیت این لحظات سرنوشت ساز دسته جمعي ومنفردانه بالاي آقاي حکمتیار رهبرحزب اسلامي افغانستان برادرانه فشار وارد نمائید تا ازهمچو اعمال غیر مسئولانه وخلاف منافع مسلمین ومجاهدین دست بکشند .

آیا لازم است برای مجاهدیني که سالهاي متواتر براي رسیدن به آرمان هاي والاي شان در سنگرها با برهنگي وگرسنگي سپري کرده اند در همچو موقع حساس براي رسیدن شان به هدف مشکلات ایجاد گردد؟ وبه دشمنان جهاد افغانستان این بهانه داده شود که مجاهدین رامتهم به آشوبگری و درگیري هاي داخلي نمایند !!.

ما بسوی آرمان سترگ خویش که هدف عامه مجاهدین وملت مسلمان وزجر کشیده افغانستان است ، پیش خواهیم رفت ومسئولیت هر نوع اخلال گري واعمال ضد جهادي متوجه کساني خواهد بود که در برابر مجاهدین خودرا قرار میدهند والسلام

وما علینا الاالبلاغ

نجیب الله له ملګرو ملتونو ۱۰۰۰سوله ساتي عسکر غوښتي وو چې کابل کې یې ځای پر ځای کړي. سېوان دا غوښتنه له دې امله رد کړه چې د دغو عسکرو د لګښت مخه یې نشوای لیدای.

د ډاکټر نجیب له استعفا سره دولت سقوط وکړ ... مجاهدینو دولت او حکومت جوړ نه کړای شو ... افغانستان بې دولته بې حکومته کوڅه واکیو او ملوک القوماندنیو ته پاتې شو ...

استعفا د ډاکټر نجیب الله ستره تېروتنه وګرځېده- په دې توګه یې خپل لاس کې وروستی کارت هم له لاسه ورکړ، ده بیا هم هڅه کوله ګوند کې د اختلاف کچه را ټیټه کړی شي- خو عملاً د رژیم ارګانونو کې واک ویشل شوی و- پوځ کې واک له جنرال نبي عظیمي، اصف دلاور، بابه جان، دوستم، جنرال مؤمن او کیان له ملېشو سره وو، د کارمل، مزدک، پیګیر، کاویاني، وکیل له خوا د سیاسي ستراتیژی تول ارخونه غصب شوي و.

نجیب الله یوازې پاتې و، نژدې ملګرو هم ترې مخ اړولی و- دغه ملګري د واک په خامه تمه پر اومړي تار پېیل شوي و، ان چې ښاغلی لایق یې هم په بېلا بېلو القابو د ډاکټر مخالفت ته اړ کړی و.... د وري پر ۲۵مه کابل سختو ډزو د کودتا د لومړني ګام په توګه ولړزاوه.

د کودتا د بري اعلامیه د وري پر ۲۶مه جنرال نبي عظیمي ولوسته... به نماینده ګی از قوای مسلح به ایجاد دولت اسلامی خیر مقدم ګفته و بحکومت اسلامی جناب حضرت صبغت الله مجددی، دوش بدوش نیروهای جهادی در جهت تامین صلح و امنیت در کابل و کشور مبادرت می ورزد... قوای مسلح، جنرالان و افسران در تشریک مساعی با نیروهای جهادی و اوامر محترم انجنیر احمد شاه مسعود وزیر دفاع

وظايف خود را انجام دهد...

پښتو ته د اعلامیې ژباړلی متن د نجیب الله مجددي لخوا چې وار له مخه کابل ته رسېدلی و، په ناسمو ټکو او کرکېچنه لهجه وړاندې کړای شو...

جنرال نور الحق علومي، نبي عظیمي، آصف دلاور او... د نظار شورا قوماندانانو گدا، فنا او... نجیب الله مجددي سره د کودتا د بري زیري غبرگ کړل.

داکټر نجیب الله په دې تورن وپېژندل شو چې غوښتل یې له هېواده وتښتي- پر ده یې د سیاسي بې غیرتۍ تور پورې کړ- واک د څلورو جنرالانو نبي عظیمي، اصف دلاور، بابه جان او مؤمن په لاس کې دی. د سفارتي تعاملاتو نوښت له اسلام آباده تهران ته لېږدېدلی، اسلام آباد کې د ایران سفیر مزار کې و- کابل کې د فرانسې سفارت د اطلاعاتو مرکز و- د حمل پر ۲۸مه د بهرنیو چارو وزیر عبدالوکیل چاریکار کې له احمدشاه مسعود سره وکتل.

پر سبا یې بهرنیو چارو وزارت کې مطبوعاتي کنفرانس ورکړ - نجیب الله یې پر فرار نافرجام پړ وباله. د اپریل پر ۱۸مه عبدالوکیل یو ځل بیا جبل السراج کې له احمدشاه مسعود سره کېناست.

احمد شاه مسعود یوازې استاد سیاف ته له پرمختیاوو خبر ورکاوه- د انجنیر احمدشاه احمدزي په وینا مسعود وایي کمونېستي جنرالان استعمالوم- واک به مجاهدین تر لاسه کوي.

انجنیر احمدشاه احمدزي ویل: مسعود د نویو اطلاعاتو شریکولو داد ورکړی و- خو خپله وعده یې پوره نه کړه، مسعود له سیاف او مجددي سره اړیکي ساتلې- ده ټینگار کاوه څومره ژر چې کېدای شي

وروستۍ پایله اعلان کړي- مسعود دوی ته باور ورکاوه چې د کابل ستونزې به دی اوارې کړي.

د ایتلاف د پرمختگونو پر وړاندې د حزب غبرگون

اعلامیه حزب اسلامی افغانستان

الحمدلله وحده، انجزوعده، نصرعبده واعزجنده وهزم الاحزاب وحده، والصلوة والسلام على من لانبي بعده، فاعوذ بالله من الشيطن الرجيم ولقد مكروا مكرهم وعندالله مكرهم، وان كان مكرهم لتزول منه الجبال.

صدق الله العظيم

برادران وخواهران مسلمان!

السلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

چنانچه اطلاع داریم عده از عناصر فرصت طلب وماجراجو در حزب کمونست وطن، یکبار دیگر دست به توطئه خائنانه زده، [illegible] وبقای شان درقدرت بحیث یک گروه [illegible] ازافراد کودتا درصفوف مجاهدین به اقداماتی درکابل متوسل شده اند.

این گروه که درگذشته شعارهای دروغ ازحقوق کارگر وبزرگر را عنوان می کرد امروز خودرا حامی ومدافع حقوق اقلیت ها جازده [illegible] می خواهد طرفداران وحامیانی درصفوف ملت ومجاهدین برای خود سراغ کند، زیرا بیکار [illegible] آزادی ومذهبی [illegible] مجاهدین باعث شوند.

درواس این گروه، خائن ببرک کارمل وسلطان علی کشتمند قرارداشته وعده ازافسران اردو وقوماندانان ملیشه، براساس این مکر [illegible] درصفوف قطعات مسلح دولت مصروف شرارت وماجراجوئی اند.

این گروه خائن درعوض آنکه ازسوابق ننگین شان نادم بوده ازجنایات قبلی شان پوزش ومغفرت بخواهند، توبه کنند ودربین جوانب گذشت های شان [illegible] باشند، برعکس برای ایجاد فتنه های بیشتر وخونریزی های مزید کمربسته اند. معلوم میشود که آنها ازخون هائی که تاحال ریخته اند سیرنشده اند، می خواهند ملت مارا ازجنگ اسلام وکمونیزم به جنگ میان اقلیت واکثریت، شیعه وسنی، پشتون وتاجک، سایر اقوام وقبایل بکشانند.

این گروه که درگذشته توسط ماسکو توجیه وتعذیه می گردید امروز آله دست عده ازعناصر متعصب وتنگ نظر وتوسعه طلب دریک کشورهمسایه قرارگرفته اند. کشوریکه مصالح خودرا درادامه جنگ درکشورما وتجزیه آن جستجوی کند.

برفرد فرد ملت ما لازم است تادربرابر این توطئه های خائنانه به شدت مقابله نموده توطئه های شوم دشمنان خارجی وعوامل فرومایه آن را خنثی سازند.

باید وحدت ملی خودرا حفظ کنیم، ازتمامیت ارضی کشورخود دفاع نمائیم، وشرایطی را درکشور ایجاد کنیم که درنزد ملت مابا حقوق مساوی، درفضای اخوت وبرابری، زیرپرچم اسلام دربهلوی هم برادروار زندگی نموده، بساط تعصبات قومی، آزادی منطقوی ومذهبی برای همیشه برچیده شود، جلوتحمیل حکومت چند خاندان برهمه ملت ویاسلط قوم وقبیله برقبیله دیگری گرفته شود.

حکومت های آینده ماحکومت های اسلامی بوده ازطریق انتخابات به شیوه اسلامی آن وبامراجعه به آرای مردم تشکیل گردد، وهر کس اعتماد اکثریت ملت را کسب کند، حق تشکیل حکومت رااحراز داشته، نه اینکه عده از عناصر ماجراجو وفرصت طلب درنتیجه سازش ها وتوطئه ها ازطریق کودتاهای عسکری وبهمکاری ومساعدت اجانب وبرپی ورسیدن به قدرت استفاده ونگذارند تلخ ومرگبار گذشته باردیگر درکشور تکرار گردد.

قراراطلاعات واصله، طرفداران ببرک کارمل که پست های حساس دردولت را دراختیار دارند طرفداران خودرا ازمناطق دیگری به کابل انتقال داده درنقاط حساس وستراتیژیک جابجا می کنند، پروازهای مسلسل طیارات ازشمال به کابل برای همین منظور صورت می گیرد.

وزیر کارآصف دلاور، جنرال عظیمی، عبدالمومن وجنرال نبی عظیمی [illegible] رول اساسی راباری می کنند.

اگرجلو اقدامات این گروه گرفته نشود نتائج وخیمی تحویل خواهد داد.

بایدسران مسلمان ومعتبرها دربرابر این گروه ماجراجو وخائن به اقدام جدی متوسل شوند وبه سرزنش توطئه [illegible] که توسط یک کشور همسایه توسعه طلب براه انداخته شده است خنثی گردد.

اطلاعات ماحاکیست که یک هیئت عالی رتبه کشورمذکور به شمال افغانستان اعزام شده است تا نیروهای ملیشه آن سمت را به نفع توطئه گران تجهیز وتحریک کند. جنرال نبی عظیمی برای تفاهم باهیئت مذکورراعزام میشود، های جنرال مومن به کابل به مزارشریف رفته [illegible] واز آنجا تعداد زیاد ملیشه هارا ازطریق هوا به کابل انتقال داده است.

مابهمه نیروهای مومن ومجاهد اعلان می کنیم که:

۱- دربرابر این توطئه خائنانه متحدشوند وآنرا درنطفه خفه کنند.

۲- باید عناصر ملوث دراین توطئه، آنانکه درصف حزب کمونست وطن اند ویا درلباس مجاهد به شدت سرکوب شوند.

۳- اگر تغییراتی درکابل توسط ائتلاف این خائنین به دست [illegible] ویا درتسخیر وقت کابل را زیرفشارگرفته، پیشروی نیروهای مسلح مجاهدین مخلص بسوی کابل تاآنگاه راآغاز ادامه یابد که کابل کاملاً بدست مجاهدین سقوط کند.

۴- آنعده قطعات مسلح اردو که دراین توطئه شوم سهیم نیستند باید با نیروهای حزب اسلامی وسایرمجاهدین همکاری کرده دربرابر جبهه مشترک خائنین، سرسختانه مقاومت کرده، وزمینه دستگیری ومجازات انقلابی آنان ازطریق انقلابی دریغ نورزیده، هیچ فرصتی راضایع نکنند.

۵- این خائنین ازاین اقدام عجولانه ومنفور [illegible] نتیجه ای بگیرند جز نابودی وروسیاهی بلکه مخالف آنرا باعواقب وخیمی روبرو خواهند شد.

۶- بیگانگان می کنند که میتوانند با یک اقدام توسط طلبانه وماجراجویانه به قدرت برسند، حکومت دلخواه خودرا برملت تحمیل کنند. [illegible] امکانات حکومت های کودتائی برای همیش ازبین رفته است. پس ازین هیچ نیروئی بدون موافقه مجاهدین وکسب اعتماد ملت نمیتواند برافغانستان حکومت کند.

۷- اگر مجاهدین مومن وانسان وطن خواه نرسند این آخرین تلاش مذبوحانه عناصر کمونست وملحد راخنثی کنند ازتکرار حوادث خونین گذشته برای همیش جلوگیری کرده اند.

اقول قولي هذا استغفر الله لي ولكم والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته

دفتر [illegible] حزب اسلامی افغانستان

مسعود سیاف او مجددي ته پر کابل د حکمتیار د برید خبر ورکړ- پوښتنه یې وکړه د حکمتیار د برید پر وړاندې څه وکړم؟

ورته وویل شول: مخه یې ونیسه، له ملېشو او پوځي قطعاتو کار واخله.

حکمتیار د حمل پر ۲٦مه له داخله د شمشتو غونډې ته ویلي و: وروستی پېښې یوه ډرامه ده چې د جهاد دښمنانو را منځته کړې- د ده په وینا نجیب الله بېواکه دی- واک د کشتمند او کارمل له ملاتړو سره دی خو له دې وړاندې لکه دمخه مو وویل حکمتیار د شهید استاد احمدزي فاتحه کې د شمال له خوځښتونو ننگه وکړه- شهادت ورځپاڼې په ۴٦۴ گڼه کې د حکمتیار د دغې وینا بشپړ متن خپور کړی- چې د ده په خبره شمال کې کوم قوتونه له مجاهدینو سره یو ځای شوي موږ یې ملاتړ کوو او په نورو برخو کې د دښمن وسله والو ځواکو ته وایو چې د شمال د پرمختیاوو تقلید وکړي...

د حکمتیار د هغې وینا له مخې: د شمال پرمختیاوې د تجزیې تحریک نه دی- دده په خبره زه ورونو ته ډاډ ورکوم چې دغه پرمختیاوې د قوم، ژبې او سمت پر بنسټ نه دي را منځته شوې- بلکې د دښمن ځواکونه د مجاهدینو تر څنگ درېدلي او په صریحو ټکو وایي چې منتخب اسلامي حکومت غواړي.

دلته حکمتیار صاحب یو وار بیا له اوبو دمخه گاولې کښلې ځکه خو وروسته د دغو پرمختیاوو پر مخالفت ودرېد او د شمال پرمختیاوې یې د دښمن توطیه وگڼله.

ملگرو ملتونو د نوي دقیقو په بېړنی غونډه کې له ټولو ښکېلو اړخو د زغم غوښتنه وکړه- حکمتیار اعلان کړه که د ثور تر پنځمې کابل رژیم

مجاهدینو ته واک ونه سپاري نو مجاهدین به پر کابل برید وکړي، خو دا نه وه څرګنده کومو مجاهدینو ته؟

خام باور:

پر سیوان باور خام وخوت- د ده الوتکه د شپې پر دوولسو بجو کابل هوايي ډګر کې کېناسته - هوايي ډګر د دوستم ملېشو واک کې و چې وار له مخه پنځلسو الوتنو کې راورل شوې وې، ملېشو سېوان ته له الوتکې د کوزېدو اجازه ورنه کړه. د شپې پر لسو بجو له نجیب الله سره اړیکي قطع شول - ډاکتر نجیب الله، شاپور احمدزی، اسحق توخی، جنرال جفسر له خپل دفتره د ملګرو ملتو ودانۍ ته ننوتل، د کابل ګرځبندیز شفر یې تر لاسه کړی و خو هوايي ډګر ته د ننوتو لپاره ځانګړی شفر ویشل شوی و، چې په عمومي شفر څوک نه شوی ننوتی.

ډاکتر نجیب د شپې پر دوولس نیمو بجو د ملګرو ملتو درېو موټرو کې د هوايي ډګر پر لور حرکت وکړ.

د ملګرو ملتو یو مامور کاروي له یو بل کارکوونکي کویرک او د نجیب الله له دوو ساتونکیو سره یوه لنډکروزر کې تر مخ شول.

دویم موټر اوني چلاوه، ډګروال تاولن مخکې او نجیب الله له خپل ورور شاپور احمدزي سره وروستي سیټ کې ناست وو.

درېیم ګاډی پېربییر چلاوه چې د ملګرو ملتو اسماني رنګه خولۍ یې پر سره وه، له څو پوستو د عمومي شفر په ویلو تېر شول، خو د هوايي ډګر لومړنۍ پوسته کې یې تم کړل، جنرال جفسر له موټره په کوزېدو له ملېشو سره خبره واروله - غالمغال پورته شو د ملېشو قوماندان رزاق

موټر درولي وو- پوښتنه يې وکړه چېرته ځئ؟ نجيب الله ورته وويل بهر ته.

رزاق وويل: ستاسې د رسمي سفر امر نه دی راغلی- ډاکټر نجيب وويل همدا اوس رسمي امر درکوم.

رزاق ځواب ورکړ: مهرباني وکړئ بېرته ستانه شئ- تاسې جمهور رئيس یاست- کله چې موږ ته رسمي خبر راکړل شي، موږ به لازم امنيتي تدابير ونيسو، هغسې چې د يوه جمهور رئيس له حيثيت سره برابر وي.

نجيب سم لاسي وګرځېد او بېرته د ملګرو ملتو پر دفتر ننووت، دلته يې له يعقوبي سره پر تليفون خبرې وکړې، جنرال يعقوبي ډاډ ورکړ خو لږ وروسته د يعقوبي د مرګ خبر خپور شو. نجيب الله له خپلې استعفا وراندې څلور مرستيالان هاتف، سرابي، رفيع، محتاط ليرې کړي و- ملي شورا د محمود حبيبي په رياست دغه برطرفی ناقانونه وبللې.

ډاکټر نجيب الله وروستيو کې لکه تجريد شوی وي، د خبرو او مذاکراتو لپاره ورسره د اريکو پر ځای د سياسي بيرو غړي پامور ګڼل کېدل... ډاکټر د لويې جرګې د راغوښتو پلان درلود، خو مخه يې ونه ليده - وروستيو کې يې چې ليکلي، استعفا مرکزي کمېټې ته ولېږله - غوښتل يې له راډيو تلويزيون خلکو ته وينا وکړي، خو دا چانس يې هم تر لاسه نکړای شو...

نيويارک کې د افغانستان د څېړنو مرکز مشر سيليوان هم کابل کې و، غوښتل يې له احمدشاه مسعود سره وګوري - له ده سره يو لنډ فارمول و چې ظاهرشاه له خان سره کابل او نجيب الله روم ته بوځي.

بينن سېوان د اپريل پر ۱۵مه د وطن ګوند له مشرانو سره چې واک

کې شامل وو وکتل - ده له کابله د نجیب الله د خوندي وتلو په غوښتنه تینگار کاوه - د ده او سلېمان لایق تر منځ خبرې ترخې شوې.

- لایق: ... له بده بخته تاسې غوښتل له گوند او حکومت سره له سلا مشورې پرته نجیب الله بهر ته ولېږدوئ - ده هم له چا سره دا خبره نه وه شریکه کړې، په پټه او غلا یې غوښتل له هېواده وتښتي، بیا هم له بده بخته چې تاسې دغسې یوه تېښته کې له ده سره مرسته کوله. اوس ښایي نجیب الله خپل کور ته ولېږدول شي، موږ یې د خوندیتوب ضمانت کوو، تر هغې چې د ده لپاره په سلا یو ځای خوښ کړو... که دا ممکن نه وي، دی تاسې سره دفتر کې پاتې شي تر څو د ده په باره کې د ټولو په مشوره پرېکړه وشي، خو دمگړی د وتلو اجازه نه شي ورکول کېدی.

- سېوان: کابل کې د ډاکټر نجیب الله پاتې کېدل تاسې ته کومه گټه نه، بلکې د سولې په مخ کې خنډ را منځ ته کولای شي.

نجیب الله د ملگرو ملتو دفتر کې وویل: د خپلو خلکو محاکمې ته چمتو دی، خو په دې شرط چې د محاکمې میز ته دی او بل ته د وطن گوند دغه غړي ناست وي ...

سېوان ونشوی کړی ډاکتر نجیب الله وژغوري - په دې کې ستر خنډ د پرچم کودتایي فرکسیون و - سېوان درې کاله د کابل، اسلام اباد، تهران، واشنگتن په منډو وارول - داسې ښوول کېده چې شوروي له مجاهدینو او امریکا له ډاکتر نجیب الله سره وگوري - شېواردنادزې او جیمزبیکر د دغسې ناستې پر سر سلا شوي وو، د افغانستان رېږه کې ملگرو ملتو ناکامي خرگنده وه. بېنن سېوان د ناکامې ډیپلوماسی بیه افغانانو ته خورا گرانه پرېوته، سېوان د رېږې په اوارې کې په ناغېرۍ او

ناړامی تورن دی.

دی عراق کې ((تېل د خوړو بیه)) د ملګرو ملتو پروګرام کې پر بدو اخیستو پړ و - له کابله یې هم څولی له سوغاتونو ډکه وړه - وایي له کابله به د بینن سپوان د ستنېدو پر وخت د ډالرو بیه لوړه او د پیسو مارکېټ کې د ډالرو کاختي ګډه شوه...

کابل کې د پاکستان شارژدافېر، سید فدا یونس:

د ملګرو ملتو دفتر ناسته ((میټېنګ)) کې لاندې کسان برخوال وو:

د هندوستان سفیر ښاغلی کمارنمیبا، د فرانسې شارژدافېر ښاغلی ژانګ برنا ډیک، د چین ښاغلی ژانګ، د اېټالیا ښاغلی پیرهنګی، د ایران ښاغلی ابراهیم طاهریان، د ښاغلي بېنین سپوان امریکایي سلاکار ښاغلی پېلېف کورون، د ترکیې ښاغلی ایکوت چترک، د پاکستان ښاغلی فدا یونس، د سپوان سیاسي سلاکار ښاغلی بوتسالي... ما ته وار دمخه ویل شوي وو، چې د انساني خواخوږۍ له امله ډاکټر نجیب الله ته د سیاسي پنا وړاندیز وکړم.

بېنین سپوان خوښي وښووده، مننه یې وکړه، خو هندوستاني سفیر سترګې واړولې.

ستونزه دا وه چې ډاکټر نجیب د ملګرو ملتونو له دفتر څرنګه ایستی او پاکستان ته اړولی شو؟

د ترکیې ښاغلی چترک د خپل بولټ پروف موټر وړاندیز وکړ چې ډاکټر نجیب پکې خوندي ایستلی شو.

- ډاکټر نجیب ښایي په کاروان کې ونه ایستل شي.

- زما موټر به ورسره نه ځي.
- ډاکتر نجیب به نه زموږ سفارت کې مېشتوو - نه د ملګرو ملتو کوم دفتر یا بل ځای کې، چې د اختطاف مخه یې نیول شوي وي.
- له ډاکتر نجیب او ملګرو سره به وسلې نشي لېږدېدلی.

د ماښام په اوو بجو پېنځه خلوېښت دقیقو ښېنین سېوان وویل اوس باید ډاکتر نجیب د پاکستان له وړاندیز خبر کړو.

ډاکتر ته څو ورځې وړاندې هند د سیاسي پناه تتر ډېولی و چې اوس یې ترې مخ اړاوه. له ډاکتر نجیب سره جنرال توخی ناست و- زه، ښېنین سېوان - ښاغلی نمبیا، طاهریان او بوتسالي د ډاکتر نجیب خونې ته ننوتو - دی مو مخې ته را ووت.

د هندوستان سفیر له سلام وروسته ښېرته ووت - د پاکستان له خوا د سیاسي پناه وړاندیز لومړی ښېنین سېوان او بیا ما یاد کړ.

ډاکتر په احساساتي لهجه مننه وکړه، په دې پسې یې په لنډو وویل: دا د ملګرو ملتو د پلان په منلو استعفا ورکړې - غوره ګڼي د ملګرو ملتو په ودانۍ کې پاتې وي. دلته ځان خوندي ګڼي.

اوس دا د ملګرو ملتو مسئولیت دی چې خوندیتوب یې باوري کړي. د دغه خبرې په اورېدو ښېنین سېوان او بوتسالي ووتل - زه او طاهریان ناست وو.

طاهریان ښایي د خواخوږۍ په څو تکو خوله پرانیسته چې ډاکتر په ترخه لهجه ورته وویل:

سفیر صاحب طاهریان!

ایران تل د افغان قومو او مذهبونو ((سني شعیه)) اختلاف ته لمن وهلې او دوه مخې سیاست یې لرلی، د ملګرو ملتونو د پلان په اړه یې د

تګی پالیسي غوره کړې - د اهل تشیع او تاجکو لپاره یې د زیات واک او ونډې چنو ته مخه ورکړې.

ښاغلی سفیر!

څو ورځې وړاندې چې ښاغلی موسوي کابل ته راغلی و، ستاسې پر وړاندې یې وویل: د بهنین سپوان نوملړ چې د ناپیلو افغانانو په اړه یې چمتو کړي د امریکا او پاکستان په خوښه دی، موږ باید د امریکا-پاکستان پر خلاف بل نوملړ ولرو...

ښاغلی سفیر!

تاسې ته یاده ده چې ما ښاغلي موسوي ته په ډاګه کړه چې د ملګرو ملتونو له نوملړ سره کوم اختلاف نه لرم

پاکستان له ۱۳ کالو زموږ پر خلاف په جګړه بوخت دی خو دا وخت یې د افغانستان ربړې اواري کې په اخلاص ګام پورته کړی دی.

طاهریان وویل: همدا اوس له ایران سره اړیکه نیسي له دې سره له خونې ووت.

فضا ترینګلې وه - لږ وروسته چې د ډاکټر غوسه سره شوه ما پوښتنه وکړه؟

د خپلې پراخې تجربې په مټ افغانستان کې د سولې ټینګښت څرنګه ګنې؟

ده له کتابچې یوه پانه را پرې کړه - لاندې کرښې او دایرې یې پرې تېرې کړې.

- *د پلازمېنې کابل ښا وخوا دې د امن سیمه Peace zone را منځ ته کړی شي. چې پراخوالی یې ۳۰ - ۳۵ کیلومترو ته غځېدلی وي.*
- *د کابل شمال/ جنوب کې دې د ملګرو ملتو پوځ ځای پر ځای*

شي.

- *د مجاهدینو له قوماندانانو سره اړیکې ټینګ شي چې کومو سیمو کې مبشت دي هملته اوسي - له نږدې حکومتي ادارو سره دې مرسته پیل کړي.*
- *د مجاهدینو قوماندانانو په مرسته دې وسله ټوله یا وپېرل شي.*
- *لويه جرګه دې جوړه شي.*
- *که امنیت وي ټاکنې دې وشي.*
- *له دې لارې چې کوم حکومت راغی د ټولمنلي حکومت په توګه دې وپېژندل شي.*
- *د لورو ټکو په پلي کېدا کې دې د زور او وسلې کارولو مخنیوی وشي.*

د ډاکټر د لاسي نخچې کاپي زما د افغانستان کتاب اتم ټوک کې چاپ شوې. د اپریل ۱۹۹۲ پر اولسمه مې له ډاکټر نجیب سره یو ځل بیا د ملګرو ملتو ودانۍ کې ولیدل. بیا مې ورته د پاکستان له خوا د سیاسي پناه وړاندیز وکړ - ده په مننه زیاته کړه: د ملګرو ملتو دفتر کې ځان خوندي ګڼي - که ووت سیاسي راتلونکې به یې خپله تیاره ګرځولې وي.

دی په راتلونکي سیاست کې خپل رول ته هیله من برېښېده.

ما در چه خیالم وفلک در چه خیال.

وروستي هڅې:

بنین سیوان کابل کې د حمل پر ۲۸مه بیا یو ځل د رژیم له نویو ځېرو سره اضطراري غونډه وکړه چې وکړی شي ډاکټر نجیب له کابله ورسره وباسي.

د دې لپاره سیوان د ثور پر لومړۍ نېټه مزارشریف ته ولاړ، خو دوستم یې دغه غوښتنه ونه منله.

ښايي یاده کړو چې د حمل پر ۱۵مه چې زه د پېښور فقیر آباد کې د جمعیت فرهنگي دفتر ته ولاړم د مسعود او استاد رباني تصویرونو او فتحو شعارونو دفتر نیولی و- داسې ښکارېده کابل همدا اوس د دوی منگولو ته لوېدلی، قانع صاحب په مات زړه، نیولې ځېره راته کړه کابل نیول شوی...

د جمعیت یوه ډله وار له مخه د هوا له لارې کابل ته رسېدلې وه، د مجددي زوی ډاکتر نجیب الله کابل کې له جنرال عظیمي نورالحق علومي، آصف دلاور سره ناست وو... پوښتنه داده، چې د پاکستان له خوښې پرته د هوا له لارې کابل ته دغه سفر شوني بلل کېدای شوای...؟

د حمل پر ۲۹مه واشنگټن اعلان کړه چې متحده ایالات افغانستان کې ځانگړې گټې او علاقه نه لري- چې سره جگړه پای ته رسېدلې او پخوانی شوروي اتحاد د فارس خلیج په نقشه کې نظامي شتون نه لري.

د حمل پر ۳۱مه د ټلوالې تازه دم ځواکونه د کابل جنوب ته وخوځېدل چې د حکمتیار د احتمالي برید مخه ونیسي.

بنین سیوان د غويي پر دویمه چاریکار کې له احمدشاه مسعود سره

وکتل، چې که وتوانیږي له هېواده د ډاکتر نجیب الله ایستلو ته لاره پرانیزي- ده چې د نوبل د سولې جایزې خوب لیدلی و د نهیلی خپیرې خوړلې وې، نواز شریف هم د دې جایزې کاندید و.

د جنرالانو خلور کسیزه پلاوي چې له ښاغلي لایق سره د مشرتابه ژمنه کړې وه عبدالرحیم هاتف خپل مشر اعلان کړ، هاتف اعلان کړه چې داسې قانوني مرجع نشته چې څوک دې دغسې یوه پوست او چوکۍ ته وټاکي.

احمدشاه مسعود په مخابروي اړیکه کې له حکمتیاره وغوښتل د کابل لپاره د جهادي مشرانو د توافق له مخې د واک لېږد ته چمتو شي- ده ونه شوی کولی حکمتیار پر کابل له برید را وګرځوي- په دې تکو چې دی هم اړ دی ځان چمتو کړي چې له کابله دفاع وکړي.

ایران له احمدشاه مسعود او تلوالې په ننګه ودرېد، پاکستان پېښور کې پر تنظیمي توافق ټینګار کاوه خو د کابل لوبه یې له لاسه وتلې وه.

دا چې څرېږي مخــامخ درته په دار سرونه

په دې وطن کې بس همدغه وو د کار سرونه

(درویش درانی)

*

د ټولو غاړو بايللې جګړه

تنظيمونه په ناندريو بوخت دي. پاکستاني مقامات په منډو را منډو ستړي دي، د (ای ايس آی) مشر جنرال ناصر جاوېد د تنظيمو، نواز شريف او غلام اسحاق خان تر منځ د اتصال کړۍ توګه په حرکت کې دی، د پاکستان صدر اعظم ګورنر هاوس کې د وروستۍ فيصلې انتظار کوي. د امريکا سفير او د مقاومت لپاره يې ځانګړی استازی پيټر تامسن هم وضعې او حالاتو ته ځير دی، ددغه هېواد د پوځ لوی درستيز (جنرال جوزوف پي هاور)) پاکستان کې د خپل فعاليت تناوونه غځولې دي.

کابل کې ايتلاف هر څۀ په بل مخ اړولي د بينن سېوان د مياشتو خواري او منډې ترړې يې په سيند لاهو کړې. د ناپېيلو شخصيتونو د غوراوي په اړه د تنظيمي مشرانو په اوږدو بحثونو او جنجالونو پورې په کړس کړس خاندي، سېوان د استاد رباني په وړاندې په ګونډو دی، چې د ټولو له خوا منل شوی ليست تسليم کړي خو هغه د ايتلاف په پچه، ختلی د ډيلي په ننداره بوخت دی کله چې له غونډې د يوه ضروري تليفون لپاره ووت په راګرځېدو يې په هر څه چليپا راکښله. نور هغه پخوانی استاد رباني نه و چې له هر څه سره يې په جينګو داړو د موافقت سر خوځاوه.

له اسلام آباد يې ځان د کابل ارګ کې ليده په ذهن کې يې دغه تصور منګولې ښخې کړې وې چې تلويزيون، راډيو، اخبارونه او د نړۍ دله

ییزې رسنۍ یې د اسلامي افغانستان ولسمشر یادوي، ده په دولتي ادارو کې خپل لوی لوی عکسونه لیدل خو په دومره توپیر چې دا ورته هغسې ښکاره نه شول لکه د پېښور دفترونو کې د معصومو کتلو تصویرونه، بلکې دا یې د یوه مقتدر واکمن عکسونه ګڼل.

څکه خو یې د غونډې خونې ته په ننوتو د پادشاهي له روحیې او اکټ سره وویل: خبره خلاصه ده نور په دا ډول بحثو وخت مه ضایع کوئ. نور هغه د جینګو دارو استاد نه و چې هره ترخه خبره دې په موسکا تېره کړي، په عمر خوړلی له وجوده کمزوری او له څېرې معصوم استاد رباني ته څان داسې ښکارېده لکه پاکستان کې د څایېدو نه اوسي- سېوان هک پک ودرېد، حیران پاتې شو چې اخر دغه یوه لحظه کې څه وشول کوښښ یې وکړ استاد رباني ته قناعت ورکړي خو د اقتدار حرص د قانع کېدو وي؟

سېوان دا څو ورځې خوشحاله و چې له شپږو میاشتو وروسته یې ایله د بې طرفو کسانو په معرفي کولو اووه لیډران قانع کړي وو، ددغو کسانو لیست د تکمیل په وروستۍ مرحله کې و او له دغو اشخاصو څینې پاکستان ته رسېدلي وو.

د ناپېیلو شخصیتونو د امنیت او خوندیتوب لپاره ملګرو ملتو پر قوماندان عبدالحق هوکره کړې وه- ده په دې اړه خپل امنیتي پلان بشپړ کړی و.

له مسعود، رباني نه سېوان د خطر احساس نه کاوه څکه هغه لا پخوا د ملګرو ملتونو له طرحې سره په سلو کې دوه سوه خپل توافق ښودلی و، دده سترګه له حکمتیار سوځېده چې دی یې ددغو اشخاصو په انتخاب او د لیست په ورکولو کې څورولی او ښه ستړی کړی و، دی

بېچاره غافلگير نه بلکې اغفال شوی و، په يوه عجيبه خوشباوری کې د اسلام آباد، کابل او تهران په منډو ترړو بوخت و، خو هلته له شمال نه دده په هلو ځلو پسې يو توند شمال خپلې سرې بربوکی را الوزولې وې.

ويل کيږي سېوان په ډېر عجز له استاد رباني هيله کوله پخپل ملت زړه وسوځوي- د ناپېيلو کسانو ليست وروسپاري- دی به له دغو اشخاصو سره سبا کابل ته ولاړ شي او له ډاکتر نجيب به واک تسليم کړي.

ښايي ووايو د اپريل له ۱۸مې وړاندې تنظيمو د بېطرفه کسانو پر لست توافق کړی و، سېوان کابل ته د تلو پروگرام درلود، چې له ډاکتر نجيب بېطرفه کسانو ته د واک لېږد بشپړ کړي.

نجيب الله د سېوان د طرحې په مټ ناپېيلو کسانو ته واک سپارلو شېبې شمېرلې، کورنی يې وار دمخه ډيلي ته لېږدولې او نژدې انډيوالانو يې هم هند کې د مېشتېدنې لار جوړه کړې وه.

ډاکتر نجيب هڅه کوله واک يوې ډلې يا گروپ ته د پرېښودو پرځای يوې متفقې او متحدې اداري ته وسپارې، دې ته ورته غوښتنه له گردېز مولوي حقاني د رسنيو له لارې څرگنده کړه، ده وويل: کابل رژيم ښايي د ائتلاف په بڼه نه، بلکې د مجاهدينو مجموع ته واک وسپاري، نه يو تنظيم - ډلې او جريان ته، جهادي مشران بايد ډېر ژر د صادقانه تفاهم په نتيجه کې پر يوه واحده اداره توافق وکړي او په کابل کې د واک لېږد ته چمتو شي.

د ډاکټر نجیب وړاندوینه:

ډاکټر نجیب الله له دې وړاندې پخواني پاچا ته هم د واک سپارلو وړاندیز کړی و، چې پاچا نه و منلی. ده له پاچا د دغسې وړاندیز په نه منلو ولسمل ته په تلیفانه گیله کړې وه، ولسمل له پاچا د سپیناوي په غوښتلو دغه جریان مجاهد ولس کې خپور کړ، پاچا له ولسمل خوابدي وښوده، ولسمل ورته کړه، ما خپله غاړه خلاصه کړه، پاچا وویل، تا خپله خلاصه، خو زما بنده کړه...

ډاکټر نجیب الله له وړاندې په ټوله مانا د واک لېږد ته چمتو و، په همدې موخه یې پخواني پاچا سره اړیکه ونیوه، چې له بده بخته پاچا ونه منله ... له افغان سیاستوالو او مخورو سره یې د پوهاوي هڅه وکړه، خو دلته یې هم هغسې څواب تر لاسه نکړی شو چې د واک بریالی لېږد عملي کړای شي. له پخواني پاچا په نهېلیتوب یې لویدیځ میشتو سیاستوالو او مخورو ته مخه کړه، د رئیس... په مشرۍ یو پلاوی له ډاکټر سره د خبرو په موخه هند ته ولاړ ... ډاکټر د واک لېږد ته خپل چمتوالی وښود، خو پلاوي د داسې چا (...) وړاندیز وکړ چې د ډاکټر په وینا دغه جامې پرې خورا لوېې او اوږدې ختلې...

د ۱۹۸۹ د جون په لومړیو کې ډاکټر نجیب الله له نیو یارک (د ملگرو ملتو عمومي غونډه کې له گډون) واشنگټن کې استاد پژواک ته تلیفون وکړ... لومړی خبرې د شاه محمد دوست وې...

دوست: محترم پژواک صاحب سره خبرې کوم...؟

پژواک: بلې...

دوست: محترم نجیب الله غواړي تاسې سره خبرې وکړې.

پژواک: کوم نجیب...؟

دوست: د افغانستان جمهور رئیس

ډاکتر نجیب: کاکاجانه سلام د جمهور ئیس په توگه نه د وراره په توگه درسره غږیږم، روغتیا مو څنگه ده...؟

پژواک: ښه یم.

نجیب: ستاسې له نظریاتو خبر یم، شعرونه مو رارسیږي، ستاسې راتلو ته سترگې پر لار یوو.

پژواک: حقیقي وراره نعمت الله سره مې د خپلو اصولو له مخې ونه لیدل...

نجیب: مور هېواد ته ښه نیت درلود او لرو یې.

پژواک: ممکن خو په عمل کې...

نجیب: هیله ده زما عرض ومنئ.

پژواک: د منلو نه دي.

له دغه یادونې زما موخه دا ده چې داواري په اړه ډاکتر نجیب الله خپلو هیلو ته د رڼېدا لورې ونشوای موندای... د زړونو مالک خدای دی، خو د ډاکتر له خوا د سولې غږ ته هیچا د زړو دروازې ښېرته نشوا کړای...

د کودتا اعتراف:

د مسعود ځواکونو د اپریل پر اتمه گلبهار او پر نهمه بگرام هوایي دگر لاندې کړ.

د حمل پر شلمه د شورای نظار او رشید دوستم ځواکونو د مخکني

جوړجاړي له مخې ګډ مطبوعاتي کنفرانس کې په ډاګه کړه، چې نجیب الله باید سمدستي له واکه لاس واخلي - دوستم وویل موږ، حزب وحدت او نظار شورا په دې اړه توافق ته رسېدلي یوو...

د دوستم په خبره... ما از سابق نقشیه میکشدیم که حکومت کمونستها در افغانستان صلح در وجود آنها برقرار نمیشود... ما بخاطر حکومت اسلامی تصمیم خود را گرفته بودیم... تا که یک زور و یک قوت نباشه راه حل ممکن نیست... همان بود که شصت هزار نفر در فرقه بسیج و در جاهای مختلف جابجا شد... به همکاری غفار پهلوان، رسول پهلوان، سید حسام الدین علیه دولت ایستادگی بکنیم، آمر صاحب احمد شاه مسعود اطمینان داد گفت ما پهلوی شما هستیم... همان بود که طرفداران نجیب را درستگیر و از بین بردیم... گفتم باید کابل را فتح کنیم... همان بود که ما را بصفت رئیس شورای نظامی مقرر کرد...

احمد شاه مسعود «المسلمون» ته وایي:... همه بحالت نومیدی بوده، در عین زمان دشمنان اسلام دست بکار بودند حکومت غیر اسلامی بوجود آورده...

ما از تحرکات ملل متحد و بینن سیوان آگاهی داشتیم، در حالیکه همه به طرح نماینده ملل متحد چشم دوخته بود و طرح حکومت بیطرف را تنظیم ها بذیرفته بود، ما پلان استقرار حکومت اسلامی مجاهدین را بموفقیت عملی نموده، حکومت اسلامی مجاهدین بمیان آوردیم...»

دغه څرګندوني کابل کې د کودتا او ملګرو ملتو د سولې پلان د ناکامولو څرګند اعتراف دی، له بده بدبخته چې ملګرو ملتو کله هم

ایتلاف ته د پرې او ملامتی گوته ونه نیوه...

نجیب الله لا استعفا نه وه ورکړې، چې د دوستم ملېشو د کابل هوايي ډگر او ستراتېژیک موقعیتونه نیولي و، په دې توگه د حمل له ۲۴ مې وراندې کابل د ائتلاف منگولو ته لوېدلی و.

استاد رباني چې تر دې وخته له هېڅ شي سره پرېکنده برخورد نه ورکړی، جدي او قاطع بنه ونیوله، له دې مخکې ده نه د ظاهر شاه د راتلو د گرمو اوازو پر وراندې د څرگند مخالفت کوم دریځ غوره کړی و او نه هم د بېطرفه او درېیم گړي حکومت په هکله، همدا لامل و، چې ده هم په اخوانیانو او د چا خبره بېخ نړاندو او افراطیونو کې ځان شمېرلای شو او هم یې له مینځلارو سره سر خوځاوه، په دې توگه یې له دوارو سره په گوزاره او ملگریتوب کې څه ستونزې نه لرلی، له همدې ځایه وه، چې ځینو کتونکو او خبریالانو ماهر سیاستمدار یاداوه او ځینو بیا له ارادې او قاطعیت بې برخې محتاط مشر.

ده په هر لوري کې ځانته د قدم اخیستو مخه پرې ایښې وه، له امریکا سره یې د خپل سفر پر وخت د اړیکو له امله لار تېره کړې وه، له ظاهر شاه سره یې اړیکې د ښاغلي سیرت په مټ پرانیستې ساتلې، په مجددي خو یې دا احسان و، چې جبهه نجات ملي دده په کوښښونو تاسیس شوې، له اخوانیانو سره یې په مصر کې د تحصیل له وخته روابط وو، پیر صاحب او محمدي یې هم په خپله ساحرانه موسکا داسې داده کړي وو، چې تولو ته بې ازاره مرغی ښکارېده.

دغه پالیسي یو دوه واره ده ته څه ستونزې هم راولاړې کړې، یو ځل هغه وخت (۱۳۶۵ لمریز) چې پر ایراني حاجیانو سعودي پولیسو گولی وچلولې او په لسگونو یې ووژل په دې توگه د سعودي او ایران مناسبات

خراب شول، بل دخلیج جګړې پرمهال.

په سعودي کې د ایراني حاجیانو د وژنې په هکله ده سعودي او ایران دواړو ته د خواخوږۍ او د دوی د دریځونو د تائید پیغامونه لېږلي وو، خو سعودي د تلګرام متن په عکاظ او ایران په اسلامي جمهوري ورځپانه کې خپاره کړل، په دې توګه خبره رسوايي ته وخته او شهادت اوونیزې بیا دواړه متنه په خپله یوه ګڼه کې د ټولو مخې ته کېښودل.

خلیج جګړه کې څنګه چې د پاکستان جماعت اسلامي د امریکې پر ضد موقف غوره کړی و، څکه خو یې د اخواني ډلو په ګډون لاهور کې یوه غونډه جوړه کړه، په دې کې یې له افغاني ډلو حزب، اتحاد او جمعیت ته هم بلنه ورکړې وه. حزب او اتحاد خو په خپل امریکي ضد موقف ټینګ و، څکه خو یې غونډه کې پراخه برخه واخیسته، خو استاد رباني حیران و، که غونډه کې برخه اخلي، د امریکا سعودي پر ضد حرکت دی او که یې نه اخلي، په اخواني حلقو او جماعت اسلامي کې میدان حکمتیار، سیاف ورځخه وړی.

له همدې ځایه و، چې په نه زړه یې، غونډه کې ګډون وکړ، تصویب شوې قطعنامه یې لاسلیک او مطبوعاتو خپره کړه، خو د سعودي او کویت واکمنو په نامه یې خپل تلګرام کې د عراق د موقف او سیاست په کلکه غندلی او پر عراق د غربي قواوو د حملې ملاتړ کړی و، چې مطبوعاتو ته په راوتو یې یوه بله رسوايي جوړه کړه.

په همدغو شپو ورځو کې چې هېواد ګام په ګام د یوې خونړۍ فاجعې خواته نژدې کېده، تنظیمي مشرانو د پاچاهۍ، صدارت او وزارت خوبونه لیدل، ذهن تصور، او سوچ یې د کابل په ارګ کې د ګلخانې خیالي ننداره کوله، د دلکشا په تصور کې به یې زړونه په ټوپو شول او

دغه وړ به يې د اورېدلو کيسو او خبرو له امله د ذهن په پرده د مور سرې غالى تېرې شوې، بې اختياره به يې خولو اوبه وکړې او د تصور په همدغه خوند کې به هر يو ځانته جلا پادشاهي صدارت او وزارت جوړ کړى و، دوى به همدا يوه خبره تکراروله، چې مجاهدينو روس ته ماتې ورکړه، کمونېزم يې له مينځه يووړ، د برلين دېوال يې ونړاوه، د نړۍ يو وحشي ښکېلاکي ځواک يې په گونډو کړ، ځکه خو يې حکومت خپل حق گڼه... له دې ناخبره چې خرکارى هنر داره سبق نيست که پر پر بخوانى...

دا بېخودي ده که هوس دی که عشق انتها
گوره ته خپل قاتل ته هم وايې جانان زړگيه
(سايل)

د ځمکنيو يتيم خانې ناکامه لوبه

د ۱۳۷۱ د ثور پر ٦مه استاد سياف سهار وختي د خپلو بېگانيو خوبونو په تعبير پسې راوتلي و، په هغو خوبونو پسې چې د ملت د تباهۍ او بربادۍ تصوير يې په تعبيرونو کې پروت و. استاد سياف په ځمکنيو کې هغه يتيم خانې ته ځان ورساوه، چې نن يې په کې د افغان مظلوم ملت د برخليک ټاکلو يو خطرناک پيل او انجام سره غوټه کاوه، په دغه ورځ د افغان مجاهد ملت سرنوشت د ځمکنيو په يتيم خانه کې ټاکل کېده...؟

افغان ملت په رښتيا هم يتيم و، داسې يتيم چې تر ننه د يتيمۍ ځپېړې پرمخ خوري، ځکه خو بايد د دغه يتيم ملت سرنوشت هم په يتيم خانه کې لکه د ظالمو او وږ سترگيو تربورانو په مينځ کې د يوه بې اسرې يتيم د مال د تقسيم په څېر په بيړه او د حرص له عينکو وېشل

شوی وای.

استاد سیاف په خپل ځانگړي مهارت یوه لیکلې پاڼه هر لیډر ته چې په بېلابېلو کوټو کې کېنول شوي وو، په حق جانب اکټ له دې ډاډ سره وړاندې کوله، چې له تاسې پرته نورو ټولو رهبرانو منلې ده، هر شاغلي به فکر وکړ، چې نورو رهبرانو منلې، نو له ده به هم د مخالفت او انتقاد جرئت سلب شو، که به یې زړه وکه نه، د قلم په څو واره خوځولو به یې د یوه مجاهد ملت په ټولو قربانیو او عظمتونو چلیپا راکښله. له دې ناخبره چې په دغه څو واره قلم کشولو د یوه ملت، یوه مجاهد او قهرمان ملت له قربانیو او وینو سره د څومره سترې جفا او ناځوانی پاڼه اړول کېږي.

په لږ وخت کې دا هرڅه پای ته ورسېدل او په څو دقیقو کې یې د افغان مجاهد ولس سرنوشت او د سر په قیمت گټلی حیثیت او عظمت په خپلو کې د وزارتونو صدارت او ریاست پر سر داسې سره تقسیم کړ، چې د پلار میراث او جایداد به هم څوک داسې په اسانه په خپلو کې ونشي وېشلی، په داسې عباراتو چې د یو جریب پټي قواله به هم څوک دا ډول ونه لیکي.

د پېښور د لوزنامې په نامه داسې څه لاسلیک شول، چې هیڅوک په دې پوه نه شول، ځنگه په څو ساعتو کې دغسې کار چې څوارلس کاله ناشونی گڼل کېده، ترسره شوه...؟

په دغه پرېکړه کې مجددي د دوو میاشتو لپاره د دولت د ممثل په توگه له (۵۱) کسیزه هیئت سره موظف شوی، چې له رژیم واک تر لاسه کړي، خو د ممثل مفهوم او تعبیر نه و څرگند شوی، چې دا ممثل به څه کوي؟

د ممثل له دوو میاشتو تېرېدو وروسته به د ۴ میاشتو لپاره استاد رباني د اسلامي موقت دولت رئیس او د رهبري شورا مشر وي، دی به هلته خپل کار رسماً شروع کوي، چې د قدرت د انتقال دوه میاشتې پوره شوې وي، خو دا تعین به یوه ورځ هم نه اوږدېږي.

که څه هم د مجددي د دوو میاشتو په اړه لیکل شوي، چې دغه هیئت به له دغه مودې وروسته د عبوري دولت تر اړخ د اسلامي موقتې شورا په حیث پاتې او ریاست به یې د مجددي پر غاړه وي، د دې شورا موده به هم څلور میاشتې وي، خو دا معلومه نه شوه، چې په دغه دوو میاشتو کې چې ملت په یوه مطلقه خلا کې واقع او کوم قانوني حکومت نه لري، دا دوې میاشتې به دولت او حکومت څوک چلوي او څنګه به یې چلوي، د فیصلې له عبارته خو دا معلومېږي، چې په دې وخت کې به اقتدار له یوې خوا سره هم نه وي او هرڅه به راکد پاتې وي، د قیادي او جهادي شورا په نامه داسې څه رامینځته شول، چې بیا یې هم په تعبیر، مفهوم، صلاحیت او مسوولیت څوک پوه نه شول.

د استاد رباني څلور میاشتنی حکومت چې په پرېکړه کې د عبوري دورې په نامه یاد شوی، د هغې له پای ته رسېدو د بل عبوري حکومت معنا څه دول ګڼل کېدای شي؟ د عامو انتخاباتو - او حل او عقد په نامه کشالې خو له هماغه وخته د داسې یوې سطحي فیصلې له امله رامینځته شوې ربړې وګرځېدې، چې غمیزه یې غځولې ساتله...

د دولت او حکومت ترمینځ توپیر او ددې مفهوم او معنا هم ددغې پرېکړې له مخې د خپلو قانوني او حقوقي اړخونو له پلوه له واحد تعبیر او تفسیر بې برخې ده، بله دا چې ډاکتر نجیب خو له دې مخکې استعفی ورکړې وه، نو بیا د کابل له واکمنانو د قدرت انتقال څه معنا

لري؟ همدارنګه د دوه میاشتنی مودې لپاره هیڅ ډول عنوان هم نه شي مونډل کېدی، چې دا موده په څه نامه یاده شي؟

په فیصله کې د صدارت او وزارتونو وېش هم دا ډول شوی، چې وزارتونه په تنظیمو وېشل شوی، په دې ډول چې صدارت حزب ته ورکړ شو، د صدارت معاونیت او خارجه وزارت محاذ ملي اسلامي ته، او...
پرېکړه د استاد سیاف په ابتکار دده په قلم لیکل شوی او منظوره کړی شوه، سبا یې چې د شنبې ورځ وه، د پېښور په ګورنر هاوس کې د پاکستان صدراعظم نواز شریف او د سعودي عربستان د استخباراتو وزیر امیر ترکي دا پرېکړه د خپل تائید په څرګندولو په زرونو کې توشېح او له استاد سیاف یې ددغه سترې کارنامې له امله مننه وکړه، په دې توګه د جهاد اهدافو او د ملت قربانیو ته د درناوي لپو د افغان مجاهد ولس د هیلو مخونه تک شنه کړل.

په پرېکړه کې باید د جمعیت امتیاز جوت وی، دوه حساس پوستونه، جمهوري ریاست او دفاع وزارت، که نه نو بیا بلې هرې پرېکړې هیڅ ډول اجرائیوي او قانوني ضمانت او حیثیت نه شوی غوره کولی، حتما باید همداسې شوي وای، ځکه د شمال ائتلاف د مسعود په تکیه د کابل په پوله د اقتدار مخه پرانیستې وه.

جمعیت تینګار کاوه، چې دفاع وزارت به ځکه له مسعود سره وي، چې دده په مت د ډاکټر نجیب د پرځولو لپاره یو ستر پوځي قوت راولاړ شوی او د هېواد جمهور رئیس ځکه باید استاد رباني وي، چې دغه ائتلاف د جمعیت په چوکات کې دده د سیاسي رهبرۍ او بصیرت له کبله بنه نیولې او د دغو اوو مشرانو کابل ته په اصطلاح فاتحانه داخلېدو چانس او زمینه یې برابره کړې ده...؟

د مجددي په مشرۍ د ۵۱ کسیزه جهادي شورا په ټاکل کېدو، وپتېیل شوه، چې احمد شاه مسعود به له همدې نېټې دفاع وزیر او استاد رباني جمهور رییس وي.

لنډه دا چې قدرت باید دا دول تقسیم شوی وی، چې دفاع وزارت د مسعود او جمهوري ریاست د رباني وي، نور نو دی د پېښور رهبران سره جوړ شي، چې څنګه یې تقسیموي اختیار لري.

حکمتیار چې لوګر کې و، خپل غیر مسلح افراد کابل ته ننیستلي او هلته یې د خلق فرکېسیون په همکارۍ ځینې تاسیسات تر خپل کنترول لاندې راوستلي و.

په پېښور کې جماعت اسلامي او قاضي حسین احمد پوره ترتیبات نیولي وو، چې د ثور د پینځمې نېټې پر ماښام به له کابل راډیو د حکمتیار وینا په خپرېدو د کابل فتحې جشن لمانځل کېږي، په دې اره پېښور کې ګڼ پوسترونه لګېدلي وو، له بلې خوا تلوالې خپل تازه دم ځواکونه د کابل پر لور مارش کړل، د ثور پر پینځمه کابل کې د حزب اسلامي او نظار شورا دلې ښکر په ښکر شوې.

د غویي پر ۵مه له یوې خوا د حزب اسلامي قواوې ښار ته په ننوتو د کورنیو چارو وزارت د ارګ یوه برخه او د ښار ځینې ناحیې او سیمې ونیولې، له بلې خوا د رشید دوستم ځواکونه چې له دې مخکې په هوایي دګر، راډیو تلوېزیون او ځینو نورو سیمو کې ځای پر ځای شوې وې، د هوا له لارې د نورو تازه دمو ځواکونو په ور استولو نوي سنګرونه ونیول، که څه هم دا ورځ له اخ و ډب پرته تېره شوه، خو... دا چوپتیا له توپان مخکې چوپتیا ته ورته وه.

د اپریل پر ۲۵ مه چې د حزب مجاهدین کابل ته ننوتي وو، حکمتیار

د دغې ورځې پر ماښام د مخابرې له لارې مطبوعاتي کنفرانس کې ددغې ورځې مبارکي ورکړه، ده کابل رژیم نسکور شوی وباله، د پېښور شورا په اړه یې وویل: چې نور هغې ته ضرورت نه شته.

د حزب وحدت ډلې هم د ښار دننه ګڼ تاسیسات ونیول او له شمال څخه په وار، وار د دوستم ملېشې د هوا له لارې کابل ته راورل شوې.

پر سبا یې ائتلافي ځواکونو د حزب تر کنټرول لاندې تاسیساتو حمله وکړه، په دې توګه له یوې خونړۍ جګړې وروسته د حکمتیار قوتونه په شا شول.

په دې خونړۍ جګړه کې د کابل بالاحصار شاوخوا، د شاشهید او سید نور محمد شاه مېنې کورونو او ودانیو ته زښت زیان ورسېد، څرنګه چې په دغه استقامت د حکمتیار مجاهدینو موقعیت نیولی و، د جګړې له تلفاتو پرته د حکمتیار د قوتونو له په شا تګ وروسته ملېشې، د دغه سیمې کورونه چور او لوټ کړل او د خلکو نقد او جنس یې په ډېره بېرحمۍ ولوټل، همدارنګه د ګذرګاه په استقامت ډېرې کورونه له مینځه ولاړل، دلته هم د ګلم جم ملېشو د لوټ تالان له امله د هېڅ شتمني خوندي پاتې نه شوه، حتی د خلکو پر عزت او ناموس هم د دغو ملېشو له خوا تېرى وشو.

مسعود له حکمتیار سره د ناکامو مخابروې اړیکو وروسته د اپریل پر ۲۶مه د ملېشو په مټ پر چهلستون، برید وکړ، له شیندند د حزب په پلوۍ پورته شویو الوتکو، بګرام او د مزار دهدادی بمبار کړل.

د چهلستون تاریخي ماڼۍ غالۍ او نور قیمتي سامان او وسایل دملېشو له خوا چور او لوټ شول، له دغه تالان وروسته یې د خپلو جنایتونو د پټولو په خاطر قصر ته اور واچاوه.

لکه مخکې مو چې وويل، د ثور پر پينځمه پېښور کې جماعت اسلامي دحزب له خوا د کابل د فتحې په رابطه د جشن پروگرام درلود، داعلان له مخې د ثور د پينځمې نېټې پر پينځو بجو به حکمتيار له کابل راډيو خبرې کوي، خو د شمال ائتلاف توپانې شمال دا هرڅه په مخه واخيستل او دا دول پروگرامونه او پلانونه يې له يوې مخې شنډ کړل.

د دولت د ممثل په توګه د مجددي انتخاب تش په نامه او يو داسې کار و، چې د نړۍ هېڅ هېواد او سيستم کې يې سابقه نه لرله، د دغه ضعيف فورمول پر اساس اداره ځکه فلج او ناکامه وه، چې له يوې خوا د قدرت اصلي مرکز د مسعود، رباني، دوستم، پرچم په لاس کې بيا هم تقسيم شوی پاتې کېده او له بلې خوا د دغه ناقص فورمول په اساس مينځته راغلي ارګان کې هم داسې موثر قوت او جهت نه و، چې حالاتو ته په يوه نېغ سمت د حرکت مخه پرانېزي.

د مجددي خوله د تېر عبوري حکومت په خوند خوږه وه، ده به چې سترګې پټې کړې، هماغه کونجاړه يې په خوب ليده... لکه د پېښور عبوري حکومت دا به يې هم تر دوو کلونو غځېږي او نوم به يې په تاريخ کې د اسلامي افغانستان د لومړني ولسمشر په توګه ياد پاتې شي.

خو دا ځل لکه بخت ورسره بله نخره را اخيستې وه، پر کومه ورځ چې دی له پېښور کابل ته روانېده، حکمتيار ګواښ وکړ، چې د ده الوتکه به وويشتل شي، د پېښور په هوايي ډګر کې له ده سره تلونکی پلاوی تلولی وو، هر يوه په ويښه د وزارت خوبونه ليدل، کرۍ ورځ يې کابل ته د تلو او وزارتونو په خيال پلو کې تېره کړه، خو مجددي د هوا له لارې سفر ته زړه ټينګ نه شو کړی.

په دې توګه يې د خپلو ملګرو د کرۍ ورځې د وزارتونو د خيال پلو

مزه په خوله کې وچه کړه.

په کابل کې د دلو ټپلو له ښکر په ښکر کېدا مخکې حکمتیار پر ښار د ورختلو او دګلم جم ملېشو د وتلو ګوتخنډنه او غوښنه کوله، خو د تکر د مخنیوي په موخه د قاضي حسین احمد په هڅو د مسعود او حکمتیار ترمنځ مخابروي اړیکه د اپریل پر ۲۴مه ټینګه شوه، د خبرو پیل دوستانه و، چې ستوغې به شوې قاضي حسین احمد به په مینځ کې ورولوېد، مسعود غوښتل حکمتیار پېښور ته ولاړ شي، د عبوري حکومت جوړښت او شورا په تشکیل کې له مشرانو سره برخه واخلي، مسعود وویل: پر کابل د برید اړتیا نه شته، د برید ګواښ دې واخله، که نه همدا اوس اقدام کوم، حکمتیار وویل: کابل باید له ملېشو وژغورل شي، دده په وینا دی به له ملېشو د کابل دفاع وکړي، د لوټ تالان مخه به ونیسي، مسعود هم د کابل د دفاع خبره وکړه، چې خپل چمتووالی نیسي، حکمتیار پوښتنه وکړه، د څه چمتووالی...؟ مسعود وویل: دفاع مرد و زن کابل... مسعود دا هم وویل، له ملېشو او جنرالانو سره یې ملګرتیا، له خپلو مشرانو زده کړې، دده اشاره جنرال تني ته وه...

د ارګ پر لور - د مرګ پر لار:

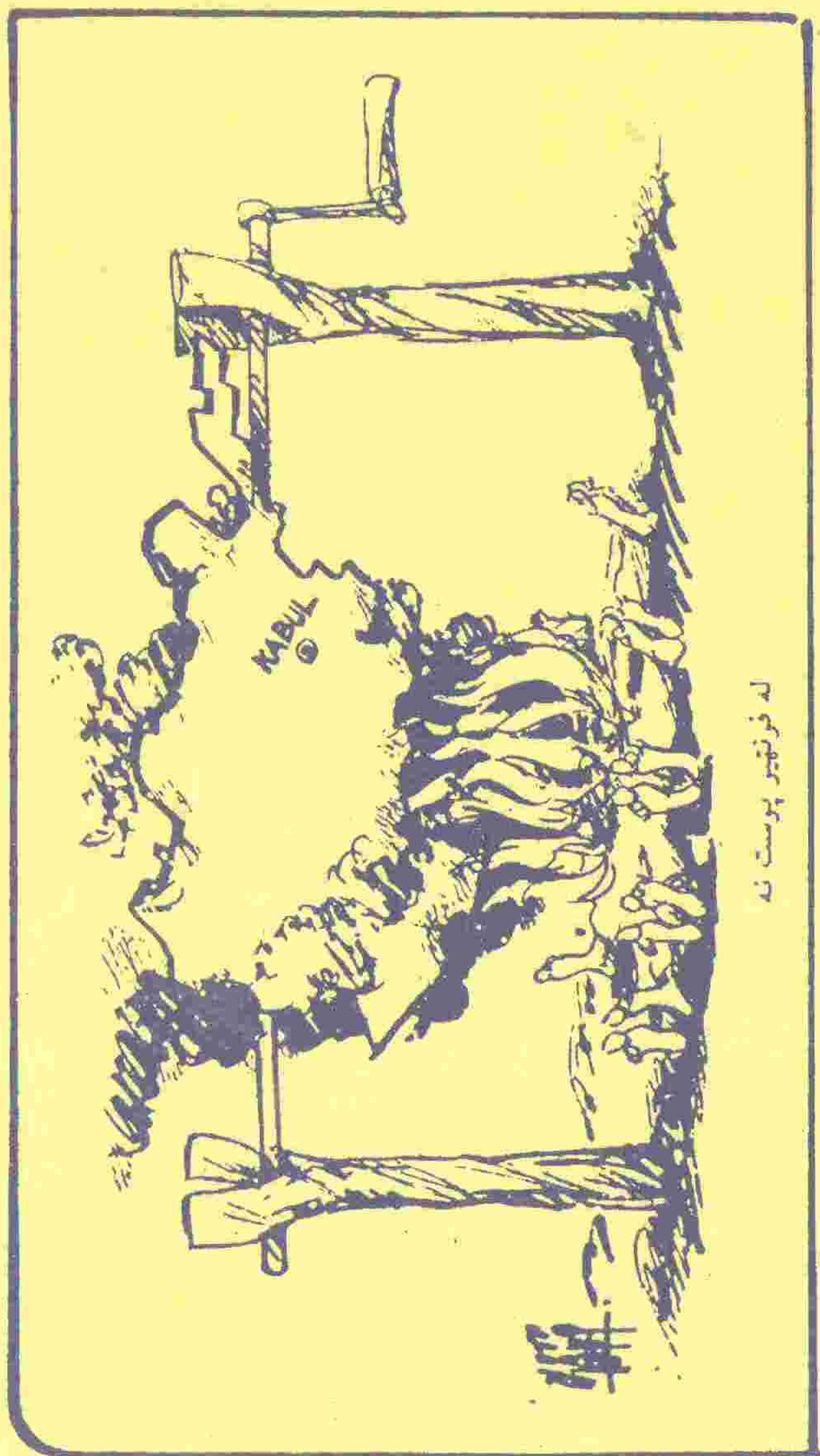
د مجددي د زړه په درزا کې له یوې خوا د کابل تخت پستو تالونو هنګامه جوړه کړې وه، له بلې خوا د حکمتیار د ګواښ له امله یې مخې ته د مرګ وېروونکې هیولا درېدلې وه، مجددي او ورسره د سفر ملګرو یې چې د ورځې په شان دغه شپه هم د اقتدار په مینه کې رڼه تېره کړه، سبا یې د څمکې له لارې د کابل ارګ ته د تخت په هوس غېږه خلاصه

کره، ارگ یا مرگ، تخت یا تخته...؟

مجددي له پېښور د موټرو په یوه اوږده کتار کې په مزه مزه د سفر لار لنډوله، د اپریل پر ۲۷ مه د مجددي د سپرلۍ موټر د پاکستاني پولیسو د ځانګړي ګارد له خوا بدرګه کېده، د ISI مشر جنرال جاوېد ناصر د تورخم په ځنځیر ورته مخه ښه وویله، ثمرخېلو کې یې حاجي عبدالقدیر سوړ هرکلی وکړ، همدلته دده سترګې د پاچاهۍ یوې تتې خلا وبرېښولې او په همدغه تته خلا کې یې د کابل ارګ هر ګوټ او د اقتدار ټول حلاوتونه او ګردې ښکلاوې وځکلې.

عبدالوکیل، عبد الواحد سرابي، جنرال نبي عظیمي او د پرچم دلې یو شمېر غړو خرخې پله کې د مجددي هر کلي ته ولاړ وو، په دې توګه د قدرت د انتقال د ډارمې د لومړنۍ پردې تمثیل ترسره شو.

مجددي د ثور پر ۸مه د کابل له رژیم ظاهراً واک ترلاسه کړ، دده له ځان سره لوړه پورته کړه، واک ښایي هاتف لېږدولی وی، خو تول پروسه کې د جنرال عظیمي رول جوت و.

له فرنټير پوسټ نه

د اپریل پر ۲۸مه له غرمې وروسته عبدالحمید محتاط د واک لېږد ته د نجیب الله پر ضد د کودتا مشهورې خبرې راتولې کړې، وېرې، اضطراب او وحشت پر خبرو اتڼ ګډ کړی و، خو محتاط داډه و، ده هر یوه ته تسلا ورکوله، دوی ښایي مجددي ته د ښه راغلاست او د اسلام مجاهدینو ته د واک د انتقال په اړه غوږ او پاسته تکي راتول کړي وي.

د بهرنیو چارو وزارت کې د واک د لېږد د ډرامې وروستی صحنه ده، عبدالحمید محتاظ د ډرامې د دغه توک د پرودیوسر په توګه د پردې شاته ناست و ، مجددي دتوپکو په سیوری کې د ستورې مانۍ تالار ته ننوت، په تاکلې چوکۍ کېناست، یوه اړخ ته یې عبدالواحد سرابي، بل ته فضل حق خالقیار...

لومړی وینا د سرابي وه، بیا خالقیار، خلیل ابوی، محمود حبیبي د اسلام مجاهدینو بریالیتوب او ښاغلي مجددي د واکمنۍ مبارکۍ وړاندې کړې، دوی حضرت مجددي د وتلي پروفیسور، اسلامي سکالر، د حق لاروی ستر مجاهد، روحاني لارښود... په تکو او القابو یاد کړ، وینا د اسلامي نظام د تینګښت، د مجاهدینو په برې او د حضرت صاحب د شخصیت، ژوند، مبارزې د درنښت په څلاینه راتوله وه.

مجددی د احساساتو په توپاني څپو کې خپله وینا پیل کړه، کله فارسي، کله ماته ګوډه کړکیچو پښتو او کله هم انګریزي، عربي، پر پنځو بجو ډرامه پای ته ورسېده.

په دې توګه د رامینځته شوي حکومت پوځي طاقت د دوستم او سیاسي د ببرک وګرځول شو. د ببرک پرچم د دوستم له جنګي قوت او د مسعود او جمعیت له جهادي صبغې د ګټې اخیستلو لار اواره کړه.

خاطره:

غلام سرور اخونزاده ظاهراً دريور خو دننه عالم دی، هندوستان کې يې له ديوبند مدرسې د فضيلت دستار تړلی، خو له ملايی زړه توری دی، ژوند يې د موټر په ارابو چلاوه، د ده خپل منطق دی، پوخ منطق حيرانوونکی منطق...

دی له خپلې کورنی سره مهاجر و، د کمپ په ختينو کوټو کې يې ژوند تېراوه، خو کله هم په جهاد باوري نه شو، دده دا خبره لکه د کانی کرښه وخته... داسې وخت به راشي چې د حضرت صاحب لمسي د محمود بريالي لور پارک کې ترلاس نيولې وي، يو بل ته وايي... چقه مردمای احمق بودند که بخاطر ما و اين شعارها يکی ديگه اې خوده ميکشتند...

ځينو کټر کمونستانو چې خو ورځې جوماتو کې د خلاصه کيداني او قدوري پاڼې اړولې وې له خپلو نومو سره مولوي تکی ونښلاوه... د شوروي اتحاد راوړي بريليکونه يې را کوز او د دارالعلوم هغه وځړول...

له برخليک سره لوبې:

د مجددي په حواسو د ارگ د سپينو زرو قبو او د دلکشا او گلخانې خيالونو منگولې ښخې کړې، دې ته لالهانده، چې څومره ژر کېدی شي، د گلخانې او دلکشا په غېږ کې د اقتدار د خمار ماتې خوښوونکې او ښايستوکي وږمې تنفس کړي، دی د ارگ تږي او تلولی و، دلته هره لحظه لکه د کال تېرېده، ده ته د افغانستان پادشاهي او اقتدار له ارگ پرته نيمگړې ښکارېده، لکه په خپلو حواسو شکمن وي، تک زړه به يې

ولوېد او دا به له امکانه وتلې او د نه منلو خبره ورته ښکاره شوه، رنگ به یې تک ژېړ شو، خو چې شاوخوا به یې وکتل، نو په شونډو به یې د یوې فاتحانه موسکا څپه وغوړېده.

دی ناکراره و، په ارگ پسې ناکرار، د کرس باور خبره د ارگ په مینه یې له مرگ سره سترگې جنگولې وې، نو اوس یې څنگه د هجران او انتظار ترخې زغملی شوی.

د مرحوم سردار نعیم خان کور کې دا یوه شپه پرده له کال اوړده، تېره شوه... دده پر خوله همدا خبره گرځېده، ارگ ته کله...؟

چې لمانځه کې یې هم د قبلې پر ځای مخ ارگ ته کوړ و...

مخ پر قبله مې د یار کور دی

لمونځ مې پلمه کړ د جانان دیدن کومه

دده اندیوالانو هر یوه ځانته یو وزارت خوښ کړی او ځان یې د هماغه وزارت په څو پوړیزه ودانۍ کې د ستر مېز شاته د اقتدار په تولو نخرو سمبال لیده، دوی به په همدغه تصور کې د خپلې خوښې وزارت ته د باډیگاردانو د ټوپکو په سیوري کې گرندي او ځانگړې خبره ننوتل، مامورین او منسوبین به یې راغوند کړل، دفتر به یې په خپل زړه جوړ او نوې مقرری اعلان کړې، پر خپلو خپلوانو او اندیوالانو به یې حساس پوستونه او ریاستونه ووېشل، د خلکو په عریضو به یې ((ملاحظه شد)) او قانوني اجرات وکړئ ولیکل.

مجددي د ارگ پر لور حرکت وکړ، کله چې د ارگ مخې ته نژدې شو، اضطراب او هیجان په مخه کړ، له خوشالۍ و که له بل څه، داسې معلومېده چې د لارې په لیدو کې یې خپل قوت له لاسه ورکړی وي،

نژدې وه د ګنو ساتونکو او حتمي او احتمالي وزيرانو په بيروبار کې پريوځی، دی لومړی ژر ژر په ارګ وګرځېد، په ګلخانه او دلکشا يې مينه ماته کړه، حرم سرای يې له نظره تېر کړ، کاسه برجونه او ټولې دروازې يې وکتلې، ده ته يوه غټ او پرېر لندي سري د ارګ د هرې څنډې د پېښو په رابطه د رښتيا او دروغو ګوډی پرانيستی و.

دلته خادم دين رسول الله وژل شوی، دلته نادر خان په ګولی ويشتل شوی، دلته امير امان الله خان د قاضي عبدالرحمن سر مات کړ، دلته غلام نبي څرخي د ټوپکو په خولو وژل شوی، په دې ځای کې داود خان ويشتل شوی، دلته د نعيم خان په کورنی ګولی چلېدلی، په هغه وړاندې مانۍ کې يې د تره کي پر خوله بالښت ايښی او داسې نور.

مجددي خبر نه و، چې ارګ وار له مخه د جمعيت او نظار شورا راغلو ښاغلو خپلو کې وېشلی، ان چې د ډاکتر نجيب الله پر پالنګ د خوب په هوس کې يې خپلو کې سره خوړلي هم دي...

ده ته ايله درې کوټې رسېدی شوای لکه د ارګ زنداني...

مجددي د ارګ هغه برخې ته چې د ګلخانې شاته د شاهنواز تني کودتا په بمبارۍ کې ورانه شوې وه، ترڅه وخته ودرېد، په زړه کې يې دغې وېرې غځونې وکړې، هسې نه پر ده هم کوم وخت دفاع وزير کودتا وکړي؟ چې په تېره څه دپاسه يوه لسيزه کې د دفاع وزارت پر کودتاګانو راګرځېده...

د مرګونو دغو کيسو مجددي په يوه ژور سوچ ډوب کړ، ده چې دغه لړ سوچ کې د لنډکي پرېر سري خبرې راغبرګې کړې، نو ارګ په رښتيا له مرګونو پرته بل څه نه لرل او هغه خوار شوی هم په يوه دمه ده ته د مرګونو کيسې او واقعې کتار کړې وې، د ده سترګې وځلېدې او د

وارخطايي او وېرې سپرمغي يې وښندل، پل يې ونيوه، له ارګه يې لړ. کرکه په زړه کې وتوکېده، خو ژر يې دغه زمولوونکي خيالات د ولاحول... په ويلو شاته کړل، دتخت او اقتدار هوس يې بيا په زړه کې غځوني وکړې.

دده پلرونو په همدې ارګ کې امان الله خان، د سقو زوی، نادر خان او ظاهر شاه ته د پاچاهی کمربندونه تړلي وو او نن په دغه اوږده پسمنظر کې د خپلې پاچاهی پر واقعيت ولاړ و.

کاشکې د پاچاهی سلسله نه وی ختمه شوې، هماغه مراسم. کمربند تړل او هماغه د پادشاهی د ميراث سلسله وی، دا جمهوريت يې لا څه دی، داود خان يې په زړه کې وراته، څلور او پينځه کاله نو څه وخت دی؟ خوند پادشاهي کوي، چې د عمر کار دی او خبره اولادونو ته رسېږي.

کابل چې يوې خونړۍ جګړې يې پر حسن او جمال اور پورې کړی و، داسې منظره نه لرله لکه د يوه مملکت پلازمېنه او يا هم هغه کابل چې طبيعي ښکلا او موقعيت يې د پاريسونو او لندنونو سترګې سوځولې.

وروستۍ خونړۍ جګړې د کابل د وحشت او بربادۍ يو ګويا او ژړغونی تصوير وړاندې کاوه، کابل هغه کابل نه و، چې څوارلس کاله پخوا ليدل کېده، د خلکو بنې الوتې زېړې زبېښلې وې، د فقر، خوارۍ، لوږې، وېرې او دهشت نښې يې د سترګو او تندي ګونځو کې له ورايه څرګندېدې.

خو په همدغه وېروونکي او جګړې ځپلي کابل کې د اقتدار په هوس مست په لوکسو لندکروزرو او پيجاروګانو کې داسې غوړ غوړ ګرځېدل، لکه د زېړې او سر له هر تار يې د زېړې غوا زېړ غوړي څاڅي.

کابل ښاريان حيران وو، هغوی فکر کاوه چې د هجرت او پردېسی ستونزو او د کمپونو او خېمو گرميو او د بېوطنی دردونو به اوس دوی داسې زهير او زمولولي وي، چې د تندي هره گرښه به يې د دغو دردونو او ستونزو بې شمېره رازونه سپري...

د اپريل پر ۲۸ مه حکمتيار له مولوي حقاني سره اړيکه ونيوه، چې د مسعود پرځای دفاع وزير شي، حقاني وويل: مسعود اوس پر دې ځوکی تاکل شوی، زه له ځوکی او مقام سره علاقه نه لرم، دا کار ښه نه ښکاري، زه به د سولې هڅو ته په بېطرفه توگه دوام ورکړم.

AFGHAN PEACE PROCESS
IN PROGRESS ___ FOREIGN OFFICE
ZAHOOR

د ثور پر ۱۶مه مجددي خپله ۳۶ کسیزه کابینه اعلان کړه، خو د ده دا کار د استاد سیاف او د استاد رباني له خوا ناقانونه او له صلاحیته لوړ وښودل شو، مجددي په خپل غبرګون کې وویل: څرنګه چې حکمتیار د شریعت پر خلاف جګړې ته دوام ورکړی، نو صدارت به په خوب کې هم رانه ویني، حکمتیار وویل: دښمني یې یوازې له ملېشو او د رژیم له بقایاوو سره ده، دی به دا څواکونه وبښي، خو په قدرت کې به یې شریک نه کړي.

د شپې د ۸ بجو خبرونه له یوې مخې د مجددي، ملاقاتونو نیولي، باختر اژانس د دې اړتیا نه لیده چې په خبرونو پسې د دنیا په یوه او بل کونج کې سترګې وتومبي او یا هم په بله حادثه او پېښه پسې ځار و اوسي، د خبرونو ټول وخت د همدغو یکنواخته ملاقاتو تکراري جملو او عبارتونو نیوه، داسې معلومېده، لکه نه په دې پراخه نړۍ کې څه پېښه شوې او نه هم په دغه درنو وسلو نیولي او د اور او باروتو بټۍ پروت افغانستان کې څه بله خبره شته او که خبر وي، نو د مجددي، د ملاقاتونو خبرونه دې وي، نورې پېښې کله په دې ارزي، چې په راډیو تلوېزیون کې دې پرې نطاق خوله چوله کړي.

یوه خبریال په ارګ کې ماته وویل: موږ یې نن سهار په اته نیمو بجو راغوښتي یو، چې د دولت رئیس ملاقات لري، خو دا دی مازیګر شپږ بجې شوې او موږ د ارګ تر دغه لعنتي ونې لاندې په انتظار ولاړ یو.

حضرت صاحب چې کابینه اعلان کړه، نور وزیران د وزارتونو د کفیلانو په نامه یاد شول، خو مسعود د پاخه او دایمي وزیر په توګه اعلان شو.

په حقیقت کې خبره داسې وه، چې کله شمال ایتلاف د مسعود په

مشرۍ چاریکار ته ورسېد، نو د پېښور له لیډرانو یې غوښتنه کوله، چې ژر تر ژره د احمد شاه مسعود له وزارت دفاع او رباني له جمهوري ریاست پرته نور حکومت او ا اداره خپلو کې تقسیم کړي.

د مجددي په دې اقدام که څه هم له ده سره راغلي نور وزیران خوابدي شول، خو بیا هم د کابینې رسمي غړي او د وزارتونو د سرو سپینو مالکان وو، ځکه خو یې د څرگند مخالفت زړه ونه شوی کړی.

وزیران مخکې له دې چې د مطبوعاتو له لارې یې د ټاکنې خبر خپور شي، په وزارتونو ورمنده او په تشکیل او تعیناتو کې یې ریاستونه او نورو پوستونه پر خپلوانو، اندیوالانو او تنظیمي ملگرو په خلاص مټ او سخاوت وېشلي وو.

د یوه وزیر په هکله مشهوره ده، کله چې د وزارت منسوبین د ده مبارکۍ ته ورغلل، یوې ماموریې د خپلو خبرو په پیل کې وویل: (می بخشی که نتوانستم دسته‌گلی را در گردن مبارک تان اویزان نمائیم.)

وزیر صاحب چې له خوشحالۍ یې خوله نه سره ورتله، وویل: (...شما خودتان گل استید...)

یوه بل وزیر چې لا تر دې هم وارخطا و، د خپل وزارت ماموریني خپلې کوټې ته وغوښتې، وروسته له دې چې د هرې یوې د حُسن او جمال جاج یې واخیست، هغوی ته چې د گوتو نوکان یې اوږده وو، وویل: (شما با این ناخنهای دراز در وقت استنجا اذیت نمېشن...؟) دی چې د چا خبره ماندني والا نه وه، پر سبا یې څو توپه توکر "رخت" وزارت ته خریداري او په خپلو مبارکو لاسونو هرې یوې ته تیکرۍ پر سر او پر اوږو ور برابر کړ.

مجددي پرېږده چې په ارگ کې د خپلې پاچاهۍ د دوام خوبونه ویني

او کابینه یې د خپلو خپلوانو د تقرر پر تشکیلاتو او تعیناتو بوخته وي، خوَ په واقعیت کې وضعه داسې ده، لکه مرکزي حکومت نه وي، د دستور اخیستلو هېڅ مرجع نه ده معلومه، پوځي قوتونه متلاشي شوي، اردو د دې پر ځای چې تصفیه، منظم او په یوه ملي اردو بدله شي، ببخي رنگه شوې، او د هغې د نظم او دسپلین ځای یو ډول هرج او مرج نیولی، یوازې خاد، د دوستم، جنرال مومن، بابه جان او کیان قوتونه او ملېشې په خپل ټول وحشت او طاقت په ځای پاتې دي، هغه ملېشې چې له هېڅ ډول عسکري قانون او دسپلین سره یې اشنایي نه درلوده.

د پاکستان صدر اعظم نواز شریف د ثور پر لسمه کابل ته څو ساعته سفر وکړ، د هغه د سپرلۍ الوتکه په ډېره سختۍ په هوایي ډګر کوزه شوه، هر کلی له هر ډول دیپلوماتیکي نورمونو پرته حیرانوونکې بڼه لرله، نواز شریف ته د اوبو گیلاس هم له خپلې الوتکې راوړی شو، دوه قابه چاکلېټ یې مخې ته کېښودل، نواز شریف ښاغلي مجددي ته د ۱۰ ملیونه ډالرو چیک ورکړ، مجددي د پخوا په څېر د خپلې چپنې په جېب کې خوندي کړ او دعوه یې لرله، چې دا له ده سره شخصي مرسته ده.

د بېرته تلو پر وخت، څو توغندي الوتکې ته نژدې ولگېدل.

د پاکستان لوی درستیز د یوه مرکزي وزیر په وارخطایي، هغه ته وویل: په داسې کارو کې دا شیان راځي...

جنرال حمیدگل د ځانگړي او خاص الخاص مېلمه په توگه کابل کې ډېره لگولې... راغلی ښاغلی ترې گرد چاپېر تاوېږي... سوغاتونه نذرانې ورته وراندې کوي... ډالیو کې د وزیر محمد اکبرخان د تومانچې خبره هم کېږي... د ثور پر یوولسمه جنرال حمیدگل بابر بن کې د نظار شورا

د ټانکونو او تشریفاتي ټولي په بدرګه په انګلیسي وینا وکره، چې جنرال ساپي فارسي ژباړله... ډاکتر عبدالله يې د څانګړي مېلمه پال په توګه مخ او څټ ته څغستل.

جنرال حمید ګل خپله وینا د مجاهدینو اوجهاد په ستاینو پیل او افغانستان د اسلامي امت د اتصال کړۍ یاد کړ، د اسلامستان نوم په ورکولو يې د نړیوال جهاد پلازمېنه وګانه...

کابل کې د حمیدګل څه کار و...؟

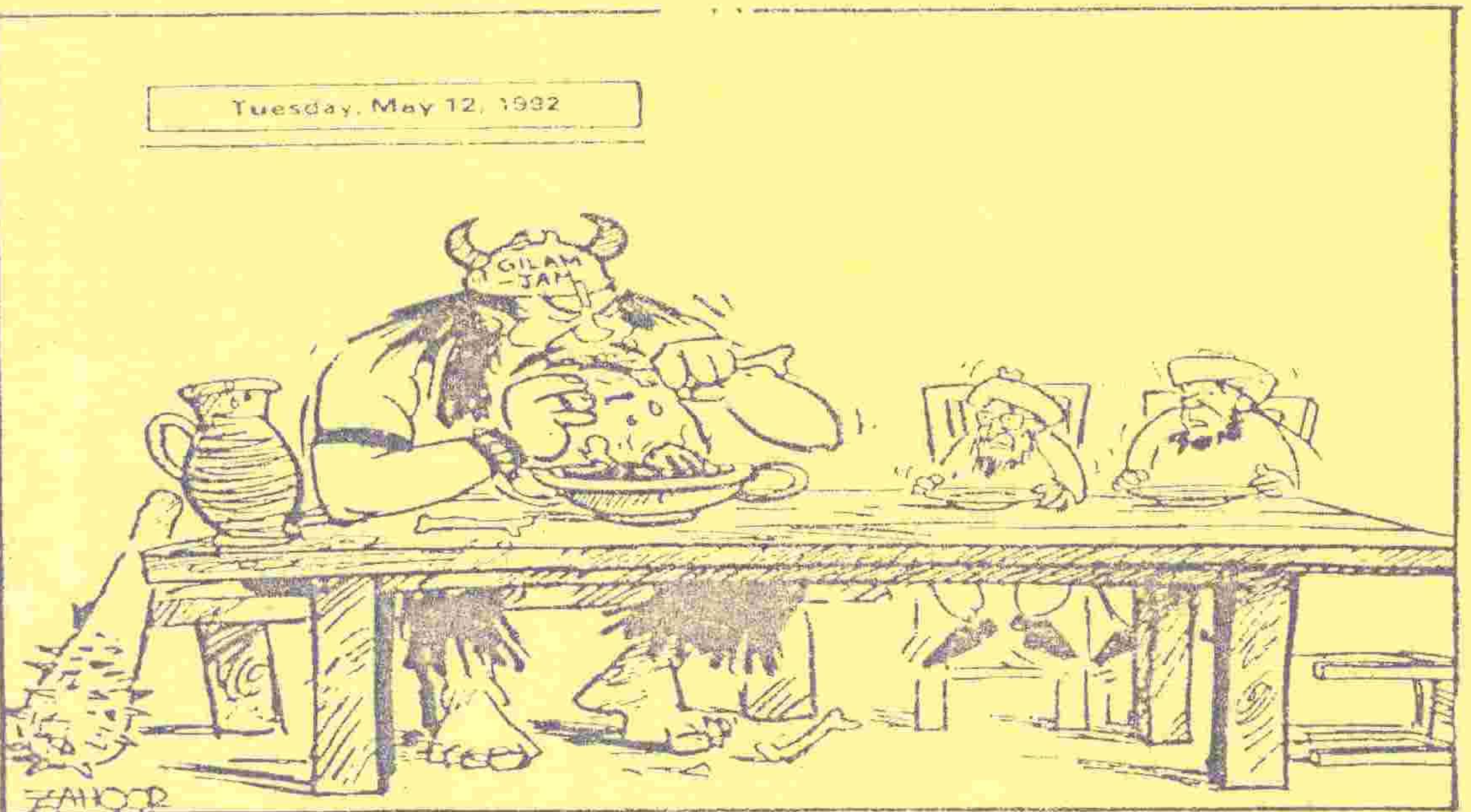
په کوم عنوان يې له کوم دریځه وینا کوله د وینا لپاره يې بابر بې څرنګه خوښ کړ...؟

د هند له نیمې وچې د پیرنګي په وتلو افغانستان کې د برتانوي هند پر ملکیتونو دریو هېوادو، افغانستان، هند او پاکستان دعوا لرله... کابل ته د مجاهدینو په ننوتو حضرت مجددي او برهان الدین رباني د دغو ملکیتونو قواله د خپلې خوش خدمتی له مخې د پاکستان سفیر ته تقدیم کړه... ((خاک فروختنده چه ارزان فروختند))

مجددي یوازې د ترفیعاتو په لړۍ منګولې ښخې کړې، د هر ماښام خبرونه چې مخکې ملاقاتونو نیول، اوس يې نیمه برخه د ترفیعاتو اعلانولو ته وقف شوی، د جنرالانو او ستر جنرالانو شمېر دومره زیات شوی، چې په هیڅ هېواد کې يې سابقه نه شي پیدا کېدی.

داسې وګڼه، چې ټول جنرالان شول، هر قوماندان سرګروپ ته چې ترفېع ورکول کېده، د جنرالۍ په حساب ورکول کېده.

مجددي که هر څو د قانوني جمهور رئیس د څېرې او اکټ کوښښ کاوه، خو په عمل کې ترې خبره ورخ تر بلې د کاواکۍ او بېواکۍ لوري ته کشکول کېده، واک عملاً د دوستم، مسعود او پرچم له ائتلاف سره و.

◉ تفاوت صلاحیتها وتفاوت قدرت، در حکومت ائتلافی (کارتون از فرنتیر پوست)

یو تخت څو پادشاهان

استاد رباني ناکرار تلولی او اندېښمن و، هسې نه پر ارگ مجددي خېته واچوي او د پېښور عبوري حکومت غونډې دلته هم خبره تر دوو کلونو اوږده شي، هره شپه يې د ارگ او تخت له خيالونو او سوچونو سره په ويښه تېروله، څکه خو يې د پرېکړې پر خلاف کابل ته مخه کړه او له ځان سره يې د قيادي شورا په نامه محمدي او استاد سياف هم ملگري کړل.

قافلې د ثور پر ۱۳مه د څمکنيو له يتيم خانې، چې لوزنامه په کې لاسليک شوې وه، د کابل پر لور حرکت وکړ، سروبي کې پرې زرداد روند کوټ شو، که نه نو سابه، به يې ور په مالگې کړي و، سرک کند و کپر او

مزل ستری و، خو د منزل تندې او تلوسې ستوماني نه شوی پېژندلای، ترهغې چې د شپې په ۸ بجو یې د اقتدار په غېږ کې د زره درزا په کرار شوه، مجددي ته د استاد رباني د کابل تگ خوند ورنه کړ، دایې د خپل اقتدار لپاره گواښ وگڼه او په نويو حرکتونو، اعتراضونو او شکایتونو یې لاس پورې کړ.

د استاد رباني لومړی فرمان د خپل پوځي سلاکار په توگه د جنرال حمید گل د ټاکنې لاسلیکول وو، جنرال دغه فرمان پخپل داینېنگ روم کې په طلایي چوکاټ کې ځړولی.

استاد رباني کابل کې خپله لومړنۍ وینا کې وویل:... همه جا را مایوییست فرا گرفته بود... مذاکرات در جریان بود که جلو حکومت اسلامی مجاهدین را بگیرد... همه متوجه و چشم به راه بنین سیوان بود... تا این که روزنه امیدی پدیدار گشت و به اتکا آمر صاحب وضعیت طور انکشاف نمود که حکومت اسلامی مجاهدین به میان آمد...

مجددي ته یې زامنو، ورونو او خوریونو مشوره ورکړه، چې د ځان په پلوۍ د یوه قوت پیدا کولو اقدام وکړي، ځکه چې ده نه کوم جهادي ځواک درلود او نه کوم ولسي بنسټ، تر ټولو ستر قوت یې دوستم ځواکونه لیدل، چې خپل مت پرې مضبوط کړي، ځکه خو یې مزار ته عاجل سفر وکړ او دوستم ته یې د ستر جنرالۍ ترفیع او د اسلام فاتح (ستر مجاهد) او خالد بن ولید خطاب وکړ.

مجددي په دغه سفر کې مولوي نصر الله منصور او مولوي ارسلان رحماني هم ملگري کړي وو، دوی دواړو په مینه او حرارت دوستم ته غېږ ورکړه او د هغه لاسونه یې په خپلو لاسونو کې ټینگ کړل، مجددي،

دوستم او حزب وحدت ته په قيادي شورا، جهادي شوراګانو کې په سهميه قايل شو.

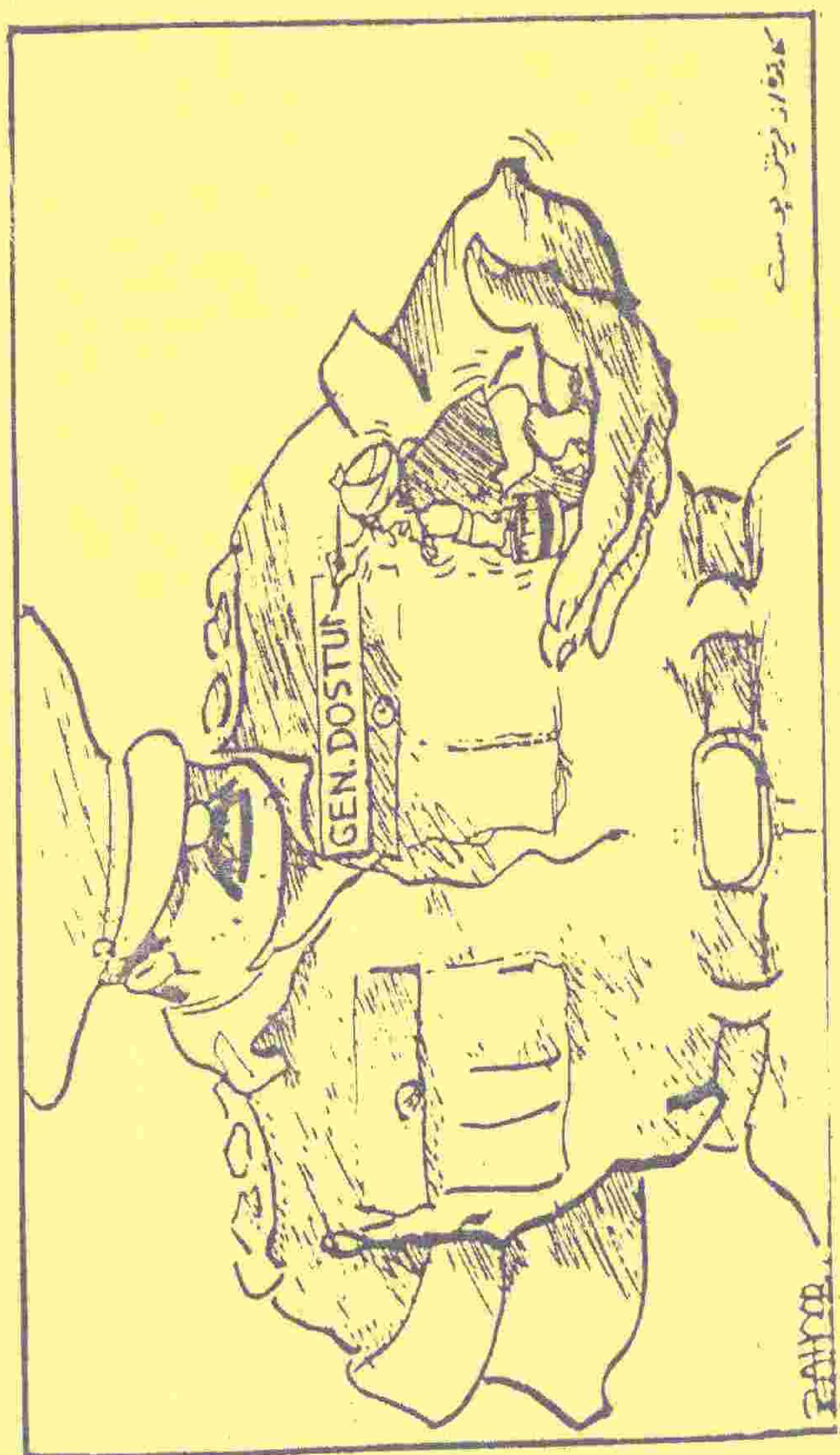
حضرت صاحب خپله وينا کې ووېل: ... ما بايد دگر جنرال عبدالرشيد خان دوستم را دگر جنرال عبدالرشيم دوستم نگويم، ستر جنرال عبدالرشيد خان دوستم بگويم...

مولوی منصور چې د پاکستان دېوالونه په بې وزنه او بې معنا شعارونو ككر او د دېوالونو د پادشاه لقب ګټلی و، په تولو كرښې ايستلې وې.

د ده د سلګونو شعارونو يوڅو اوس هم زما په حافظه کې دي:

((مور له كمونستانو، ظاهر شاه او غربيانو سره مخلوط حكومت په كلكه غندو او ردوو، ببطرفه حكومت د اسلام پر ضد د شرق او غرب دسيسه ده.

د باطلو د سر پېچ تي تي ايچ)) خو اوس يې دوستم ته د اسلام فاتح او قهرمان لقب وركولو کې د يوې پرتمينې غونډې د شركت وياړ په برخه و.

GEN.DOSTU

د حقاني په مشرۍ د سولې هڅې

جګړو کابل د وحشت لمبو کې نغښتی، د توطئو او لوټ تالان بازار ګرم دی، د عفتونو لیلام لګېدلې، جهاد د واک او اقتدار په خونړي فساد اوښتی.

دغه جګړې څرنګه پیل شوې، چا پیل کړې، د چا له لاسه، د چا په اشاره...؟ لسګونه پوښتنې، یو ځواب...؟

مولوي جلال الدین حقاني چې د سولې په هلو ځلو بوخت دی، د دغو پوښتنو ځواب کې خبریالانو ته وایي:

... د احمد شاه مسعود او حکمتیار ترمینځ جګړو پر هېواد له سره د وير تغر خپور کړ، د رژیم ځینو ارخونو له وراندې له تنظیمونو سره د

بېلا بېلو تمايلاتو له مخې ارتباطات ټينګ کړي و، د تني کودتا دا لار پرانيسته، ځينو له احمد شاه مسعود سره دا خبره شريکه کړه، چې حکومت د بل چا لاس ته لوېږي، مونږ غواړو هغه تاته وسپارو، له ده سره يې رنده او ګوده معاهده هم وکړه...

پرچمي، کمونستانو، د کارمل طرفدارو يا په بله خبره فارسي وانو مسعود ته داسې ښکاره کړه، چې مونږ به قدرت تا ته وسپارو...

د خلق ډلې حکمتيار ته دا خبره ورسوله...

مونږ وويل پر ښارونو حملې مه کوئ، له کابله مونږ ته هم پيغامونه راتلل، مونږ رهبرانو ته وويل: مه سازش کوئ، مه جګړه، د واحدې ادارې او شورا غم وکړئ.

له مسعود سره مې هم تماس ونيو، دى پروان کې و، چې نوى ورته کمونستو افسرانو تسليم کړى و، ده په خوله له ما سره ومنله، په حکمتيار پسې وګرځېدم، پيدا مې نه کړ، مسعود ته مې وويل، مخابره کې خپله له حکمتيار سره خبرې وکړي، د يوه ساعت مخابروي تماس کې حکمتيار قناعت ونه کړ، پر سبا يې عبدالوکيل پروان ته ولاړ، جنرال رفيع لوګر کې له حکمتيار سره وکتل.

وطنجار څه مکتوبونه پکتيا ته رالېږلي وو، منصور صاحب دا خبره مونږ ته وکړه، مکتوبونو کې ليکل شوي وو، کوم لوى پوستونه چې له دوى سره دي، تاسې بې وسلې مجاهدين کابل ته راولېږئ، مونږ به وسله ورکړو، خو ما ونه منله، چې دا خپله ګډ ودى او جګړو ته مخه ورکوي...

حکمتيار صاحب له مخکې د کابل نيولو تياري لرله، وراندې تر دې چې د حضرت صاحب په مشرۍ پېښور کې جوړه شوې ناقصه اداره کابل

ته داخل شي، جګړه پيل شوه، ډېره بېرحمانه جګړه پر خلکو وتپل شوه.

موږ د پکتيا، پکتيکا، وردګو، لوګر، غزني عالمان، قومي مخور او قوماندانان چې شمېر يې پنځوس تنو ته رسېده راغوند او پر مسعود او حکمتيار د اوربند لپاره فشار راووړ. له موږ سره د مشرقي، کندهار او شمالي قوماندانان هم ملګري شول، له دوارو خواوو مو اختيار واخيست.

دغسې مو له جهادي او قيادي شوراکانو هم واک واخيست، مجددي صاحب راته وليکل، د سولې هيئت هره فيصله به من و عن مني، مسعود او حکمتيار خپل شرطونه وړاندې کړل، خو وروسته يې توی وړی واک راکړ، موږ له ۳۰۰ تنو علماوو، مخورو او قوماندانانو، ۳۶ تنه يوه پلاوي کې راټول کړل، چې د سولې مسوده تياره کړي، مسوده مو مسعود ته واستوله، ده قبوله کړه، د حکمتيار موافقه مو هم ترلاسه کړه.

زره مو و، مطبوعاتي کنفرانس کې دغه مسوده اعلان کړو، دلته د مسعود پيغام راورسېد، چې مسوده مه اعلانوئ، خو موږ خبريالان راغوښتي وو، له ده مو پوښتنه وکړه، چې ددې خبرې منشاء راته وښيي، مسعود وويل، د ملېشې پر تکي ملګري خوابدوي، دا مو دده په خوښه د جګړې پر ارخونو وارول، بيا هم ده، دغه مسوده له کابل راديو او اخبار اعلان نه کړه...

مسعود ته مو هيئت ولېږه، ده ومنله، چې د ملېشو ۸۰ مه فرقه، ۵۳ مه فرقه او اويايمه لوا به بې وسلې شي، نور پوځي قطعات به پر خپل ځای وي، خو دا دده د خولې توافق و، د زړه نه و، ځکه چې د جنرال حميد ګل، اعجاز الحق او يوه عرب پر مينځګړيتوب مسعود او

حکمتيار بکراميو کې کېناستل او زموږ له طرحې او خپلو وعدو يې غاړه وغړوله.

ما له دغو درېو تنو وغوښتل، چې تاسې د افغانانو په مزاج او عنعناتو نه پوهېږئ، دا کار تاسې نه شئ کولای، زموږ پرېکړه مه بې ارزښته کوئ، ددوی د فيصلې ځينې تکي زموږ د فيصلې پر ضد وو، دلته ده چې له دې دواړو فيصلو يوه هم تطبيق نه شوه.

موږ بيا له دوی سره ارتباط ونيو، چې د خبرو لپاره خپل استازي رامعرفي کړي، حکمتيار دا کار وکړ، مسعود په خند خپل استازي راوپېژندل، خو دوی عمل نه کاوه، دې کې د حزب وحدت او اتحاد اسلامي ترمينځ جګړه پېښه شوه، ما د دوی ترمينځ د اوربند او سولې هڅې پيل کړې، اوربند خو بو دوې درې ورځې ټينګ شو، خو سوله رامينځته نه شوه، چې له پولتخنيک سره پر ما بريد وشو، ما د دواړو غاړو مشران د خبرو لپاره راغوښتي او دوی راسره منلي وه، خو يوه غاړه هم په خپله وعده ونه درېده.

اوس چې کوم کميسيون جوړ شوی، دا يو ناکام کمېسيون دی، چې د خپلو فيصلو د تطبيق له واک بې برخې دی، دا کمېسيون بايد وسيع شي، د تنظيم پرخای ولايتونه پام کې ونيول شي، له هر ولايته دوه ستر قوماندانان، يو قومي مشر، يو عالم چې تعداد يې ۱۲۰ - ۱۳۰ تنو ته رسېږي، يوه شورا جوړه شي، دا يوه باصلاحيته شورا ومنل شي، بيا يو داسې فارمول رامينځته کړی شي، چې له ولسواليو دوه تنه او له علاقداريو يوه تن راجمع کړی شي، دغه اشخاص به علماء، مخور او قوماندانان وي، يا دا چې د کمېسيون ۱۲۰ تنه د خپلو ولايتونو د شوراګانو د نفوسو په حساب نفر کابل يا د کابل شاوخوا راولېږي، له

دې ځخه دی ۲۰۰ تنه ته غوره شي، چې پارلمان ته ورته بنه به ولري، د دغه کمېسون تر مراقبت لاندې آزاد انتخابات وشي، د دولت رییس دې وټاکل شي، د پارلمان دوره دې د دولت رییس له دورې سره برابر وي.))

ددغې پوښتنې په ځواب کې چې د حل او عقد، لويې جرګې او اهل الرى په اړه تاوده بحثونه کېږي، تاسې څه نظر لرئ، مولوي حقاني وويل:

دا ټوله يوه خبره ده، په دې شرط چې د تنظيمونو رعايت په کې نه وې شوی بلکې اهليت پام کې نيول شوی وي، داسې اشخاص په کې راشي، چې مسلمان وي، جهاد کې يې برخه لرلې وي، په ټولو قومونو ولايتونو پورې اړه ولري.

د خبرو او عمل توپير:

حقاني صاحب د حکمتيار او احمد شاد مسعود ترمينځ د جګړې په مخنيوي کې د سولې کمېسيون لخوا ديو پرېکړه ليک په وړاندې کولو خپل زغروال ځواکونه او مجاهدين د دوارو غاړو ترمينځ ځای پرځای کړل، په پرېکړه ليک کې راغلي: ختم و قطع جنگ بهر معنا و مفهوميکه باشد...

بعد از صدور اعلان فيصله در ظرف مدت يک هفته تمام قوت های متقابل و متخاصم از شهر کابل و کمربند اطراف شهر کابل خارج گردد.

تامين امنيت کمربند امنيتي شهر کابل و داخل شهر کابل در وقت عقب کشيدن قوت های درگير، تحت قيادت شورای صلح

توسط قوماندانان کابل و حسب ضرورت یک تعداد مجاهدین متفق علیه صورت گیرد و بعداً به قطعات منظم وزارت دفاع و داخله تسلیم شود.

تمام سلاح ثقیله و وسایط حربی اردو مربوط بیت المال بوده، از کمربند امنیتي کابل خارج شده نمیتواند.

لوړ پرېکړه لیک د ۱۳۷۱ لمریز د ثور پر ۲۷مه چهلستون بڼ کې اعلان کړی شو، حقاني صاحب له حکمتیار او مسعود لیکلی ډاډ ترلاسه کړی و، چې د دوی له خوا شوې پرېکړې ته ژمن اوسي، د سولې پرېکړه د ۲۵۰ قوماندانانو، قومي مخورو، علماوو له خوا تصویب او لاسلیک شوه، د ثور پر ۲٦مه د پرېکړ لیک له اعلان یوه ورځ وړاندې حقاني صاحب له حکمتیار و مسعود سره رابطه وکړه او یوځل بیا یې د سولې د پرېکړې په اړه د دوی ژمنتیا ترلاسه کړه.

حقاني صاحب پنځوس زغروال ټانکونه او سلګونه مجاهدین د حزب او نظار شورا جنګیالیو ترمینځ ځای پرځای کړل، مسعود ژمنه کړې وه چې د دغو افرادو اعاشه او د تېلو لګښت به دولت برابروي، خو دوې ورځې وروسته یې له دې ژمنې غاړه وغړوله.

پر دې سربېره مسعود د سولې پرېکړې ته هم ژمن پاتې نه شو او د جنرال حمید ګل، اعجاز الحق او سعودي شهزاده ترکي الفیصل په مینځګړیتوب یو بل ترون ته په بتخاک کې کېناستل.

ددغې ناستې یوه برخه وال ماته وویل: احمد شاه مسعود حکمتیار ته په طنز وویل، حقاني ام کتی چند تانک غورازه خود آمده که صلح میکنم...

د حکمتیار او مسعود تر منځ د اعجاز الحق او ترکي الفیصل په منځګړتوب د بګرامیو ترون

لومړنی سفر، لومړنی ګوزار:

مجددي د جوزا پر ۵مه په دوه ورځني رسمي سفر اسلام اباد ته ولاړ، د اسلام اباد هوايي ډګر کې د پروتوکول له مخې غلام اسحق خان او نواز شريف دده هر کلي ته ولاړ وو، د سپرلی الوتکه د اسلام آباد پر هوايي ډګر کيناسته، مجددي چې له الوتکې راکوزېده، نو دده باډيګارډ تورن جنرال (جګرن) خان محمد لکه سيوري ورپسې جوخت روان و، کله چې ده د غلام اسحق خان په ملتيا د تشريفاتو ګارډ سلامي اخيستله، نو باډيګارډ جنرال هم د مجددي او غلام اسحق په پله ګام اخيست. پاکستاني مقامات چې ځينو يې برېتونو کې خندل، دې لوبې ته حيران ولاړ وو، خو کابل کې د پاکستان شاژدافير ښاغلي فدا يونس له افغانانو سره د اوږدې سابقې له مخې نه غوښتل، دا شرم د کمره مين له خوا ثبت شي، ځکه خو يې هغه تر مت په نيوو ايسته کش کړ، له دې سره هغه لکه په هماغه ځای مېخ شوی وي، بې حرکته ولاړ پاتې شو.

د جوزا پر ۸مه د مجددي د سپرلی الوتکه له پاکستان څخه په بېرته ستنېدو د کابل پر هوايي ډګر په توغندي وويشتل شوه، خو پيلوټ وتوانېد الوتکه روغه کوزه کړي، د توغندي په لګېدو د الوتکې د مخ برخه زيانمنه او د پيلوټ مرستيال برسيرن زخمي شو، خبريالانو څرګنده کړه، چې مجددي په هوايي ډګر کې تلولی او الوتې بنه ځغاستل، ده لومړی د الوتکې ويشتو تور پر حکمتيار ولګاوه، خو وروسته چې له مسعود سره يې د قدرت سيالي اوج ته ورسېده، ويل يې: دا کار دده دوستانو او د لستوني مارانو کړی.

مجددي د پلويانو پيدا كولو په تمه د مامورينو معاشونه دوه چنده كړل، خو د وزارتونو بودجې يې كمې كړې، په دې توګه يې ټولې اداري له يوه سخت بحران سره مخامخ كړې.

ده د پخواني باچا د ملاتړ لاسه كولو لپاره خپل زوی روم ته ولېږه خو باچا دده، د ننګې خبره ونشوی منلي.

دلته وه، چې مجددي نه پر تنظيمي ډلو او وسله والو خپل مټ غښتلی كړي شوی او نه يې له هېواده بهر د افغان شخصيتونو او سياستوالو ملاتړ خپل كړي شو...

هغه وه چې د ارګ دريو كوټو كې له دوه مياشتني مساپرۍ وروسته يې له ارګ سره مخه ښه كړه...

